

Zbornik sudske prakse

PRESUDA OPĆEG SUDA (peto vijeće)

12. srpnja 2018.*

„Državne potpore – Potpora koju je Ujedinjena Kraljevina predvidjela u korist jedinice C nuklearne elektrane Hinkley Point – Ugovor za razliku, Sporazum ministarstva i kreditno jamstvo – Odluka kojom se potpora proglašava spojivom s unutarnjim tržištem – Članak 107. stavak 3. točka (c) UFEU-a – Cilj od javnog interesa – Promicanje nuklearne energije – Potreba za državnom intervencijom – Obavijest o jamstvima – Utvrđivanje elementa potpore – Proporcionalnost – Potpora za ulaganje – Operativna potpora – Pravo na podnošenje primjedbi – Provedba postupka javne nabave – Obveza obrazlaganja”

U predmetu T-356/15,

Republika Austrija, koju su zastupali C. Pesendorfer i M. Klamert, a zatim G. Hesse i M. Fruhmann, u svojstvu agenata, uz asistenciju H. Kristoferitscha, odvjetnika,

tužitelj,

koju podupire

Veliko Vojvodstvo Luksemburg, koje zastupa D. Holderer, u svojstvu agenta, uz asistenciju P. Kinscha, odvjetnika,

intervenijent,

protiv

Europske komisije, koju zastupaju É. Gippini Fournier, R. Sauer, T. Maxian Rusche i P. Němečková, u svojstvu agenata,

tuženika,

koju podupire

Češka Republika, koju zastupaju M. Smolek, T. Müller i J. Vlácil, u svojstvu agenata,

Francuska Republika, koju su zastupali G. de Bergues, D. Colas i J. Bousin, a zatim D. Colas i J. Bousin, u svojstvu agenata,

Mađarska, koju su zastupali M. Fehér i M. Bóra, potom B. Sonkodi, a zatim A. Steiner, u svojstvu agenata, uz asistenciju P. Nagyja, odvjetnika, i naposljetku M. Steiner,

Republika Poljska, koju zastupa B. Majczyna, u svojstvu agenta,

* Jezik postupka: njemački

Rumunjska, koju su zastupali R. Radu i M. Bejenar, a zatim M. Bejenar i C.-R. Cantâr, u svojstvu agenata,

Slovačka Republika, koju zastupa B. Ricziová, u svojstvu agenta,

i

Ujedinjena Kraljevina Velike Britanije i Sjeverne Irske, koju su zastupali C. Brodie i S. Brandon, potom C. Brodie, S. Simmons i M. Holt, potom C. Brodie, S. Simmons i D. Robertson, potom C. Brodie i D. Robertson, a zatim C. Brodie i naposljetku C. Brodie i Z. Lavery, u svojstvu agenata, uz asistenciju T. Johnstona, *barrister*, i A. Robertsona, *QC*,

intervenijenti,

povodom zahtjeva na temelju članka 263. UFEU-a kojim se traži poništenje Odluke Komisije (EU) 2015/658 od 8. listopada 2014. o mjeri potpore SA.34947 (2013/C) (ex 2013/N) koju Ujedinjena Kraljevina planira provesti za potporu jedinici C nuklearne elektrane Hinkley Point (SL 2015., L 109, str. 44.), u kojoj je Komisija utvrdila da je ta mjera potpore spojiva s unutarnjim tržištem u smislu članka 107. stavka 3. točke (c) UFEU-a te je odobrila njezinu provedbu,

OPĆI SUD (peto vijeće),

u sastavu: D. Gratsias, predsjednik, A. Dittrich (izvjestitelj) i P. G. Xuereb, suci,

tajnik: N. Schall, administratorica,

uzimajući u obzir pisani dio postupka i nakon rasprave održane 5. listopada 2017.,

donosi sljedeću

Presudu

I. Okolnosti spora

- 1 Ujedinjena Kraljevina Velike Britanije i Sjeverne Irske prijavila je 22. listopada 2013. mjere kao potporu jedinici C nuklearne elektrane Hinkley Point (u daljnjem tekstu: Hinkley Point C). Korisnik prijavljenih mjera je društvo NNB Generation Company Limited (u daljnjem tekstu: NNBG), društvo kći društva EDF Energy plc (u daljnjem tekstu: EDF).
- 2 Europska komisija odlučila je 18. prosinca 2013. pokrenuti formalni istražni postupak o prijavljenim mjerama. Ta je odluka objavljena u *Službenom listu Europske unije* 7. ožujka 2014. (SL 2014., C 69, str. 60.).
- 3 Komisija je 8. listopada 2014. donijela Odluku (EU) 2015/658 o mjeri potpore SA.34947 (2013/C) (ex 2013/N) koju Ujedinjena Kraljevina planira provesti za potporu jedinici C nuklearne elektrane Hinkley Point (SL 2015., L 109, str. 44., u daljnjem tekstu: pobijana odluka).
- 4 Mjere koje je prijavila Ujedinjena Kraljevina opisane su u točki 2. pobijane odluke.
- 5 Prva je prijavljena mjera, opisana u točki 2.1. pobijane odluke, Ugovor za razliku. Radi se o instrumentu kojim se nastoji osigurati stabilnost cijena za prodaju električne energije društva NNBG tijekom faze rada elektrane Hinkley Point C. Njime je predviđeno da društvo NNBG električnu energiju

proizvedenu u navedenoj jedinici prodaje na tržištu. Međutim, razina prihoda društva NNBG stabilizira se Ugovorom za razliku. U tu se svrhu izvršna cijena, koja je izračunana na temelju predviđenih građevinskih i operativnih troškova društva NNBG i koja uključuje razumnu dobit, uspoređuje s referentnom cijenom, koja je ponderirani prosjek veleprodajnih cijena koje Ujedinjena Kraljevina utvrđuje za sve operatore koje podupire Ugovor za razliku i koja odražava tržišnu cijenu. U slučaju društva NNBG relevantna referentna cijena jest referentna cijena na tržištu bazne energije koja se primjenjuje na sve operatore bazne proizvodnje. Ako je referentna cijena niža od izvršne cijene, društvo NNBG prima razliku u plaćanjima koja odgovara razlici između te dvije cijene. To pravo na razliku u plaćanjima ograničeno je najvišom gornjom granicom proizvodnje. Suprotno tomu, ako je referentna cijena viša od izvršne cijene, društvo NNBG dužno je drugoj ugovornoj strani Ugovora za razliku isplatiti razliku između te dvije cijene (u daljnjem tekstu: suugovaratelj društva NNBG). Suugovaratelj društva NNBG jest Low Carbon Contracts Company Ltd, subjekt koji se kolektivno financira pomoću zakonske obveze svih ovlaštenih dobavljača električne energije. Postoje dva mehanizma podjele dobiti, pri čemu je prvi za troškove proizvodnje, a drugi se odnosi na stopu povrata na vlasnički kapital. Predviđena su dva datuma ponovnog pokretanja pregovora o operativnim izdacima, pri čemu je prvi 15 godina, a drugi 25 godina nakon datuma pokretanja prvog reaktora.

- 6 Ugovorom za razliku predviđa se, pod određenim uvjetima, nadoknada društvu NNBG za određene izmjene u zakonu. Osim toga, to društvo, podložno uvjetima, prima naknadu u slučaju prijevremenog zatvaranja nuklearne elektrane Hinkley Point iz političkih razloga i zbog okolnosti osiguranja nuklearne odgovornosti prema trećim stranama. U takvim slučajevima ulagači društva NNBG i Ujedinjena Kraljevina mogu zatražiti prijenos društva NNBG na vladu Ujedinjene Kraljevine te je navedenim ulagačima potrebno isplatiti naknadu.
- 7 Druga prijavljena mjera, koja je opisana u točki 2.3. pobijane odluke, sporazum je između ministarstva Ujedinjene Kraljevine za energetiku i klimatske promjene i ulagača društva NNBG (u daljnjem tekstu: Sporazum ministarstva). Taj sporazum nadopunjuje Ugovor za razliku. Njime se predviđa da predmetno ministarstvo mora platiti dogovorenu naknadu ulagačima ako, nakon prijevremenog zatvaranja nuklearne elektrane Hinkley Point iz političkih razloga, suugovaratelj društva NNBG ne provede kompenzacijska plaćanja ulagačima društva NNBG. Njime se također predviđaju mehanizmi podjele dobiti.
- 8 Treća prijavljena mjera, koja je opisana u točki 2.2. pobijane odluke, kreditno je jamstvo Ujedinjene Kraljevine za obveznice koje treba izdati društvu NNBG, kojim se jamči pravodobna isplata glavnice i kamata kvalificiranoga duga koji bi mogao doseći iznos od 17 milijardi funti (GBP). Stopa naknade za jamstvo koju je Komisija odobrila u navedenoj odluci iznosi 295 baznih bodova.
- 9 Komisija je u točki 7. pobijane odluke navela da tri prethodno navedene prijavljene mjere (u daljnjem tekstu: predmetne mjere) čine državnu potporu u smislu članka 107. stavka 1. UFEU-a.
- 10 Komisija je u točkama 9. i 10. pobijane odluke ispitala mogu li se predmetne mjere proglašiti spojivima s unutarnjim tržištem na temelju članka 107. stavka 3. točke (c) UFEU-a. U tom je kontekstu u točki 9.1. te odluke navela da su te mjere spojive s postojećim tržišnim propisima. U točki 9.2. navedene odluke utvrdila je da je cilj od javnog interesa koji Ujedinjena Kraljevina nastoji postići tim mjerama promicanje nuklearne energije i, konkretnije, stvaranje novih kapaciteta za proizvodnju nuklearne energije. U skladu s Komisijinim razmatranjima iz točke 9.3. iste odluke, intervencija Ujedinjene Kraljevine bila je potrebna kako bi se taj cilj postigao pravodobno. Komisija je u točki 9.4. predmetne odluke analizirala jesu li predmetne mjere odgovarajući instrumenti za postizanje tog cilja i imaju li poticajni učinak. U točkama 9.5. i 9.6. Odluke ispitala je proporcionalnost predmetnih mjera te je utvrdila da, podložno prilagodbi stope naknade za kreditno jamstvo na 295 baznih bodova i izmjeni mehanizama u području podjele dobiti, predmetne mjere treba smatrati potrebnima, da je mogućnost narušavanja tržišnog natjecanja uglavnom ograničena i da su negativni učinci predmetnih mjera

umanjeni njihovim pozitivnim učincima. Komisija je na temelju tih razmatranja u točki 10. pobijane odluke zaključila da su predmetne mjere spojive s unutarnjim tržištem na temelju članka 107. stavka 3. točke (c) UFEU-a.

11 Članak 1. prvi stavak pobijane odluke glasi kako slijedi:

„Potpora za elektranu Hinkley Point C u obliku Ugovora za razliku, Sporazuma ministarstva i kreditnog jamstva, kao i povezanih elemenata, koje Ujedinjena Kraljevina namjerava provesti, spojiva je s unutarnjim tržištem u smislu članka 107. stavka 3. točke (c) [UFEU-a].”

II. Postupak pred Općim sudom i zahtjevi stranaka

12 Tužbom podnesenom tajništvu Općeg suda 6. srpnja 2015. Republika Austrija pokrenula je ovaj postupak.

13 Komisija je 18. rujna 2015. podnijela odgovor na tužbu.

14 Republika Austrija je 5. studenoga 2015. podnijela repliku.

15 Komisija je 15. siječnja 2016. podnijela odgovor na repliku.

16 Aktom podnesenim tajništvu Općeg suda 9. studenoga 2015. Slovačka Republika zatražila je intervenciju u ovom postupku u potporu zahtjevu Komisije. Odlukom predsjednika vijeća od 9. prosinca 2015. toj je državi članici odobrena intervencija u potporu zahtjevu Komisije. Slovačka Republika je 14. ožujka 2016. podnijela svoj intervencijski podnesak.

17 Aktom podnesenim tajništvu Općeg suda 20. studenoga 2015. Veliko Vojvodstvo Luksemburg zatražilo je intervenciju u ovom postupku u potporu zahtjevu Republike Austrije. Odlukom predsjednika vijeća od 18. prosinca 2015. Velikom Vojvodstvu Luksemburgu odobrena je intervencija u potporu zahtjevu Republike Austrije. Veliko Vojvodstvo Luksemburg je 24. ožujka 2016. podnijelo svoj intervencijski podnesak.

18 Aktom podnesenim tajništvu Općeg suda 25. studenoga 2015. Mađarska je zatražila intervenciju u ovom postupku u potporu zahtjevu Komisije. Odlukom predsjednika vijeća od 6. siječnja 2016. toj je državi članici odobrena intervencija u potporu zahtjevu Komisije. Mađarska je 24. ožujka 2016. podnijela svoj intervencijski podnesak.

19 Aktom podnesenim tajništvu Općeg suda 26. studenoga 2015. Ujedinjena Kraljevina zatražila je intervenciju u ovom postupku u potporu zahtjevu Komisije. Odlukom predsjednika vijeća od 6. siječnja 2016. toj je državi članici odobrena intervencija u potporu zahtjevu Komisije. Ujedinjena Kraljevina je 23. ožujka 2016. podnijela svoj intervencijski podnesak.

20 Aktom podnesenim tajništvu Općeg suda 30. studenoga 2015. Francuska Republika zatražila je intervenciju u ovom postupku u potporu zahtjevu Komisije. Odlukom predsjednika vijeća od 11. siječnja 2016. toj je državi članici odobrena intervencija u potporu zahtjevu Komisije. Francuska Republika je 18. ožujka 2016. podnijela svoj intervencijski podnesak.

21 Aktom podnesenim tajništvu Općeg suda 2. prosinca 2015. Češka Republika zatražila je intervenciju u ovom postupku u potporu zahtjevu Komisije. Odlukom predsjednika vijeća od 11. siječnja 2016. toj je državi članici odobrena intervencija u potporu zahtjevu Komisije. Češka Republika je 24. ožujka 2016. podnijela svoj intervencijski podnesak.

- 22 Aktom podnesenim tajništvu Općeg suda 3. prosinca 2015. Republika Poljska zatražila je intervenciju u ovom postupku u potporu zahtjevu Komisije. Odlukom predsjednika vijeća od 11. siječnja 2016. toj je državi članici odobrena intervencija u potporu zahtjevu Komisije. Republika Poljska je 24. ožujka 2016. podnijela svoj intervencijski podnesak.
- 23 Aktom podnesenim tajništvu Općeg suda 3. prosinca 2015. Rumunjska je zatražila intervenciju u ovom postupku u potporu zahtjevu Komisije. Odlukom predsjednika vijeća od 11. siječnja 2016. toj je državi članici odobrena intervencija u potporu zahtjevu Komisije. Rumunjska je 24. ožujka 2016. podnijela svoj intervencijski podnesak.
- 24 Republika Austrija je 21. srpnja 2016. podnijela svoja očitovanja na intervencijske podneske Češke Republike, Francuske Republike, Mađarske, Republike Poljske, Rumunjske, Slovačke Republike i Ujedinjene Kraljevine.
- 25 Komisija je 19. srpnja 2016. podnijela svoja očitovanja na intervencijski podnesak Velikog Vojvodstva Luksemburga.
- 26 Na prijedlog suca izvjestitelja, Opći sud (peto vijeće) odlučio je otvoriti usmeni dio postupka i u okviru mjera upravljanja postupkom predviđenih člankom 89. Poslovnika Općeg suda postavio je Republici Austriji, Ujedinjenoj Kraljevini i Komisiji pitanja u pisanom obliku. Te su stranke na ta pitanja odgovorile u određenim rokovima.
- 27 Komisija je 14. rujna 2017. podnijela dokazni prijedlog kojemu je bio priložen dokument. Taj prijedlog i dokument uloženi su u spis te su druge stranke imale priliku podnijeti svoja očitovanja o njima.
- 28 Dopisima od 18. i 28. rujna 2017. Slovačka Republika i Ujedinjena Kraljevina podnijele su očitovanja o izvještaju za raspravu.
- 29 Na raspravi održanoj 5. listopada 2017. saslušana su izlaganja Komisije, Češke Republike, Francuske Republike, Velikog Vojvodstva Luksemburga, Mađarske, Republike Austrije i Ujedinjene Kraljevine i njihovi odgovori na pitanja koja je postavio Opći sud.
- 30 Veliko Vojvodstvo Luksemburg i Republika Austrija od Općeg suda zahtijevaju da:
- poništi pobijanu odluku;
 - naloži Komisiji snošenje troškova.
- 31 Komisija od Općeg suda zahtijeva da:
- odbije tužbu kao neosnovanu;
 - naloži Republici Austriji snošenje troškova.
- 32 Češka Republika i Slovačka Republika od Općeg suda zahtijevaju da:
- odbije tužbu kao neosnovanu;
 - naloži Republici Austriji snošenje troškova.
- 33 Mađarska od Općeg suda zahtijeva da:
- odbije tužbu kao neosnovanu;

– naloži Republici Austriji snošenje svih troškova nastalih u okviru ovog postupka, uključujući administrativne i odvjetničke troškove.

34 Francuska Republika, Republika Poljska, Rumunjska i Ujedinjena Kraljevina od Općeg suda zahtijevaju da:

– odbije tužbu kao neosnovanu.

III. Pravo

35 Tužba se temelji na deset tužbenih razloga.

36 Republika Austrija u okviru prvog tužbenog razloga tvrdi da je Komisija pogrešno, s jedne strane, priznala postojanje zasebnog tržišta od tržišta nuklearne energije i, s druge strane, odluku temeljila na nedostacima tog tržišta.

37 Drugi tužbeni razlog temelji se na navodno pogrešnom Komisijinom utvrđenju da je tehnologija koja se upotrebljava u elektrani Hinkley Point C nova.

38 Treći tužbeni razlog temelji se na tomu da je Komisija pogrešno utvrdila da predmetne mjere čine potporu za ulaganje. Prema mišljenju Republike Austrije, te su mjere operativne potpore koje nisu spojive s unutarnjim tržištem.

39 U okviru četvrtog tužbenog razloga Republika Austrija navodi da se, suprotno Komisijinim tvrdnjama, izgradnjom elektrane Hinkley Point C ne nastoji ostvariti cilj od „zajedničkog” interesa.

40 U okviru petog tužbenog razloga Republika Austrija tvrdi da Komisija nije dovoljno odredila elemente potpore sadržane u predmetnim mjerama.

41 Šestim tužbenim razlogom nastoji se dokazati navodno pogrešan Komisijin zaključak da su predmetne mjere u skladu s načelom proporcionalnosti.

42 U okviru sedmog tužbenog razloga Republika Austrija tvrdi da je Ujedinjena Kraljevina trebala provesti postupak javne nabave u pogledu elektrane Hinkley Point C.

43 U okviru osmog tužbenog razloga Republika Austrija tvrdi da Komisija nije poštovala svoju Obavijest o primjeni članaka [107.] i [108.] [UFEU-a] na državne potpore u obliku jamstava (SL 2008., C 155, str. 10.) (u daljnjem tekstu: Obavijest o jamstvima).

44 Deveti tužbeni razlog temelji se na povredi obveze obrazlaganja.

45 Deseti tužbeni razlog odnosi se na povredu prava na saslušanje.

46 U okviru ove tužbe Republika Austrija dovodi u pitanje Komisijin zaključak da se predmetne mjere mogu proglasiti spojivima s unutarnjim tržištem u smislu članka 107. stavka 3. točke (c) UFEU-a.

47 U skladu s člankom 107. stavkom 3. točkom (c) UFEU-a, potpore za olakšavanje razvoja određenih gospodarskih djelatnosti ili određenih gospodarskih područja, koje ne utječu negativno na trgovinske uvjete u mjeri u kojoj bi to bilo suprotno zajedničkom interesu, mogu se smatrati spojivima s unutarnjim tržištem.

- 48 Kao što proizlazi iz sudske prakse, da bi se potpora mogla proglasiti spojivom s unutarnjim tržištem na temelju članka 107. stavka 3. točke (c) UFEU-a, ona se mora odnositi na razvoj djelatnosti koja predstavlja cilj od javnog interesa te mora biti prikladna, nužna i proporcionalna (vidjeti u tom smislu presudu od 15. lipnja 2010., Mediaset/Komisija, T-177/07, EU:T:2010:233, t. 125.).
- 49 S obzirom na članak 107. stavak 3. točku (c) UFEU-a, najprije valja ispitati četvrti tužbeni razlog koji se odnosi na cilj od javnog interesa koji je odredila Ujedinjena Kraljevina, odnosno promicanje električne energije iz nuklearnih izvora i, konkretnije, izgradnju novih kapaciteta za proizvodnju nuklearne energije, a zatim analizirati drugi tužbeni razlog, koji se temelji, među ostalim, na navodno pogrešnom Komisijinom utvrđenju da je tehnologija koja se upotrebljava u elektrani Hinkley Point C nova, potom prvi tužbeni razlog, koji se temelji na tvrdnji da je Komisija počinila pogreške u pogledu definicije predmetnog tržišta i pogrešno utvrdila postojanje tržišnih nedostataka, kao i peti i osmi tužbeni razlog, koji se temelje na nedovoljnom određenju predmetnih mjera i nepoštovanju Obavijesti o jamstvima, te, naposljetku, šesti tužbeni razlog, koji se odnosi na načelo proporcionalnosti.
- 50 Uzimajući u obzir rezultat ispitivanja tih tužbenih razloga, analizirat će se treći tužbeni razlog, koji se temelji na tvrdnji da su predmetne mjere operativne potpore koje nisu spojive s unutarnjim tržištem.
- 51 Zatim će se ispitati sedmi tužbeni razlog, koji se temelji na tvrdnji da je Ujedinjena Kraljevina trebala provesti postupak javne nabave u pogledu elektrane Hinkley Point C, i deseti tužbeni razlog, koji se temelji na povredi prava na saslušanje.
- 52 Deveti tužbeni razlog, koji se temelji na povredi obveze obrazlaganja, dijeli se na šest dijelova, koji se odnose na Komisijina razmatranja čija je osnovanost dovedena u pitanje u okviru prvih šest tužbenih razloga. Ti će se dijelovi ispitati zajedno s povezanim tužbenim razlozima.
- 53 Prije ispitivanja tužbenih razloga koje navodi Republika Austrija, ipak valja odlučiti o njezinim argumentima koji se temelje na nedopuštenosti intervencijskog podneska koji je podnijela Mađarska.

A. Argumenti koji se temelje na nedopuštenosti intervencijskog podneska koji je podnijela Mađarska

- 54 Republika Austrija tvrdi da intervencijski podnesak Mađarske treba odbaciti kao nedopušten. Prema njezinu mišljenju, intervencijski podnesak može imati za svrhu samo podupiranje zahtjeva jedne od glavnih stranaka. Ističe da je Mađarskoj odobrena intervencija u potporu Komisijinu zahtjevu, koja zahtijeva odbijanje zahtjeva za poništenje pobijane odluke, i da se ta odluka temelji na članku 107. UFEU-a. Međutim, Mađarska u navedenom intervencijskom podnesku tvrdi da se članak 107. UFEU-a ne primjenjuje na područje atomske energije. Prema mišljenju Republike Austrije, ako se ti argumenti prihvate, oni će dovesti do poništenja pobijane odluke. Stoga Mađarska ne podupire Komisijin zahtjev.
- 55 U tom pogledu valja podsjetiti da, na temelju članka 40. četvrtog stavka Statuta Suda Europske unije i članka 142. Poslovnika, intervencija može imati za svrhu samo podupiranje, u cijelosti ili djelomično, zahtjeva jedne od glavnih stranaka. Te se odredbe ipak ne protive tomu da intervenijent navede argumente različite od argumenata stranke koju podupire, pod uvjetom da ti argumenti ne mijenjaju okvir spora i da intervencija ima uvijek za cilj podupiranje zahtjeva te stranke (vidjeti u tom smislu presudu od 8. lipnja 1995., Siemens/Komisija, T-459/93, EU:T:1995:100, t. 21.).
- 56 Što se tiče intervencijskog podneska koji je podnijela Mađarska, kao prvo, valja istaknuti da je zahtjev te države članice u skladu s Komisijinim zahtjevom jer se njime traži odbijanje zahtjeva Republike Austrije za poništenje pobijane odluke.

- 57 Kao drugo, valja utvrditi da iz intervencijskog podneska Mađarske proizlazi da ta država članica ne osporava da je Komisija u okolnostima ovog slučaja pravilno donijela pobijanu odluku na temelju članka 107. UFEU-a.
- 58 U tim okolnostima, čak i ako određene argumente Mađarske u pogledu Komisijine nadležnosti za donošenje odluka na temelju članaka 107. i 108. UFEU-a u području nuklearne energije treba smatrati izmjenama okvira spora, time se ne bi opravdalo, suprotno tvrdnjama Republike Austrije, odbijanje intervencijskog podneska Mađarske u cijelosti kao nedopuštenog.

B. Četvrti tužbeni razlog, koji se temelji na tvrdnji da promicanje nuklearne energije nije cilj od „zajedničkog” interesa, i peti dio devetog tužbenog razloga, koji se temelji na nedovoljnom obrazloženju pobijane odluke

- 59 Četvrti tužbeni razlog i peti dio devetog tužbenog razloga odnose se na Komisijin zaključak naveden u uvodnim izjavama 366. do 374. pobijane odluke, prema kojemu je cilj koji Ujedinjena Kraljevina nastoji postići predmetnim mjerama, odnosno cilj promicanja nuklearne energije, cilj od „zajedničkog” interesa.
- 60 Najprije će se ispitati argumenti koje Republika Austrija ističe u okviru petog dijela devetog tužbenog razloga i kojima se nastoji dokazati da pobijana odluka nije dovoljno obrazložena u pogledu zaključka da je cilj koji Ujedinjena Kraljevina nastoji postići predmetnim mjerama cilj od „zajedničkog” interesa. Zatim će se analizirati argumenti koje Veliko Vojvodstvo Luksemburg i Republika Austrija iznose u prilog četvrtom tužbenom razlogu i kojima se dovodi u pitanje osnovanost Komisijinih razmatranja navedenih u uvodnim izjavama 366. do 374. pobijane odluke.

1. Peti dio devetog razloga, koji se temelji na nedovoljnom obrazloženju pobijane odluke

- 61 U okviru petog dijela devetog tužbenog razloga Republika Austrija tvrdi da pobijana odluka nije dovoljno obrazložena u pogledu zaključka da je cilj koji Ujedinjena Kraljevina nastoji postići predmetnim mjerama cilj od „zajedničkog” interesa jer Komisija u navedenoj odluci nije dovoljno objasnila odnos između odredbi Ugovora o Euroatomu i pravila o državnim potporama predviđenih u UFEU-u. Razmatranja navedene institucije u tom su pogledu nerazumljiva i nedovoljna.
- 62 Komisija osporava taj argument.
- 63 U tom pogledu najprije valja podsjetiti da obrazloženje koje se zahtijeva u skladu s člankom 296. UFEU-a mora biti prilagođeno prirodi predmetnog akta te ono mora jasno i nedvosmisleno odražavati zaključke institucije koja je donijela akt tako da zainteresirane osobe mogu utvrditi razloge za donesenu mjeru i tako da nadležni sud može provesti nadzor (presuda od 22. lipnja 2006., Belgija i Forum 187/Komisija, C-182/03 i C-217/03, EU:C:2006:416, t. 137.). Zahtjev obrazloženosti mora se ocijeniti s obzirom na okolnosti predmeta, osobito sadržaja akta, naravi razlogâ na koje se poziva i interesa koji mogu imati osobe kojima je taj akt upućen ili drugih osoba na koje se izravno i osobno odnosi da dobiju pojašnjenja. U obrazloženju nije potrebno točno navesti sve relevantne činjenične i pravne elemente jer se pitanje udovoljava li obrazloženje nekog akta zahtjevima iz članka 296. UFEU-a mora ocijeniti uzimajući u obzir ne samo njegov tekst, već također i njegov kontekst i ukupnost pravnih pravila koja uređuju pitanje o kojemu je riječ (presuda od 11. srpnja 2014., DTS Distribuidora de Televisión Digital/Komisija, T-533/10, EU:T:2014:629, t. 199.).
- 64 Upravo s obzirom na tu sudsku praksu valja ispitati je li obrazloženje pobijane odluke u pogledu zaključka da je cilj koji Ujedinjena Kraljevina nastoji postići predmetnim mjerama cilj od „zajedničkog” interesa dovoljno.

- 65 U tom pogledu, kao prvo, valja utvrditi da je točno da se Komisija u uvodnim izjavama 366. do 374. pobijane odluke nije izričito izjasnila o odnosu između odredbi Ugovora o Euroatomu i članka 107. UFEU-a. Međutim, valja istaknuti da osobito iz točke 7. navedene odluke, naslovljene „Postojanje državne potpore”, proizlazi da je Komisija smatrala da je članak 107. UFEU-a primjenjiv na predmetne mjere. Također valja istaknuti da je Komisija u točki 9.2. te odluke, naslovljenoj „Ciljevi od zajedničkog interesa”, svoj zaključak da je promicanje nuklearne energije cilj od „zajedničkog” interesa osobito temeljila na članku 2. točki (c) i članku 40. Ugovora o Euroatomu. Stoga iz potonje točke proizlazi da je Komisija smatrala da u okviru primjene članka 107. stavka 3. točke (c) UFEU-a treba uzeti u obzir odredbe Ugovora o Euroatomu.
- 66 Kao drugo, treba podsjetiti da valja uzeti u obzir okolnosti u kojima je donesena pobijana odluka, koje obuhvaćaju prethodnu Komisijinu praksu koju države članice moraju poznavati. Naime, pristup koji je Komisija primijenila u navedenoj odluci u skladu je s njezinom prethodnom praksom, prema kojoj se, s jedne strane, mjere države članice koje se odnose na područje uređeno Ugovorom o Euroatomu također moraju ispitati s obzirom na članak 107. UFEU-a jer nisu bile potrebne za ostvarenje ciljeva Ugovora o Euroatomu, jer su premašile te ciljeve ili narušavale ili prijetile da će narušiti tržišno natjecanje na unutarnjem tržištu (vidjeti u tom pogledu Odluku Komisije 2005/407/EZ od 22. rujna 2004. o državnoj potpori koju Ujedinjena Kraljevina namjerava izdvojiti za društvo British Energy plc, SL 2005., L 142, str. 26., uvodna izjava 239.) i prema kojoj cilj obuhvaćen Ugovorom o Euroatomu može biti cilj od javnog interesa u smislu članka 107. stavka 3. točke (c) UFEU-a (vidjeti u tom smislu Odluku Komisije 2006/643/EZ od 4. travnja 2006. o državnoj potpori koju Ujedinjena Kraljevina planira provesti u korist osnivanja Nuclear Decommissioning Authority, SL 2006., L 268, str. 37., uvodna izjava 162.).
- 67 S obzirom na te elemente, valja zaključiti da iz obrazloženja pobijane odluke dovoljno jasno proizlazi da je Komisija smatrala da, iako se predmetne mjere odnose na nuklearnu energiju u dijelu u kojem čine državne potpore, njihovu spojivost s unutarnjim tržištem treba ocijeniti na temelju članka 107. stavka 3. točke (c) UFEU-a. Iz navedenog obrazloženja također dovoljno jasno proizlazi da je Komisija smatrala da u okviru primjene te odredbe, osobito u pogledu kvalifikacije promicanja nuklearne energije kao cilja od javnog interesa u smislu te odredbe, valja uzeti u obzir odredbe Ugovora o Euroatomu. Republika Austrija na temelju tog obrazloženja stoga može utvrditi razloge za navedenu odluku i Opći sud može provesti svoj nadzor.
- 68 Stoga peti dio devetog tužbenog razloga koji se temelji na povredi obveze obrazlaganja treba odbiti.

2. Četvrti tužbeni razlog, koji se temelji na osnovanosti Komisijinih razmatranja

- 69 Republika Austrija i Veliko Vojvodstvo Luksemburg iznose argumente kojima dovode u pitanje osnovanost Komisijinih razmatranja navedenih u uvodnim izjavama 366. do 374. pobijane odluke. Te države članice u biti tvrde da, suprotno Komisijinim utvrđenjima, promicanje nuklearne energije nije ni u kakvom zajedničkom interesu.
- 70 Komisija, Češka Republika, Francuska Republika, Mađarska, Republika Poljska, Rumunjska, Slovačka Republika i Ujedinjena Kraljevina osporavaju te argumente.
- 71 Prije nego što se ispituju argumenti Republike Austrije i Velikog Vojvodstva Luksemburga kojima se dovodi u pitanje Komisijin zaključak da je promicanje nuklearne energije cilj od „zajedničkog” interesa, najprije valja odlučiti o pitanju u kojem je dijelu članak 107. UFEU-a primjenjiv na mjere u području nuklearne energije i u kojem dijelu valja uzeti u obzir ciljeve Ugovora o Euroatomu u okviru njegove primjene.

a) Primjena članka 107. UFEU-a na mjere u području nuklearne energije i uzimanje u obzir ciljeva Ugovora o Euroatomu u okviru primjene te odredbe

- 72 Što se tiče primjene članka 107. UFEU-a na mjere u području nuklearne energije, valja podsjetiti da, u skladu s člankom 106.a stavkom 3. Ugovora o Euroatomu, odredbe UEU-a i UFEU-a ne odstupaju od odredbi Ugovora o Euroatomu. Stoga su odredbe Ugovora o Euroatomu posebna pravila u odnosu na odredbe UFEU-a i od njih odstupaju u slučaju proturječja.
- 73 Međutim, činjenica da su odredbe Ugovora o Euroatomu posebna pravila u odnosu na odredbe UFEU-a nije protivna primjeni članka 107. UFEU-a na mjere kojima se nastoji postići cilj Ugovora o Euroatomu. Naime, s obzirom na to da se Ugovorom o Euroatomu ne predviđaju posebna pravila u tom pogledu, na takve se mjere mogu primijeniti odredbe UFEU-a o politici Unije (vidjeti u tom smislu presude od 29. ožujka 1990., Grčka/Vijeće, C-62/88, EU:C:1990:153, t. 17.; od 12. travnja 2005., Komisija/Ujedinjena Kraljevina, C-61/03, EU:C:2005:210, t. 44., i od 4. lipnja 2015., Kernkraftwerke Lippe-Ems, C-5/14, EU:C:2015:354, t. 69. do 82.; vidjeti također po analogiji mišljenje 1/94 (Sporazumi priloženi Sporazumu o WTO-u), od 15. studenoga 1994., EU:C:1994:384, t. 24.).
- 74 Međutim, valja utvrditi da Ugovor o Euroatomu ne sadržava iscrpna pravila u području tržišnog natjecanja koja bi mogla biti protivna primjeni pravila predviđenih u glavi VII. poglavlju 1. UFEU-a. Među ostalim, Ugovorom o Euroatomu ne predviđaju se iscrpna pravila o državnim potporama.
- 75 Točno je da se određene odredbe Ugovora o Euroatomu, kao što su njegov članak 2. točka (c) i odredbe predviđene u glavi II. poglavlju 4., odnose na ulaganja u području nuklearne energije. Međutim, u tim se odredbama na navode uvjeti pod kojima se državne potpore koje se odnose na ulaganja u području nuklearne energije, unatoč narušavanju tržišnog natjecanja koje uzrokuju, mogu smatrati spojivima s unutarnjim tržištem.
- 76 Stoga se članak 107. UFEU-a primjenjuje na predmetne mjere, iako se njima nastoji postići cilj koji proizlazi iz Ugovora o Euroatomu.
- 77 Taj zaključak nije doveden u pitanje člankom 106.a stavkom 1. Ugovora o Euroatomu, u kojem se navode određene odredbe UEU-a i UFEU-a koje se primjenjuju na Ugovor o Euroatomu. Kao što proizlazi iz uvodne izjave 2. Protokola br. 2 o izmjeni Ugovora o Euroatomu, koji je priložen Ugovoru iz Lisabona (SL 2007., C 306, str. 199.), tom se odredbom navedeni ugovor samo prilagođava novim pravilima utvrđenima UEU-om i UFEU-om, osobito u institucionalnom i financijskom području. Suprotno tomu, iz te se odredbe ne može zaključiti da se sve odredbe UEU-a i UFEU-a koje u njemu nisu navedene ne primjenjuju na mjere kojima se nastoje postići ciljevi obuhvaćeni područjem primjene Ugovora o Euroatomu. Naime, takvo tumačenje članka 106.a stavka 1. Ugovora o Euroatomu nije u skladu s člankom 106.a stavkom 3. iz kojeg se može zaključiti da se odredbe UEU-a i UFEU-a u načelu primjenjuju u području nuklearne energije i da se odredbe UEU-a i UFEU-a ne primjenjuju samo ako se Ugovorom o Euroatomu predviđaju posebna pravila.
- 78 Stoga je članak 107. UFEU-a primjenjiv na predmetne mjere. Međutim, u okviru primjene te odredbe na mjere koje se odnose na područje nuklearne energije, valja uzeti u obzir odredbe i ciljeve Ugovora o Euroatomu.

b) Argumenti kojima se dovodi u pitanje Komisijin zaključak da je promicanje nuklearne energije cilj od „zajedničkog” interesa

- 79 Argumente Republike Austrije i Velikog Vojvodstva Luksemburga kojima se dovodi u pitanje Komisijin zaključak naveden u uvodnoj izjavi 374. pobijane odluke, prema kojem je cilj promicanja nuklearne energije koji Ujedinjena Kraljevina nastoji postići predmetnim mjerama, odnosno stvaranja novih kapaciteta za proizvodnju nuklearne energije, cilj od „zajedničkog” interesa, valja ispitati uzimajući u obzir razmatranja navedena u točkama 72. do 78. ove presude.
- 80 Kao prvo, Republika Austrija i Veliko Vojvodstvo Luksemburg tvrde da, ako se ciljem ne uzimaju u obzir legitimni interesi samo jedne države članice, taj se cilj ne može kvalificirati kao cilj od zajedničkog interesa te također ističu da su neke države članice oduvijek odbacivale ideju da je izgradnja novih nuklearnih reaktora cilj od zajedničkog europskog interesa.
- 81 Komisija, Češka Republika, Francuska Republika, Mađarska, Republika Poljska, Rumunjska, Slovačka Republika i Ujedinjena Kraljevina osporavaju te argumente.
- 82 U tom pogledu prvo treba podsjetiti da se na temelju članka 107. stavka 3. točke (c) UFEU-a potpore za olakšavanje razvoja određenih gospodarskih djelatnosti ili određenih gospodarskih područja mogu smatrati spojivima s unutarnjim tržištem ako takve potpore ne utječu negativno na trgovinske uvjete u mjeri u kojoj bi to bilo suprotno zajedničkom interesu.
- 83 Drugo, valja istaknuti da je točno da je Opći sud u točki 125. presude od 15. lipnja 2010., Mediaset/Komisija (T-177/07, EU:T:2010:233), utvrdio da se potporom, kako bi bila spojiva s unutarnjim tržištem u smislu članka 107. stavka 3. točke (c) UFEU-a, mora nastojati postići cilj od „zajedničkog” interesa te ona mora biti prikladna, nužna i proporcionalna.
- 84 Međutim, upućivanje iz presude od 15. lipnja 2010., Mediaset/Komisija (T-177/07, EU:T:2010:233), na postizanje cilja od „zajedničkog” interesa ne može se shvatiti kao zahtjev, prema kojem bi se samo ciljevi koji su u interesu svih država članica ili većine njih mogli uzeti u obzir u okviru primjene članka 107. stavka 3. točke (c) UFEU-a.
- 85 Naime, u okviru primjene članka 107. stavka 3. točke (c) UFEU-a valja razlikovati, s jedne strane, cilj koji nastoji postići država članica, koji može uključivati, među ostalim, razvoj djelatnosti, i, s druge strane, uvjet prema kojem državna potpora ne smije negativno utjecati na trgovinske uvjete u mjeri u kojoj bi to bilo suprotno zajedničkom interesu.
- 86 Ne može se smatrati da se člankom 107. stavkom 3. točkom (c) UFEU-a ciljevi koje bi države članice mogle nastojati postići ograničavaju na ciljeve u interesu svih država članica Unije ili većine njih. U tom je pogledu Opći sud, time što je u točki 125. presude od 15. lipnja 2010., Mediaset/Komisija (T-177/07, EU:T:2010:233), uputio na „zajednički” interes, naveo da se treba raditi o javnom interesu, a ne samo o privatnom interesu korisnika mjere potpore.
- 87 Što se tiče pojma zajedničkog interesa navedenog na kraju članka 107. stavka 3. točke (c) UFEU-a, valja podsjetiti da se on odnosi na odvagivanje prednosti i nedostataka koji proizlaze iz mjere potpore te mu se protivi odobravanje mjera koje negativno utječu na trgovinske uvjete u mjeri u kojoj bi to bilo suprotno zajedničkom interesu. Taj je pojam stoga dio kasnije faze ispitivanja koje se provodi u okviru primjene navedene odredbe. Stoga se ne može zaključiti da su ciljevi od javnog interesa koje bi države članice mogle nastojati postići ograničeni na ciljeve koji su zajednički svim državama članicama ili većini njih.
- 88 Upravo s obzirom na ta razmatranja treba tumačiti Komisijino utvrđenje, navedeno u uvodnoj izjavi 374. pobijane odluke, prema kojem se predmetnim mjerama nastoji postići cilj od „zajedničkog” interesa. Ta se uvodna izjava nalazi u točki 9.2. navedene odluke, u kojoj je Komisija odlučila o

pitanju je li promicanje nuklearne energije cilj koji se legitimno može nastojati postići na temelju članka 107. stavka 3. točke (c) UFEU-a. Stoga je u navedenoj izjavi samo utvrdila da je, s obzirom na odredbe Ugovora o Euroatomu, Ujedinjena Kraljevina imala pravo odrediti da je promicanje nuklearne energije cilj od javnog interesa u smislu navedene odredbe. Suprotno tomu, Komisija u toj uvodnoj izjavi nije utvrdila da je taj cilj zajednički svim državama članicama ili većini njih. Također se nije izjasnila ni o pitanju utječu li predmetne mjere negativno na trgovinske uvjete u mjeri u kojoj bi to bilo suprotno zajedničkom interesu. Naime, iz strukture te odluke jasno proizlazi da je to pitanje ispitala u kasnijoj fazi, odnosno u točkama 9.3. do 9.6. iste odluke.

- 89 S obzirom na prethodna razmatranja, valja odbiti argument Republike Austrije, koji se temelji na tomu da Komisija u uvodnoj izjavi 374. pobijane odluke nije dovoljno uzela u obzir činjenicu da su neke države članice, među kojima i Republika Austrija, oduvijek odbacivale ideju izgradnje novih nuklearnih reaktora.
- 90 Kao drugo, Republika Austrija tvrdi da je Komisija u uvodnim izjavama 366. do 374. pobijane odluke zanemarila da potrebu za potporom i njezin utjecaj na trgovinu među državama članicama treba ocijeniti sa stajališta Unije. U tom kontekstu tvrdi da se pojmovi zajedničkog interesa navedeni u okviru članka 34. UEU-a i članka 142. UFEU-a odnose i na interes svih država članica.
- 91 Te argumente treba odbiti.
- 92 U tom je pogledu dovoljno istaknuti da Komisija u uvodnim izjavama 366. do 374. pobijane odluke nije dovela u pitanje činjenicu da, u dijelu u kojem se člankom 107. stavkom 3. točkom (c) UFEU-a predviđa da državna potpora ne smije negativno utjecati na trgovinske uvjete u mjeri u kojoj bi to bilo suprotno zajedničkom interesu, valja uzeti u obzir interes Unije i svih država članica. Naime, kao što je navedeno u točki 88. ove presude, Komisija se u navedenim uvodnim izjavama nije izjasnila o tom odvagivanju interesa, nego samo o pitanju je li Ujedinjena Kraljevina imala pravo odrediti da je promicanje nuklearne energije cilj od javnog interesa.
- 93 Kao treće, Republika Austrija ističe argumente kojima se dovodi u pitanje Komisijin zaključak da država članica ima pravo, kao cilj od javnog interesa u smislu članka 107. stavka 3. točke (c) UFEU-a, promicati nuklearnu energiju i, konkretnije, stvarati nove kapacitete za proizvodnju nuklearne energije. Prvo, članak 2. točka (c) Ugovora o Euroatomu nije upućena državama članicama. Drugo, potonja se odredba odnosi isključivo na temeljna postrojenja potrebna za razvoj nuklearne energije. Međutim, ne čini se da je elektrana Hinkley Point C temeljno postrojenje u tom smislu. Treće, cilj promicanja nuklearne energije već je postignut jer su u cijeloj Europi izgrađene brojne nuklearne elektrane. Četvrto, Komisija nije uzela u obzir povijesni kontekst Ugovora o Euroatomu i ograničenja koja iz njega proizlaze.
- 94 Komisija, Češka Republika, Francuska Republika, Mađarska, Republika Poljska, Rumunjska, Slovačka Republika i Ujedinjena Kraljevina osporavaju te argumente.
- 95 U tom pogledu, kao što je utvrđeno u točkama 80. do 89. ove presude, na temelju članka 107. stavka 3. točke (c) UFEU-a cilj od javnog interesa koji se nastoji postići predmetnom mjerom ne mora nužno biti zajednički cilj svih država članica ili većine njih.
- 96 Također treba podsjetiti da, kao što je navedeno u točkama 72. do 78. ove presude, u okviru primjene članka 107. UFEU-a na mjere kojima se nastoji postići cilj koji proizlazi iz Ugovora o Euroatomu valja uzeti u obzir odredbe i ciljeve Ugovora o Euroatomu. Naime, iz članka 1. drugog stavka Ugovora o Euroatomu proizlazi da je zadaća Zajednice Euratom stvaranjem uvjeta potrebnih za brzo uspostavljanje i rast nuklearnih industrija pridonijeti povišenju životnog standarda u državama članicama i razvijanju odnosa s drugim zemljama. Na temelju članka 2. točke (c) Ugovora o

Euroatomu, kako ispunila svoju zadaću, Zajednica Euratom, na način predviđen u navedenom ugovoru, olakšava ulaganja i osigurava, posebice poticanjem inicijativa od strane poduzeća, osnivanje temeljnih postrojenja potrebnih za razvoj nuklearne energije u Zajednici.

- 97 S obzirom na članak 1. drugi stavak i članak 2. točku (c) Ugovora o Euroatomu, valja utvrditi da Komisija nije počinila pogrešku time što je smatrala je Ujedinjena Kraljevina imala pravo odrediti da je promicanje nuklearne energije i, konkretnije, poticanje stvaranja novih kapaciteta za proizvodnju nuklearne energije, cilj od javnog interesa u smislu članka 107. stavka 3. točke (c) UFEU-a. Naime, s jedne strane, taj je cilj povezan s ciljem Zajednice Euroatom koji uključuje olakšavanje ulaganja u nuklearno područje te iz članka 192. prvog stavka Ugovora o Euroatomu proizlazi da države članice olakšavaju ostvarivanje zadaća Zajednice. S druge strane, iz članka 194. stavka 2. drugog podstavka UFEU-a proizlazi da svaka država članica ima pravo među različitim izvorima energije odabrati onaj koji želi.
- 98 Taj zaključak ne može se dovesti u pitanje nijednim argumentom Republike Austrije.
- 99 Prvo, Republika Austrija u biti tvrdi da Komisija nije uzela u obzir povijesni kontekst Ugovora o Euroatomu i ograničenja koja iz njega proizlaze. Euforiju u pogledu nuklearne energije u trenutku sklapanja Ugovora o Euroatomu danas je u mnogim državama članicama zamijenila jasna skeptičnost s kojom se slaže velik dio stanovništva, a ponekad i sveukupno odbijanje i potpuno napuštanje tog oblika proizvodnje energije. Za razliku od drugih odredbi primarnog prava, odredbe Ugovora o Euroatomu uopće nisu bile revidirane te stoga čine pravila nastala prije UFEU-a.
- 100 Te argumente treba odbiti.
- 101 Naime, suprotno tvrdnjama Republike Austrije, odredbe Ugovora o Euroatomu u potpunosti su na snazi te se taj ugovor ne može smatrati zakonom koji je prethodio UFEU-u. Naime, s jedne strane, valja podsjetiti da se Ugovor o Euroatomu, na temelju svojeg članka 208., primjenjuje na neograničeno vrijeme i da iz uvodne izjave 1. preambule Protokola br. 2 o izmjeni Ugovora o Euroatomu, koji je priložen Ugovoru iz Lisabona, proizlazi da odredbe Ugovora o Euroatomu i dalje proizvode svoj puni pravni učinak. S druge strane, iz tog protokola proizlazi da su Ugovorom iz Lisabona izmijenjeni i potvrđeni ne samo UFEU i UEU, nego i Ugovor o Euroatomu.
- 102 U tim okolnostima također valja odbiti argument Republike Austrije da iz Izjave br. 54 Izjava priloženih završnom aktu Međuvladine konferencije na kojoj je donesen Ugovor iz Lisabona proizlazi da je Ugovor o Euroatomu zastario. Naime, sama činjenica da je pet država članica izjavilo da se odredbe Ugovora o Euroatomu nisu bitno mijenjale od njegova stupanja na snagu i da ih je potrebno osuvremeniti ne može dovesti u pitanje zaključak da su odredbe Ugovora o Euroatomu u potpunosti na snazi.
- 103 Osim toga, u dijelu u kojem se Republika Austrija poziva na zajedničku izjavu opunomoćenika o primjeni Ugovora o Euroatomu u okviru akata o uvjetima pristupanja Kraljevine Norveške, Republike Austrije, Republike Finske i Kraljevine Švedske i o prilagodbama osnivačkih ugovora Europske unije (SL 1994., C 241, str. 382.), dovoljno je istaknuti da iz te izjave proizlazi da države članice odlučuju, ovisno o vlastitim političkim usmjerenjima, hoće li proizvoditi nuklearnu energiju. Iz toga se ne može zaključiti da promicanje nuklearne energije koje provodi država članica ne može biti cilj od javnog interesa u smislu članka 107. stavka 3. točke (c) UFEU-a koji država članica može odlučiti postići.
- 104 Drugo, Republika Austrija tvrdi da se članak 2. točka (c) Ugovora o Euroatomu odnosi isključivo na temeljna postrojenja potrebna za razvoj nuklearne energije i da je cilj promicanja nuklearne energije već postignut.

- 105 U tom pogledu valja podsjetiti da se pobijana odluka temelji na članku 107. stavku 3. točki (c) UFEU-a i da se u toj odredbi upućuje na razvoj djelatnosti. Naime, valja utvrditi da Komisija nije počinila pogrešku time što je smatrala da se izgradnjom elektrane Hinkley Point C nastoji razviti djelatnost u smislu navedene odredbe. Naime, na temelju članka 194. stavka 2. drugog podstavka UFEU-a Ujedinjena Kraljevina ima pravo na izbor među različitim izvorima energije. Također treba istaknuti da se, kao što osobito proizlazi iz uvodne izjave 510. pobijane odluke i uvodnih izjava 6. i 7. Odluke o pokretanju formalnog istražnog postupka, izgradnjom elektrane Hinkley Point C žele zamijeniti zastarjele kapacitete za proizvodnju nuklearne energije čije je zatvaranje predviđeno. Osim toga, nesporno je da je tehnologija koju treba upotrebljavati u navedenoj jedinici naprednija od one koja se upotrebljava u postojećim elektranama.
- 106 S obzirom na ta razmatranja, valja odbiti argument Republike Austrije koji se temelji na tvrdnji da elektrana Hinkley Point C nije temeljno postrojenje potrebno za razvoj nuklearne energije i da je cilj promicanja nuklearne energije već postignut.
- 107 Treće, također treba odbiti argument Republike Austrije da članak 2. točka (c) Ugovora o Euroatomu nije upućena državama članicama. U tom pogledu valja podsjetiti da je Ujedinjena Kraljevina tu odredbu, iako se ne odnosi izravno na države članice, nego na Zajednicu Euroatom, pravilno uzela u obzir s obzirom na članak 192. prvi stavak navedenog ugovora prema kojem države članice olakšavaju ostvarivanje zadaća Zajednice Euroatom.
- 108 Četvrto, Republika Austrija tvrdi da bi se, kad bi se promicanje nuklearne energije smatralo ciljem od javnog interesa u smislu članka 107. stavka 3. točke (c) UFEU-a, svaka mjera mogla opravdati postizanjem tog cilja. U tom je pogledu dovoljno podsjetiti da je Komisija u uvodnoj izjavi 374. pobijane odluke samo utvrdila da je promicanje nuklearne energije cilj od javnog interesa. Suprotno tomu, u toj uvodnoj izjavi nije ispitala jesu li predmetne mjere s obzirom na taj cilj prikladne, nužne i proporcionalne. Naime, to je pitanje ispitala u točkama 9.3. do 9.6. navedene odluke.
- 109 Stoga valja odbiti sve argumente kojima se nastoji dokazati da na temelju odredbi Ugovora o Euroatomu nije moguće smatrati da je promicanje nuklearne energije i, konkretnije, stvaranje novih kapaciteta za proizvodnju nuklearne energije, cilj od javnog interesa u smislu članka 107. stavka 3. točke (c) UFEU-a.
- 110 Kao četvrto, Republika Austrija i Veliko Vojvodstvo Luksemburg pozivaju se na postojanje proturječja između, s jedne strane, promicanja nuklearne energije i, s druge strane, načela zaštite okoliša, opreznosti, onečišćivač plaća i održivosti, kao i određenih ciljeva utvrđenih u članku 194. stavku 1. UFEU-a, kao što su promicanje energetske učinkovitosti, razvoj novih energija i promicanje energetskih mreža. Prema mišljenju tih država članica, Komisija nije smjela dati bezuvjetnu prednost cilju promicanja nuklearne energije, nego je trebala uzeti u obzir proturječje između promicanja nuklearne energije i prethodno navedenih načela. U tim okolnostima Veliko Vojvodstvo Luksemburg također navodi opasnost koja proizlazi iz terorističkih napada.
- 111 Komisija, Češka Republika, Francuska Republika, Mađarska, Republika Poljska, Rumunjska, Slovačka Republika i Ujedinjena Kraljevina osporavaju te argumente.
- 112 U tom pogledu valja istaknuti da se, s obzirom na ciljeve koji se nastoje postići Ugovorom o Euroatomu, ne može smatrati da se načelima na koja se pozivaju Republika Austrija i Veliko Vojvodstvo Luksemburg protivi to da država članica odredi da je promicanje nuklearne energije cilj od javnog interesa u smislu članka 107. stavka 3. točke (c) UFEU-a. Što se tiče načela koja te države članice izvode iz UFEU-a, valja podsjetiti da, na temelju članka 106.a stavka 3. Ugovora o Euroatomu, odredbe UFEU-a i UFEU-a ne odstupaju od odredbi Ugovora o Euroatomu.

- 113 Osim toga, argument Republike Austrije i Velikog Vojvodstva Luksemburga koji se temelji na tvrdnji da je Komisija dala bezuvjetnu prednost cilju promicanja nuklearne energije treba odbiti. U tom je pogledu dovoljno podsjetiti da je Komisija u točki 9.2. pobijane odluke samo utvrdila da je promicanje nuklearne energije cilj od javnog interesa u smislu članka 107. stavka 3. točke (c) UFEU-a. Suprotno tomu, u toj fazi svoje analize nije ispitala proporcionalnost predmetnih mjera.
- 114 Stoga, iako Republika Austrija i Veliko Vojvodstvo Luksemburg svojim argumentima nastoje dokazati da promicanje nuklearne energije ne može biti cilj od javnog interesa u smislu članka 107. stavka 3. točke (c) UFEU-a, te argumente treba odbiti. Međutim, iako se tim argumentima nastoji dovesti u pitanje Komisijin zaključak u pogledu proporcionalnosti predmetnih mjera, uzet će ih se u obzir u okviru ispitivanja šestog tužbenog razloga koji se temelji na povredi načela proporcionalnosti.
- 115 Kao peto, Republika Austrija tvrdi da iz ilustrativnih nuklearnih programa koje Komisija objavljuje periodički proizlazi da se, u skladu s člankom 40. Ugovora o Euroatomu, ulaganja u nuklearnu energiju ne mogu kvalificirati kao ciljevi od zajedničkog interesa.
- 116 Komisija, Češka Republika, Francuska Republika, Mađarska, Republika Poljska, Rumunjska, Slovačka Republika i Ujedinjena Kraljevina osporavaju te argumente.
- 117 U tom pogledu prvo valja istaknuti da se, s obzirom na prirodu ilustrativnih nuklearnih programa (vidjeti članak 40. Ugovora o Euroatomu), razmatranja navedena u točkama 79. do 115. ove presude, koja se temelje na odredbama Ugovora o Euroatomu i UFEU-a, ne mogu dovesti u pitanje Komisijinim utvrđenjima navedenim u tim programima.
- 118 Drugo, u svakom slučaju valja utvrditi da iz ilustrativnih nuklearnih programa koje navodi Republika Austrija nipošto ne proizlazi da promicanje nuklearne energije nije djelatnost čiji se razvoj ne bi mogao olakšati na temelju članka 107. stavka 3. točke (c) UFEU-a.
- 119 Naime, s jedne strane, u dijelu u kojem Republika Austrija upućuje na to da iz točke 7. Ilustrativnog nuklearnog programa od 4. listopada 2007., COM(2007) 565 *final* proizlazi da je na državama članicama hoće li izabrati nuklearnu energiju, time je potvrđeno pravo Ujedinjene Kraljevine na promicanje te energije (vidjeti točku 97. ove presude).
- 120 S druge strane, u dijelu u kojem Republika Austrija tvrdi da iz stranice 18. Ilustrativnog nuklearnog programa od 25. rujna 1996., COM(1996) 339 *final*, iz točke 3.3. programa od 13. studenoga 2008., COM(2008) 776 *final* i iz točke 4.2. programa od 4. listopada 2007., COM(2007) 565 *final* proizlazi da, s obzirom na konkurentnost nuklearne energije, u tom području ne bi trebalo dodijeliti nijednu državnu potporu, dovoljno je istaknuti da se tim argumentom ne može dovesti u pitanje Komisijin zaključak da promicanje nuklearne energije može biti cilj od javnog interesa u smislu članka 107. stavka 3. točke (c) UFEU-a. Njime bi se samo mogao dovesti u pitanje Komisijin zaključak o nužnosti predmetnih mjera. Stoga je taj argument bespredmetan u ovom kontekstu, ali će ga se uzeti u obzir u okviru ispitivanja prvog tužbenog razloga koji se odnosi na Komisijin zaključak o potrebi za državnim intervencijom.
- 121 Stoga valja odbiti argumente koji se temelje na ilustrativnim nuklearnim programima koje je objavila Komisija.
- 122 Kao šesto, Republika Austrija tvrdi da Komisija u pobijanoj odluci nije detaljnije razjasnila svoja razmatranja o ciljevima raznolikosti i sigurnosti opskrbe. Veliko Vojvodstvo Luksemburg pak tvrdi da sigurnost opskrbe nije zajamčena jer bi uran trebalo uvoziti iz zemalja izvan Unije.
- 123 U tom je pogledu dovoljno istaknuti da iz uvodnih izjava 366. do 374. pobijane odluke proizlazi da je Komisija smatrala da je promicanje nuklearne energije cilj od javnog interesa koji sam po sebi može opravdati predmetne mjere. Suprotno tomu, time što je u uvodnoj izjavi 374. navedene odluke

istaknula da promicanje nuklearne energije može pridonijeti i ciljevima raznolikosti i sigurnosti opskrbe, Komisija nije utvrdila da su ta druga dva cilja ciljevi koji sami po sebi i samostalno mogu opravdati predmetne mjere. U tim se okolnostima ne može prigovoriti Komisiji da nije detaljno razjasnila svoja razmatranja o ciljevima raznolikosti i sigurnosti opskrbe u okviru točke 9.2. te odluke.

124 Stoga taj argument treba odbiti.

125 Kao sedmo, Republika Austrija također ističe argumente koji se temelje, prvo, na pogrešnoj definiciji tržišta, drugo, na nepostojanju tržišnih nedostataka u sektoru izgradnje i iskorištavanja nuklearnih elektrana, treće, na kvalifikaciji predmetnih mjera potpore za ulaganje i, četvrto, na utjecaju na trgovinske uvjete među državama članicama.

126 U tom je pogledu dovoljno utvrditi da se predmetni argumenti odnose na faze ispitivanja koje se trebaju provesti na temelju članka 107. stavka 3. točke (c) UFEU-a nakon utvrđivanja cilja od javnog interesa koji se nastoji postići. Prema tomu, tim se argumentima ne može dokazati Komisijina pogreška u pogledu kvalifikacije promicanja nuklearne energije kao cilja od javnog interesa u smislu te odredbe.

127 Ti su argumenti stoga bespredmetni jer su istaknuti u prilog ovom tužbenom razlogu. Međutim, prvi argument, koji se temelji na pogrešnoj definiciji tržišta, i drugi argument, koji se temelji na nepostojanju tržišnih nedostataka, uzet će se u obzir u okviru ispitivanja prvog tužbenog razloga, koji se temelji na tomu da je Komisija priznala postojanje zasebnog tržišta nuklearne energije i na tomu da tržište električne energije nema nedostataka. Treći argument, koji se odnosi na kvalifikaciju predmetnih mjera potpore za ulaganje, ispitat će se u okviru trećeg tužbenog razloga, koji se temelji na tvrdnji da je predmetne mjere trebalo kvalificirati kao operativne potpore. Četvrti argument, koji se temelji na utjecaju na trgovinske uvjete među državama članicama, ispitat će se u okviru šestog tužbenog razloga, kojim se nastoji dokazati navodno pogrešan zaključak Komisije da se predmetnim mjerama poštuje načelo proporcionalnosti.

128 S obzirom na prethodna razmatranja, valja odbiti četvrti tužbeni razlog, osim argumenata navedenih u točkama 114., 120. i 125. ove presude.

C. Drugi tužbeni razlog, koji se temelji na navodno pogrešnom Komisijinom utvrđenju da je tehnologija koja se upotrebljava u elektrani Hinkley Point C nova

129 Ovaj se tužbeni razlog odnosi na Komisijina utvrđenja, navedena u uvodnoj izjavi 392. pobijane odluke, da se ulaganjima u nove kapacitete za proizvodnju nuklearne energije nastoji postići cilj od javnog interesa, odnosno promicanje nuklearne energije, i da se ta ulaganja ne bi ostvarila bez intervencije Ujedinjene Kraljevine.

130 Republika Austrija smatra da su ta predmetna razmatranja zahvaćena pogreškama.

131 Kao prvo, Republika Austrija tvrdi da je Komisija pogrešno smatrala da je tehnologija koju treba upotrebljavati u elektrani Hinkley Point C nova tehnologija. Ne radi se o novoj tehnologiji, nego o dokazanoj tehnologiji, odnosno o vrsti tlakovodnog reaktora koji se upotrebljava već desetljećima i vrlo je sličan brojnim reaktorima koji su trenutačno u pogonu.

132 Komisija, Češka Republika, Francuska Republika, Mađarska, Republika Poljska i Ujedinjena Kraljevina osporavaju taj argument.

133 Najprije valja istaknuti da se taj argument Republike Austrije temelji na pretpostavci da je Komisija u uvodnoj izjavi 392. pobijane odluke utvrdila da je tehnologija koju treba upotrebljavati u elektrani Hinkley Point C nova tehnologija.

- 134 Međutim, ta je pretpostavka pogrešna.
- 135 Točno je da se u njemačkoj verziji uvodne izjave 392. pobijane odluke nalazi izraz *Investitionen in neue Nukleartechnologien* koji upućuje na ulaganja u nove nuklearne tehnologije.
- 136 Međutim, kao što proizlazi iz prve stranice pobijane odluke, vjerodostojan je samo tekst na engleskom jeziku. Naime, u engleskoj verziji uvodne izjave 392. te odluke nalazi se izraz *new nuclear investment* koji upućuje na ulaganja u nove kapacitete za proizvodnju nuklearne energije te je navedeno da se navedenim ulaganjima nastoji postići cilj od javnog interesa naveden u točki 9.2. navedene odluke i da su predmetne mjere potrebne s obzirom na, među ostalim, tu posebnu vrstu ulaganja. U navedenoj se uvodnoj izjavi stoga ne upućuje na nove nuklearne tehnologije, nego na ulaganja u nove nuklearne kapacitete.
- 137 To je tumačenje uvodne izjave 392. pobijane odluke uostalom potvrđeno uvodnim izjavama 375. do 391. navedene odluke, koje prethode zaključku iz uvodne izjave 392. te odluke, u kojima Komisija uopće ne upućuje na upotrebu nove nuklearne tehnologije.
- 138 Stoga se argument Republike Austrije temelji na pogrešnom tumačenju uvodne izjave 392. pobijane odluke te ga treba odbiti.
- 139 Kao drugo, treba odbiti argument Republike Austrije koji se temelji na tvrdnji da Komisija nije pojasnila koja bi se gospodarska djelatnost u smislu članka 107. stavka 3. točke (c) UFEU-a trebala promicati predmetnim mjerama. U tom je pogledu dovoljno istaknuti da iz uvodne izjave 392. pobijane odluke dovoljno jasno proizlazi da se radi o promicanju nuklearne energije.
- 140 Kao treće, valja ispitati argument Republike Austrije koji se temelji na tvrdnji da se člankom 107. stavkom 3. točkom (c) UFEU-a i člankom 2. točkom (c) Ugovora o Euroatomu zahtijeva razvoj djelatnosti i da obična mjera zamjene ne ispunjava taj uvjet. U tom okviru valja također uzeti u obzir argument Republike Austrije, koji se temelji na tvrdnji da se članku 6. Uredbe Komisije (EU) br. 651/2014 od 17. lipnja 2014. o ocjenjivanju određenih kategorija potpora spojivima s unutarnjim tržištem u primjeni članaka 107. i 108. [UFEU-a] (SL 2014., L 187, str. 1., i ispravci SL 2016., L 292, str. 50. i SL 2016., L 115, str. 50.), Smjernicama o državnim potporama za zaštitu okoliša i energiju za razdoblje 2014.–2020. (SL 2014., C 200, str. 1.) i Komunikaciji Komisije o Okviru Zajednice za državne potpore za istraživanje i razvoj i inovacije (SL 2014., C 198, str. 1.) protivi to da se spojivima s unutarnjim tržištem smatraju mjere čiji je jedini cilj omogućiti poduzetniku da upotrebljava najnovija tehnička dostignuća ili da se uskladi sa sigurnosnim standardima ili standardima zaštite okoliša koji su na snazi.
- 141 U tom pogledu, prvo, što se tiče Uredbe br. 651/2014, dovoljno je istaknuti da se njome samo predviđa standardizirani pristup skupnog izuzeća, ali se njome ne obvezuje Komisiju u okviru pojedinačnog ispitivanja koje se provodi izravno na temelju članka 107. stavka 3. točke (c) UFEU-a.
- 142 Drugo, što se tiče Smjernica o državnim potporama za zaštitu okoliša i energiju za razdoblje 2014.–2020. i Komunikacije Komisije o Okviru Zajednice za državne potpore za istraživanje i razvoj i inovacije, valja istaknuti da se argumenti Republike Austrije odnose, s jedne strane, na cilj premašivanja normi Unije u području zaštite okoliša i cilj povećanja razine zaštite okoliša u nedostatku normi Unije, koji su navedeni u točki 18. podtočki (a) navedenih smjernica, kao i, s druge strane, na ciljeve u pogledu istraživanja i razvoja i inovacija. Međutim, Komisija u pobijanoj odluci nije ocijenila spojivost predmetnih mjera s obzirom na te ciljeve. Stoga te argumente treba odbiti.

143 Treće, treba podsjetiti da se člankom 107. stavkom 3. točkom (c) UFEU-a samo zahtijeva da su mjere potpore namijenjene olakšavanju razvoja određenih djelatnosti. Članak 2. točka (c) Ugovora o Euroatomu odnosi se pak na olakšavanje ulaganja i osiguravanje osnivanja temeljnih postrojenja potrebnih za razvoj nuklearne energije u Zajednici. Stoga se nijednom od tih dviju odredbi ne zahtijeva da se utvrdi postojanje tehnološke inovacije.

144 Četvrto, valja utvrditi da u okolnostima ovog slučaja cilj promicanja nuklearne energije i, konkretnije, poticanja poduzeća na ulaganja u nove kapacitete za proizvodnju nuklearne energije, ispunjava zahtjeve predviđene člankom 107. stavkom 3. točkom (c) UFEU-a i člankom 2. točkom (c) Ugovora o Euroatomu. Suprotno tvrdnjama Republike Austrije, na temelju činjenice da bi ti novi kapaciteti trebali zamijeniti zastarjele kapacitete za proizvodnju nuklearne energije ne može se utvrditi da ne postoji razvoj u smislu tih odredbi. Naime, s obzirom na to da zastarjele nuklearne elektrane treba zatvoriti (vidjeti uvodnu izjavu 510. pobijane odluke i uvodne izjave 6. i 7. Odluke o pokretanju formalnog istražnog postupka), nuklearna energija Ujedinjene Kraljevine bit će manje razvijena ako se ne ulaže u nove kapacitete za proizvodnju nuklearne energije. U svakom slučaju, valja istaknuti da je nesporno da je tehnologija koju treba upotrebljavati u elektrani Hinkley Point C naprednija od one koja se upotrebljava u nuklearnim elektranama koje treba zamijeniti. Naime, iako Republika Austrija osporava da se radi o bitno novoj tehnologiji, priznaje da se radi o naprednijoj tehnologiji.

145 Prema tomu, te argumente također treba odbiti, a stoga i drugi tužbeni razlog u cijelosti.

D. Prvi tužbeni razlog te prvi i drugi dio devetog tužbenog razloga, koji se odnose na provedenu definiciju tržišta, kao i na Komisijina razmatranja koja se temelje na postojanju tržišnih nedostataka

146 Prvi tužbeni razlog te prvi i drugi dio devetog tužbenog razloga, kao i argumenti navedeni u okviru četvrtog tužbenog razloga, koji se temelje na ilustrativnim nuklearnim programima, pogreškama u pogledu definicije tržišta i nepostojanju tržišnih nedostataka (točke 120. i 125. ove presude), odnose se na razmatranja koja je Komisija navela u točki 9.3. pobijane odluke, u kojoj je utvrdila da se bez državne intervencije novi kapaciteti za proizvodnju nuklearne energije ne bi pravodobno ostvarili.

147 Republika Austrija i Veliko Vojvodstvo Luksemburg smatraju da ta razmatranja nisu dovoljno obrazložena i da su pogrešna. Te države članice u biti navode tri skupine argumenata. Kao prvo, tvrde da Komisija nije pravilno zaključila da je potrebna intervencija Ujedinjene Kraljevine. Predmetne je mjere mogla proglasiti spojivima s unutarnjim tržištem na temelju članka 107. stavka 3. točke (c) UFEU-a samo da je utvrdila da liberalizirano tržište proizvodnje i opskrbe električnom energijom ima nedostatke. Međutim, Komisijina razmatranja u tom pogledu nisu dovoljno obrazložena te su u svakom slučaju očito pogrešna. Kao drugo, navedene države članice tvrde da je Komisija odluku pogrešno temeljila na postojanju tržišta za izgradnju i iskorištavanje nuklearnih elektrana i da u tom pogledu nije dovoljno obrazložila pobijanu odluku. Kao treće, Republika Austrija tvrdi da je Komisijinim pristupom stvorena pristranost u korist nuklearne energije.

1. Argumenti kojima se dovodi u pitanje Komisijin zaključak u pogledu potrebe za intervencijom Ujedinjene Kraljevine

148 Republika Austrija i Veliko Vojvodstvo Luksemburg tvrde da Komisija nije pravilno zaključila da je potrebna intervencija Ujedinjene Kraljevine. Prema mišljenju tih država članica, predmetne su se mjere mogle proglasiti spojivima s unutarnjim tržištem na temelju članka 107. stavka 3. točke (c) UFEU-a samo da je Komisija utvrdila da liberalizirano tržište proizvodnje i opskrbe električnom energijom ima nedostatke. Međutim, proizvodnja i opskrba električnom energijom mogle su se zajamčiti drugim tehnologijama, a ne nuklearnom tehnologijom. Stoga Komisija nije pravilno utvrdila tržišni nedostatak.

- 149 Komisija, Češka Republika, Francuska Republika, Mađarska, Republika Poljska, Slovačka Republika i Ujedinjena Kraljevina smatraju da te argumente treba odbiti.
- 150 Najprije treba podsjetiti da članak 107. stavak 3. točka (c) UFEU-a izričito ne sadržava uvjet postojanja tržišnih nedostataka. Naime, navedenom se odredbom samo zahtijeva da se potpora odnosi na cilj od javnog interesa te da je prikladna, nužna i proporcionalna (vidjeti točku 48. ove presude). Stoga je u okviru primjene te odredbe relevantno pitanje bi li se cilj od javnog interesa koji nastoji postići država članica ostvario bez njezine intervencije (vidjeti u tom smislu presudu od 9. lipnja 2016., *Magic Mountain Kletterhallen i dr./Komisija*, T-162/13, neobjavljena, EU:T:2016:341, t. 77.).
- 151 Naime, iako postojanje tržišnih nedostataka može biti relevantan element za proglašenje državne potpore spojivom s unutarnjim tržištem, nepostojanje tržišnih nedostataka nema nužno za posljedicu neispunjavanje uvjeta predviđenih člankom 107. stavkom 3. točkom (c) UFEU-a (presude od 9. lipnja 2016., *Magic Mountain Kletterhallen i dr./Komisija*, T-162/13, neobjavljena, EU:T:2016:341, t. 78. i 79., i od 18. siječnja 2017., *Andersen/Komisija*, T-92/11 RENV, neobjavljena, EU:T:2017:14, t. 69.). Na primjer, državna intervencija može se smatrati potrebnom u smislu te odredbe ako tržišne sile ne mogu same pravodobno ostvariti cilj od javnog interesa koji želi postići država članica, čak i ako se ne može smatrati da to tržište kao takvo ima nedostatke.
- 152 Upravo s obzirom na ta razmatranja valja ispitati prigovore Republike Austrije i Velikog Vojvodstva Luksemburga kojima se dovodi u pitanje Komisijin zaključak da je intervencija Ujedinjene Kraljevine potrebna za ostvarenje cilja od javnog interesa koji nastoji postići, odnosno stvaranje novih kapaciteta za proizvodnju nuklearne energije. Ti se prigovori temelje na tvrdnjama, kao prvo, da Komisija nije navela razloge zbog kojih bi trebalo smatrati da su ulaganja u elektranu Hinkley Point C posebna i da zahtijevaju državnu intervenciju, kao drugo, da su Komisijina razmatranja iz točke 9.3. pobijane odluke zahvaćena materijalnim i formalnim pogreškama, kao treće, da Komisija nije navela razloge zbog kojih se ciljevi sigurnosti opskrbe i dekarbonizacije ne mogu postići bez državnih potpora i, kao četvrto, da je Komisija trebala detaljnije pojasniti u kojoj će se mjeri u elektrani Hinkley Point C upotrebljavati nove tehnologije.

a) Prigovor koji se temelji na nedovoljnom obrazloženju u pogledu posebnosti ulaganjâ u elektranu Hinkley Point C

- 153 Republika Austrija tvrdi da je Komisija u uvodnoj izjavi 392. pobijane odluke navela posebnost ulaganjâ u elektranu Hinkley Point C, a da pritom ipak nije navela razloge zbog kojih bi se ta ulaganja trebala smatrati posebnima.
- 154 Komisija osporava te argumente.
- 155 U tom pogledu valja podsjetiti da je Komisija u uvodnoj izjavi 392. pobijane odluke donijela zaključak na temelju svojih razmatranja navedenih u uvodnim izjavama 381. do 391. navedene odluke. Naime, Komisija je u uvodnim izjavama 382. i 383. te odluke istaknula, među ostalim, da ulaganja u nuklearnu energiju podliježu znatnom riziku s obzirom na kombinaciju visokih kapitalnih troškova koji se podmiruju unaprijed, dugotrajne izgradnje i dugog razdoblja rada da bi se vratili troškovi ulaganja. Prema njezinu mišljenju, ne postoje financijski instrumenti temeljeni na tržištu ili ostale vrste ugovora koji omogućuju zaštitu od tako znatnog rizika, što je pojava specifična za nekoliko tehnologija, među kojima je i nuklearna energija. Naime, instrumenti dostupni na tržištu ne osiguravaju vremenska razdoblja koja prelaze 10 ili 15 godina, u obliku dugoročnih ugovora ili instrumenata zaštite od rizika. Komisija je u tom okviru također uputila, među ostalim, na izuzetno duge i složene životne cikluse nuklearnih elektrana, po čemu se razlikuju od većine ostalih energetskih infrastruktura i većine općenitih ulaganja u infrastrukturu. Konkretno, najprije je istaknula da je obično potrebno od osam do deset godina za izgradnju nuklearne elektrane i da je troškove potrebno podmiriti prije ostvarivanja ikakvih prihoda, a rizike snosi samo ulagač. Nadalje, šezdesetogodišnji

radni vijek obilježava ostvarivanje prihoda, no ti se prihodi temelje na nesigurnom razvoju veleprodajnih cijena. Osim toga, postupak razgradnje koji slijedi mogao bi trajati 40 godina, a potrebno je osigurati dodatna sredstva za zatvaranje postrojenja. Usto, skladištenje i obrada visokoradioaktivnog nuklearnog otpada obično se provodi na samoj lokaciji prije prenošenja u skladište, mjesto za koje se očekuje da će skladištiti otpad tisućama godina. Naposljetku, postoji rizik od zastoja koji može značiti nesigurnost za privatne ulagače zbog toga što bi uzastopne vlade mogle imati različita stajališta o poželjnosti nuklearne tehnologije s obzirom na njezinu kontroverznu prirodu.

- 156 Valja utvrditi da se u okviru Komisijinih razmatranja iz uvodnih izjava 382. do 383. pobijane odluke dovoljno jasno navode razlozi zbog kojih se, prema njezinu mišljenju, bez intervencije Ujedinjene Kraljevine, s obzirom na manjak financijskih instrumenata temeljenih na tržištu i ostalih vrsta ugovora koji omogućuju zaštitu od tako znatnog rizika, ulaganja u nove kapacitete za proizvodnju nuklearne energije ne bi pravodobno ostvarila.
- 157 Stoga treba odbiti prigovor koji se temelji na nedovoljnom obrazloženju navedenom u uvodnoj izjavi 392. pobijane odluke.

b) Prigovor kojim se nastoji dokazati postojanje materijalnih i formalnih pogrešaka kojima su zahvaćena Komisijina razmatranja navedena u točki 9.3. pobijane odluke

- 158 Republika Austrija i Veliko Vojvodstvo Luksemburg ističu argumente kojima se nastoji dokazati da su pogrešna Komisijina razmatranja, navedena u točki 9.3. pobijane odluke, prema kojima je, s obzirom na manjak financijskih instrumenata temeljenih na tržištu i ostalih vrsta ugovora koji omogućuju zaštitu od znatnog rizika kojemu su izložena ulaganja u nuklearnu energiju, državna intervencija potrebna radi postizanja cilja promicanja nuklearne energije i, konkretnije, stvaranja novih kapaciteta za proizvodnju nuklearne energije. Prema mišljenju tih država članica, Komisija je u tom pogledu počinila materijalne i formalne pogreške.
- 159 Komisija, Češka Republika, Francuska Republika, Mađarska, Republika Poljska, Slovačka Republika i Ujedinjena Kraljevina osporavaju te argumente. Komisija tvrdi da su određeni argumenti koje ističe Republika Austrija nedopušteni jer su nepravodobni.
- 160 U tom okviru valja podsjetiti da Komisija ima, u odnosu na primjenu članka 107. stavka 3. UFEU-a, široku diskrecijsku ovlast čije izvršavanje uključuje složene gospodarske i socijalne ocjene. Sudski nadzor koji se primjenjuje na izvršavanje te diskrecijske ovlasti ograničen je na provjeru poštovanja postupovnih pravila i pravila o obrazloženju, kao i nadzor točnosti činjeničnog stanja i postojanja eventualne očite pogreške u ocjeni ili zloupotrebe ovlasti (presude od 26. rujna 2002., Španjolska/Komisija, C-351/98, EU:C:2002:530, t. 74. i od 29. travnja 2004., Italija/Komisija, C-372/97, EU:C:2004:234, t. 83.).
- 161 Međutim, iako Komisija raspolaže diskrecijskom ovlašću u gospodarskim pitanjima, to ne znači da se sud Unije mora suzdržati od nadzora nad tumačenjem gospodarskih podataka koje provodi Komisija. Naime, sud Unije ne treba samo provjeravati materijalnu točnost dokaznih elemenata, njihovu pouzdanost i dosljednost, nego i nadzirati predstavljaju li navedeni elementi skup relevantnih podataka koje treba uzeti u obzir prilikom ocjene složene situacije te mogu li oni poduprijeti zaključke koji su iz njih izvedeni. Međutim, u okviru tog nadzora, Sud ne može svojom gospodarskom ocjenom zamijeniti Komisijinu ocjenu. Usto treba istaknuti da je u slučajevima kad neka institucija raspolaže širokom diskrecijskom ovlasti, nadzor poštovanja pojedinih postupovnih jamstava od temeljne važnosti. Prema sudskoj praksi, među tim jamstvima je i obveza nadležne institucije da pažljivo i nepristrano ispita sve relevantne elemente predmetnog slučaja te obveza dovoljnog obrazlaganja svoje odluke (vidjeti presudu od 22. studenoga 2007., Španjolska/Lenzing, C-525/04 P, EU:C:2007:698, t. 56. do 58. i navedenu sudsku praksu).

- 162 Argumente koje su iznijeli Republika Austrija i Veliko Vojvodstvo Luksemburg valja ispitati upravo s obzirom na ta načela.
- 163 Kao prvo, Republika Austrija tvrdi da sama činjenica da se određeni poduzetnik ne može financirati na tržištu nije dovoljna da bi se utvrdilo da se cilj od javnog interesa koji nastoji postići neka država članica ne bi mogao ostvariti bez intervencije te države.
- 164 Taj argument treba odbiti.
- 165 U tom je pogledu dovoljno istaknuti da Komisija u uvodnim izjavama 381. do 391. pobijane odluke nije samo ispitala pojedinačnu situaciju društva NNBG ili ulagača tog društva, nego je općenitije odlučila o pitanju bi li se novi kapaciteti za proizvodnju nuklearne energije u Ujedinjenoj Kraljevini izgradili bez intervencije te države članice s obzirom na manjak financijskih instrumenata temeljenih na tržištu i ostalih vrsta ugovora koji omogućuju zaštitu od znatnog rizika kojemu su izložena ulaganja u nuklearnu energiju.
- 166 Kao drugo, Republika Austrija tvrdi da se Komisijin zaključak, naveden u uvodnim izjavama 382. i 383. pobijane odluke, prema kojem ne postoje odgovarajući financijski instrumenti za ulaganja u nove kapacitete za proizvodnju nuklearne energije, ne temelji na dovoljno utemeljenom i detaljnom ispitivanju i da nije dovoljno obrazložen.
- 167 Prvo, Republika Austrija tvrdi da Komisija nije uzela u obzir druge oblike ulaganja, kao što su financiranje međunarodnim sindiciranjem ili pojedinačne potpore koje bi dodijelili financijeri koji su u mogućnosti osigurati dovoljna sredstva za to.
- 168 U tom pogledu valja podsjetiti da je Komisija u uvodnim izjavama 381. do 392. pobijane odluke detaljno navela razloge zbog kojih su ulaganja u nuklearnu energiju izložena znatnom riziku te je utvrdila da ne postoje financijski instrumenti temeljeni na tržištu ili ostale vrste ugovora koji omogućuju zaštitu od tog rizika. Nakon što je počela izrađivati model, Komisija je, osim toga, utvrdila da je u tim okolnostima prisutna velika nesigurnost u pogledu toga bi li se privatna ulaganja u nove kapacitete za proizvodnju nuklearne energije uspješno provela unutar realnog vremenskog okvira.
- 169 S obzirom na te elemente, jednostavnim se pozivanjem Republike Austrije na mogućnost financiranja međunarodnim sindiciranjem ili pojedinačnim potporama koje bi mogli dodijeliti financijeri koji su u tom pogledu u mogućnosti osigurati dovoljna sredstva ne može dokazati da su ta Komisijina razmatranja zahvaćena očitom pogreškom u ocjeni.
- 170 Naime, kako bi se utvrdilo da je Komisija počinila očitu pogrešku u ocjeni činjenica kojom bi se opravdalo poništenje pobijane odluke, dokazi koje je podnio tužitelj moraju biti dovoljni da se ocjena činjenica iz te odluke učini nevjerodostojnom (presude od 12. prosinca 1996., AIUFFASS i AKT/Komisija, T-380/94, Zb., EU:T:1996:195, t. 59. i od 6. listopada 2009., FAB/Komisija, T-8/06, neobjavljena, EU:T:2009:386, t. 78.).
- 171 Međutim, Republika Austrija nije navela razloge zbog kojih se znatan rizik kojem su ulaganja u nuklearnu energiju izložena s obzirom na, među ostalim, kombinaciju visokih kapitalnih troškova koji se podmiruju unaprijed, dugotrajne izgradnje i dugog razdoblja rada da bi se vratili troškovi ulaganja, kao i izuzetno duge i složene životne cikluse, nesiguran razvoj veleprodajnih cijena i troškove povezane s razgradnjom te rizik od zastoja, također ne bi protivio financiranju međunarodnim sindiciranjem ili pojedinačnim financiranjima.
- 172 Prema tome, taj argument treba odbiti.

- 173 Drugo, Republika Austrija tvrdi da se problem nepostojanja dugoročnih cjenovnih signala odnosi i na druge tehnologije te ga stoga treba smatrati klasičnim tržišnim podatkom koji je potrebno uzeti u obzir u ocjeni rizika projekta. Suprotno tvrdnjama Komisije, na tržištu električne energije ne postoje stabilni cjenovni signali za buduće razdoblje od deset do petnaest godina. Na najlikvidnijim europskim burzama električne energije ponuđeni proizvodi trenutno imaju životni vijek do sedam godina. Čak ni za elektrane koje upotrebljavaju tehnologije s kraćim radnim vijekom od nuklearnih elektrana velik dio njihovog životnog vijeka nije obuhvaćen dostupnim cjenovnim signalima.
- 174 U tom je pogledu dovoljno istaknuti da se, čak i kad bi taj argument Republike Austrije bio osnovan, ne bi mogao dovesti u pitanje Komisijin zaključak u pogledu manjka odgovarajućih financijskih instrumenata za ulaganja u nove kapacitete za proizvodnju nuklearne energije. Naprotiv, argumentom koji se temelji na tvrdnji da čak ni za kraća razdoblja nego što je ono od deset do petnaest godina koja je Komisija uzela u obzir ne postoje stabilni cjenovni signali mogu se potkrijepiti Komisijina razmatranja u pogledu postojanja čimbenika koji se protive ulaganjima u takve nove kapacitete.
- 175 Treće, valja odbiti argument Republike Austrije koji se temelji na tvrdnji da se Komisija u okviru svoje analize nije trebala ograničiti na financijska tržišta Ujedinjene Kraljevine. U tom pogledu valja istaknuti da je Komisija u uvodnoj izjavi 382. pobijane odluke utvrdila manjak financijskih instrumenata temeljenih na tržištu i ostalih vrsta ugovora u svrhu zaštite od znatnog rizika povezanog s ulaganjima u kapacitete za proizvodnju nuklearne energije. Međutim, iz te uvodne izjave nipošto ne proizlazi da se Komisija u okviru svojeg ispitivanja ograničila na financijske instrumente dostupne u Ujedinjenoj Kraljevini.
- 176 Četvrto, Republika Austrija tvrdi da obrazloženje pobijane odluke u tom pogledu nije dostatno.
- 177 S jedne strane, Republika Austrija tvrdi da Komisija nije navela razlog zbog kojeg bi odluku trebala temeljiti isključivo na financijskim tržištima dostupnima u Ujedinjenoj Kraljevini. Taj argument treba odbiti. Naime, kao što je već navedeno u točki 175. ove presude, taj se argument temelji na pogrešnoj pretpostavci da se Komisija ograničila na navedena financijska tržišta.
- 178 S druge strane, Republika Austrija tvrdi da, u svakom slučaju, Komisija u uvodnim izjavama 381. do 392. nije izričito navela financijska tržišta koja je uzela u obzir. U tom pogledu valja utvrditi da je obrazloženje iz navedenih uvodnih izjava dovoljno da bi navedena država članica mogla utvrditi razloge za poduzetu mjeru i da bi Opći sud mogao provesti svoj nadzor. Naime, ako je ta država članica smatrala da postoje financijski instrumenti na koje čimbenici koje je istaknula Komisija ne utječu, mogla je argumente u tom pogledu istaknuti tijekom postupka pred Općim sudom, što bi mu omogućilo da provede nadzor nad osnovanošću tog Komisijinog razmatranja.
- 179 S obzirom na prethodna razmatranja, valja odbiti argumente kojima se dovodi u pitanje Komisijin zaključak u pogledu manjka odgovarajućih financijskih instrumenata.
- 180 Kao treće, Republika Austrija ističe argumente kojima se dovode u pitanje Komisijina razmatranja koja se temelje na riziku od političkog zastoja.
- 181 Najprije valja istaknuti da je Komisija u uvodnoj izjavi 384. pobijane odluke, izrazivši zadržku u pogledu pitanja može li se situacija zastoja koju je utvrdila kvalificirati kao tržišni nedostatak, utvrdila da taj rizik može „biti otežavajući čimbenik pri ulaganju u nov[e kapacitete za proizvodnju nuklearne energije], posebno s obzirom na duga razdoblja izgradnje elektrana, njihova rada i razgradnje”. Navedena je institucija stoga utvrdila da je, sa stajališta mogućih ulagača, rizik od političkog zastoja čimbenik koji se protivi ulaganjima u takve nove kapacitete.

- 182 Prvo, Republika Austrija tvrdi da situacija zastoja postoji isključivo u slučaju kad jedna od strana dugoročnog ugovora, koji u trenutku sklapanja nije potpuno definiran, raspolaze velikim manevarskim prostorom koji joj omogućuje oportunističko ponašanje, dok je druga strana unaprijed izvršila, na primjer, vrlo velika ulaganja koja nisu prenosiva. Suprotno Komisijinim razmatranjima, ovdje to nije slučaj.
- 183 U tom pogledu valja istaknuti da iz uvodnih izjava 384. i 385. pobijane odluke proizlazi da su, iako politički zastoj u načelu može utjecati na sve tehnologije, nuklearni projekti općenito više izloženi tom riziku. Komisija je u tom kontekstu osobito istaknula, s jedne strane, da bi uzastopne vlade mogle imati različita stajališta o poželjnosti nuklearne tehnologije, što bi moglo značiti nesigurnosti za privatne ulagače, i, s druge strane, da su te nesigurnosti veće u pogledu nuklearne tehnologije zbog njezine kontroverzne prirode, duljih vremenskih razdoblja i velikih ulaganja.
- 184 Što se tiče argumenata koje ističe Republika Austrija, valja utvrditi da ona samo, s jedne strane, objašnjava što smatra situacijom zastoja i, s druge strane, tvrdi da se poduzetnik koji ulaže u kapacitete za proizvodnju nuklearne energije ne nalazi u takvoj situaciji.
- 185 Naime, valja utvrditi da na temelju argumentacije Republike Austrije nije moguće dokazati da su Komisijina razmatranja, navedena u uvodnim izjavama 384. i 385. pobijane odluke, zahvaćena očitim pogreškama u ocjeni (vidjeti točke 160., 161. i 170. ove presude). Među ostalim, Republika Austrija ne pruža argumente na temelju kojih bi se moglo učiniti nevjerodostojnim Komisijino razmatranje prema kojem je rizik opisan u točki 183. ove presude čimbenik koji se protivi ulaganjima u izgradnju i iskorištavanje novih nuklearnih elektrana.
- 186 Stoga taj argument treba odbiti.
- 187 Drugo, Republika Austrija tvrdi da rizik od izmjene političkog okvira nije rizik specifičan za nuklearne elektrane, nego općeniti rizik koji se odnosi na sve projekte osporavane u javnosti, osobito one za koje su potrebna znatna sredstva. Takav rizik stoga ne može biti čimbenik koji treba ispraviti državnom potporom.
- 188 U tom pogledu, s jedne strane, valja istaknuti da Komisija u uvodnim izjavama 384. i 385. pobijane odluke nipošto nije isključila da rizik od izmjene političkog okvira može postojati i za druge projekte i da se može protiviti ulaganjima u takve projekte.
- 189 S druge strane, valja utvrditi da Republika Austrija ne navodi nijedan argument kojim bi se mogla dovesti u pitanje vjerodostojnost Komisijina razmatranja prema kojem rizik od izmjene političkog okvira znatno opterećuje nuklearnu tehnologiju zbog, među ostalim, kontroverzne prirode te tehnologije, vjerojatnosti tog rizika, opsežnosti te izmjene koja bi mogla dovesti i do potpunog napuštanja nuklearne industrije, vrlo dugih razdoblja isplate i vrlo visokih iznosa ulaganja.
- 190 Stoga se ni tim argumentom Republike Austrije ne može dokazati postojanje očite pogreške u Komisijinu rasuđivanju.
- 191 Treće, Republika Austrija tvrdi da je, u slučaju izvlaštenja, s obzirom na zaštitu ulaganja i imovinska prava, zajamčena financijska naknada.
- 192 S jedne strane, u dijelu u kojem se tim argumentom nastoji dokazati da Komisija nije dovoljno uzela u obzir činjenicu da je zajamčena financijska naknada, taj argument treba odbiti. Naime, u tom okviru valja istaknuti da je Komisija ispitala pitanje u kojoj je mjeri zajamčena naknada u slučaju prijevremenog zatvaranja nuklearne elektrane Hinkley Point. Tako je Komisija u uvodnoj izjavi 192. Odluke o pokretanju formalnog istražnog postupka navela da plaćanje naknade štete i kamata koje nacionalna tijela plaćaju kao naknadu za štetu koju su uzrokovala tijela javne vlasti ne čine državnu

potporu u smislu članka 107. stavka 1. UFEU-a. Osim toga, u uvodnoj izjavi 322. pobijane odluke utvrdila je da opća načela prava Ujedinjene Kraljevine i prava Unije omogućuju pravo na naknadu u slučaju lišavanja prava vlasništva.

- 193 S druge strane, ako se argumentom Republike Austrije nastoji dokazati da je, s obzirom na činjenicu da je financijska naknada zajamčena, očito pogrešno smatrati da je rizik od političkog zastoja čimbenik koji se može smatrati čimbenikom koji se protivi ulaganjima u nove kapacitete za proizvodnju nuklearne energije, njega također treba odbiti. Naime, samoj činjenici da se naknada može zatražiti na temelju općih načela prava Ujedinjene Kraljevine i prava Unije nije protivno to da rizik od političkog zastoja ima odvratajući učinak za moguće ulagače. S obzirom na iznose predmetnih ulaganja u ovom slučaju, na temelju puke mogućnosti da se, po potrebi, nakon eventualnog spora dobije financijska naknada u neodređenom iznosu u slučaju izvlaštenja, nije moguće u potpunosti zanemariti prepreku ulaganjima koja proizlazi iz rizika od političkog zastoja. Iz toga slijedi da Komisija nije počinila očitu pogrešku u ocjeni time što je smatrala da je, unatoč činjenici da se može zatražiti naknada, rizik od političkog zastoja čimbenik koji se protivi ulaganjima u nove kapacitete za proizvodnju nuklearne energije.
- 194 Četvrto, Republika Austrija tvrdi da je bilo pogrešno „izuzeti” operatore elektrane Hinkley Point C iz budućih demokratski donesenih političkih odluka. Veliko Vojvodstvo Luksemburg tvrdi da se takve političke odluke ne mogu smatrati tržišnim nedostacima.
- 195 U dijelu u kojem Republika Austrija i Veliko Vojvodstvo Luksemburg svojim argumentima žele utvrditi da se buduće demokratski donesene političke odluke ne mogu uzeti u obzir u okviru ispitivanja pitanja postoje li čimbenici koji se protive ulaganjima u nove kapacitete za proizvodnju nuklearne energije, te argumente treba odbiti. Naime, Komisija je u okviru tog ispitivanja mogla uzeti u obzir sve elemente koji mogu biti protivni tomu da se takvi novi kapaciteti pravodobno stvore tržišnim silama, bez državne intervencije. Stoga nije bilo očito pogrešno u tom kontekstu uzeti u obzir nesigurnosti koje mogu proizaći iz rizika od političkog zastoja i koje, iz razloga navedenih u točki 189. ove presude, osobito znatno opterećuju područje nuklearne energije.
- 196 U dijelu u kojem Republika Austrija tim argumentom ne dovodi samo u pitanje potrebu za intervencijom Ujedinjene Kraljevine kao takvu, nego također želi utvrditi postojanje prekomjerne naknade zbog toga što konkretne mjere, odnosno Ugovor za razliku, Sporazum ministarstva i kreditno jamstvo prekoračuju ono što je nužno za prevladavanje utvrđenih prepreka, radi se o argumentu koji se odnosi na Komisijina razmatranja o nužnosti predmetnih mjera i koji se preklapa s argumentima navedenima u okviru šestog tužbenog razloga. Taj je argument stoga bespredmetan u ovom kontekstu, ali će se uzeti u obzir u okviru ispitivanja šestog tužbenog razloga.
- 197 Iz toga slijedi da treba odbiti sve argumente kojima se dovode u pitanje Komisijina razmatranja koja se temelje na mogućoj situaciji političkog zastoja, osim argumenta koji se odnosi na poštovanje načela proporcionalnosti, koji će se ispitati u okviru šestog tužbenog razloga.
- 198 Kao četvrto, Republika Austrija tvrdi da je izgradnja drugih nuklearnih elektrana bila financirana bez dodjele državnih potpora. U tom okviru upućuje, među ostalim, na izgradnju nuklearnih elektrana Flamanville (Francuska) i Olkiluoto (Finska).
- 199 Najprije valja podsjetiti da je Komisija u uvodnim izjavama 381. do 392. pobijane odluke utvrdila da je, zbog toga što su ulaganja u nuklearnu energiju izložena znatnom riziku te ne postoje financijski instrumenti temeljeni na tržištu ili ostale vrste ugovora koji omogućuju zaštitu od tog rizika, prisutna velika nesigurnost u pogledu toga bi li tržište uspješno provelo ulaganja u nove kapacitete za proizvodnju nuklearne energije unutar realnog vremenskog okvira. Također valja podsjetiti da je Komisija taj zaključak temeljila ne samo na utvrđivanju tih čimbenika, nego i na izradi modela.

- 200 Stoga valja ispitati može li se argumentom Republike Austrije, koji se temelji na tome da su u Flamanvilleu i Olkiluotou izgrađene nuklearne elektrane koje imaju istu vrstu reaktora kao što je onaj koji treba upotrijebiti u elektrani Hinkley Point C, a da pritom nisu bile dodijeljene državne potpore, te Komisijine ocjene učiniti nevjerodostojnima.
- 201 U tom pogledu prvo valja istaknuti da iz točke 25. Odluke o pokretanju formalnog istražnog postupka proizlazi da je prije donošenja pobijane odluke već bilo poznato da su projekti izgradnje elektrana Flamanville i Olkiluoto uzrokovali velike dodatne troškove.
- 202 Drugo, valja istaknuti da su, u skladu s tvrdnjama Komisije i Francuske Republike, koje ne osporavaju ni Republika Austrija ni Veliko Vojvodstvo Luksemburg, odluke o ulaganju u projekte izgradnje koje navodi Republika Austrija donesene prije nesreće s nuklearnim reaktorom u Fukušimi (Japan).
- 203 Treće, treba podsjetiti da su ti projekti bili osmišljeni u drukčijim okvirnim uvjetima. Kao što je navela Komisija, pri čemu to detaljno ne osporavaju ni Republika Austrija ni Veliko Vojvodstvo Luksemburg, odluka o ulaganju u izgradnju nuklearne elektrane Flamanville donesena je 2005., odnosno prije svjetske financijske krize iz 2007. i 2008., dok je pobijana odluka donesena nakon njezina početka. Što se tiče nuklearne elektrane Olkiluoto, valja istaknuti da iz Ilustrativnog nuklearnog programa od 4. listopada 2007. COM(2007) 565 *final* proizlazi da su ulaganja u tu elektranu dobivena zahvaljujući sklapanju sporazuma među dioničarima kojim se osigurava fiksna cijena energije za vlasnike ulagače. Osim toga, prema Komisijinim tvrdnjama, koje detaljno ne osporavaju ni Republika Austrija ni Veliko Vojvodstvo Luksemburg, dioničari iste elektrane uglavnom su proizvođači papira te se proizvedena energija raspodjeljuje među dioničarima za stvarni trošak proizvodnje.
- 204 Četvrto, Komisija upućuje na to da se veleprodajna cijena električne energije u Uniji znatno smanjila nakon odluka o ulaganju u izgradnju nuklearnih elektrana Flamanville i Olkiluoto (s 35 na 45 % između 2008. i 2012.), što ne osporavaju ni Republika Austrija ni Veliko Vojvodstvo Luksemburg.
- 205 S obzirom na te okolnosti, valja utvrditi da se samim argumentom koji se temelji na tome da su u Flamanvilleu i Olkiluotou izgrađene nuklearne elektrane koje imaju istu vrstu reaktora kao što je onaj koji treba upotrijebiti u elektrani Hinkley Point C, a da pritom nisu bile dodijeljene državne potpore, Komisijine ocjene navedene u uvodnim izjavama 381. do 392. pobijane odluke ne mogu učiniti nevjerodostojnima.
- 206 Prema tome, taj argument treba odbiti.
- 207 Kao peto, Republika Austrija tvrdi da postoje sasvim usporedivi infrastrukturni projekti (hidroelektrane, tuneli, velike istraživačke organizacije u području farmacije, genetičko inženjerstvo i svemirski projekti) koji obvezuju operatora da se suoči s visokim troškovima ulaganja, dugotrajnom izgradnjom i dugim razdobljem rada.
- 208 U tom pogledu valja istaknuti da, s jedne strane, Komisija u uvodnim izjavama 381. do 385. pobijane odluke nipošto nije isključila da čimbenici koji se protive ulaganjima mogu postojati i za druge infrastrukturne projekte.
- 209 S druge strane, samim se navođenjem činjenice da se i drugi, neodređeni infrastrukturni projekti moraju suočiti s visokim troškovima ulaganja, dugotrajnom izgradnjom i dugim razdobljem rada ne može učiniti nevjerodostojnima Komisijina razmatranja navedena u uvodnim izjavama 381. do 392. pobijane odluke, u kojima je ona uzela u obzir, među ostalim, rizik svojstven proizvodnji nuklearne energije i manjak financijskih instrumenata temeljenih na tržištu ili ostalih vrsta ugovora koji omogućuju zaštitu od tog rizika. Osim toga, valja podsjetiti da su rizik od političkog zastoja i potpunog napuštanja nuklearne tehnologije zbog njezine kontroverzne prirode svojstveni ulaganjima u nove kapacitete za proizvodnju nuklearne energije.

- 210 Stoga taj argument također treba odbiti.
- 211 Kao šesto, valja ispitati argumente koje Republika Austrija temelji na ilustrativnim nuklearnim programima i koje navodi u okviru četvrtog tužbenog razloga (vidjeti točku 120. ove presude). Republika Austrija tvrdi da iz nekih od tih programa proizlazi da je nuklearna energija konkurentna i da projekti koji se provode u tom području ne bi trebali dobivati državnu potporu. Tim se argumentima u biti nastoji dokazati da bi se, za razliku od onoga što je utvrdila Komisija, novi kapaciteti za proizvodnju nuklearne energije mogli pravodobno izgraditi bez intervencije Ujedinjene Kraljevine.
- 212 U tom okviru valja ispitati sadržaj ilustrativnih nuklearnih programa na koje upućuje Republika Austrija.
- 213 Što se tiče Ilustrativnog nuklearnog programa od 4. listopada 2007. COM(2007) 565 *final*, valja utvrditi da je točno da je Komisija u točki 4.2. predmetnog dokumenta utvrdila tendenciju da se u određenim državama članicama nove nuklearne elektrane obično grade bez subvencija, što upućuje na to da se nuklearna tehnologija sve više smatra konkurentnom. Međutim, također valja istaknuti da je Komisija u točki 4.3. tog dokumenta utvrdila da postoje nesigurnosti u pogledu budućih cijena električne energije, strukture i tržišnih uvjeta te politika o energiji i klimatskim promjenama, koje predstavljaju velike rizike za dugoročna ulaganja u energetske sektor i utječu osobito na nuklearnu tehnologiju zbog velikih kapitalnih ulaganja potrebnih za izgradnju nove elektrane i relativno dugog roka prije ostvarivanja prve dobiti. U njemu se također navodi da ulagači daju prednost ulaganjima s kraćim vremenom izgradnje i kraćim rokom profitabilnosti. Osim toga, Komisija je u točkama 4.2. i 4.3. navedenog dokumenta istaknula da ne raspolaže utemeljenim podacima o izgradnji novih nuklearnih elektrana jer već više od deset godina nije izgrađena nijedna nova elektrana pa je teško točno procijeniti troškove posljednje generacije reaktora.
- 214 Što se tiče Ilustrativnog nuklearnog programa od 13. studenoga 2008., COM(2008) 776 *final*, valja istaknuti da je točno da je Komisija u točki 3.3. navedenog programa smatrala da je potrebno osigurati da u Uniji projekti u području nuklearne energije ne dobivaju nikakvu državnu potporu. Međutim, valja utvrditi da je Komisija u točkama 3.3., 3.3.1. i 3.3.2. tog programa istaknula da su troškovi postrojenja nuklearne elektrane znatno veći od troškova istovjetne termoelektrane ili elektrane na ugljen, da iznos početnog ulaganja i vrijeme potrebno za povrat predstavljaju visok rizik za privatne poduzetnike i da bi nedavna globalna nestabilnost na kreditnim tržištima mogla opteretiti projekte ulaganja velikog razmjera. Zaključila je da se, iako je financiranje izgradnje novih nuklearnih elektrana na privatnim operatorima i na tržištu kapitala, donošenje određenih mjera za olakšavanje financiranja može opravdati, osobito s obzirom na opće investicijsko ozračje koje je postalo nepovoljnije za korisnike velikih zajmova.
- 215 Iz toga slijedi da, suprotno tvrdnjama Republike Austrije, ne postoji proturječje između, s jedne strane, Komisijinih razmatranja iz ilustrativnih nuklearnih programa navedenih u točkama 213. i 214. ove presude i, s druge strane, Komisijinih razmatranja navedenih u točki 9.3. pobijane odluke.
- 216 U svakom slučaju, valja podsjetiti da su predmetni ilustrativni nuklearni programi odraz situacije u trenutku njihova sastavljanja. U njima se stoga ne uzimaju u obzir okolnosti nastale nakon njihova sastavljanja, kao što su, na primjer, posljedice nesreće s nuklearnim reaktorom u Fukušimi.
- 217 Stoga, suprotno tvrdnjama Republike Austrije, na temelju sadržaja predmetnih ilustrativnih nuklearnih programa nije moguće dokazati postojanje očite pogreške u ocjeni koju je počinila Komisija.
- 218 Kao sedmo, Republika Austrija u biti tvrdi da je Komisija počinila pogrešku time što je uzela u obzir veličinu projekta kao čimbenik koji se protivi ulaganjima u nove kapacitete za proizvodnju nuklearne energije. Takav se kriterij trebao uzeti u obzir u okviru primjene članka 107. stavka 3. točke (b)

UFEU-a na temelju Komunikacije Komisije o kriterijima za analizu jesu li državne potpore za promicanje provedbe važnih projekata od zajedničkog europskog interesa spojive s unutarnjim tržištem (SL 2014., C 188, str. 4.).

219 Taj argument također treba odbiti.

220 Naime, suprotno tvrdnjama Republike Austrije, ništa se ne protivi tomu da Komisija u okviru primjene članka 107. stavka 3. točke (c) UFEU-a i, konkretnije, u okviru ispitivanja pitanja je li državna intervencija potrebna, uzme u obzir veličinu prijavljenog projekta.

221 Stoga treba, osim argumenta koji se odnosi na eventualnu prekomjernu naknadu (vidjeti točku 196. ove presude), koji će se uzeti u obzir u okviru ispitivanja šestog tužbenog razloga, odbiti sve argumente Republike Austrije i Velikog Vojvodstva Luksemburga kojima se dovodi u pitanje Komisijin zaključak da se cilj koji nastoji postići Ujedinjena Kraljevina, odnosno stvaranje novih kapaciteta za proizvodnju nuklearne energije, ne bi pravodobno postigao bez intervencije te države članice, a da pritom nije potrebno odlučiti o Komisijinu argumentu prema kojem su određeni argumenti Republike Austrije nedopušteni zbog nepravodobnosti.

c) Prigovor koji se temelji na tvrdnji da se ciljevi sigurnosti opskrbe i dekarbonizacije mogu postići bez državnih potpora

222 Republika Austrija i Veliko Vojvodstvo Luksemburg tvrde da se, suprotno Komisijinim utvrđenjima, ciljevi sigurnosti opskrbe i dekarbonizacije mogu postići bez predmetnih mjera.

223 Komisija, Češka Republika, Francuska Republika, Mađarska, Republika Poljska, Slovačka Republika i Ujedinjena Kraljevina osporavaju te argumente. Komisija također smatra da su određeni argumenti koje ističe Republika Austrija nedopušteni jer su nepravodobni.

224 Kao prvo, u tom pogledu valja istaknuti da se ovaj prigovor temelji na pogrešnoj pretpostavci. Naime, Komisijin zaključak u pogledu potrebe za intervencijom Ujedinjene Kraljevine nije utemeljen na razmatranju prema kojem se ciljevi sigurnosti opskrbe i dekarbonizacije ne mogu postići bez državne potpore. Naprotiv, kao što proizlazi iz uvodnih izjava 378. do 380. pobijane odluke, Komisija je smatrala da se čini da ostvarivanje tih ciljeva ne opravdava ulaganja posebno u proizvodnju nuklearne energije, nego šira ulaganja u proizvodnju niskih emisija ugljika i načine prihvaćanja pozitivnoga vanjskog učinka dostupnosti električne energije.

225 Kao drugo, valja podsjetiti da se Komisijina razmatranja u pogledu potrebe za intervencijom Ujedinjene Kraljevine navedena u točki 9.3. pobijane odluke temelje na cilju promicanja nuklearne energije i, konkretnije, cilju stvaranja novih kapaciteta za proizvodnju nuklearne energije. Međutim, kao što je navedeno u točkama 153. do 221. ove presude, argumentima koje ističu Republika Austrija i Veliko Vojvodstvo Luksemburg ne može se dokazati da ta razmatranja nisu dovoljno obrazložena ili da su zahvaćena materijalnim pogreškama.

226 Stoga treba odbiti prigovor koji se temelji na tvrdnji da se ciljevi sigurnosti opskrbe i dekarbonizacije mogu postići bez državnih potpora, pri čemu nije potrebno odlučiti o Komisijinu argumentu koji se temelji na nepravodobnosti određenih argumenata Republike Austrije.

d) Prigovor koji se temelji na tvrdnji da Komisija nije dovoljno objasnila u kojoj će se mjeri u elektrani Hinkley Point C upotrebljavati nove tehnologije

- 227 Što se tiče argumenta koji se temelji na tvrdnji da je Komisija trebala detaljnije navesti u kojoj će se mjeri u elektrani Hinkley Point C upotrebljavati nove tehnologije, dovoljno je podsjetiti da se taj argument temelji na pogrešnom tumačenju uvodne izjave 392. pobijane odluke (vidjeti točke 131. do 138. ove presude). Stoga taj argument također treba odbiti.
- 228 Stoga treba odbiti sve prigovore kojima se dovodi u pitanje Komisijin zaključak da je intervencija Ujedinjene Kraljevine potrebna za ostvarenje cilja od javnog interesa koji nastoji postići.

2. Argumenti koji se odnose na definiciju tržišta koju je utvrdila Komisija

- 229 Republika Austrija tvrdi da je Komisija počinila pogreške u pogledu definicije tržišta. Prema njezinu mišljenju, za razliku od pristupa koji je primijenila u Odluci o pokretanju formalnog istražnog postupka, navedena institucija u pobijanoj odluci nije za temelj uzela liberalizirano tržište proizvodnje i opskrbe električnom energijom, nego tržište izgradnje i iskorištavanja nuklearnih elektrana. Stoga ta institucija nije primijenila pravila kojima se uređuje definiranje tržišta te se udaljila od svoje prakse u pogledu definiranja tržišta.
- 230 Komisija, Češka Republika, Francuska Republika, Mađarska, Republika Poljska, Slovačka Republika i Ujedinjena Kraljevina smatraju da te argumente treba odbiti.
- 231 U tom pogledu, kao prvo, valja istaknuti da je Komisija u pobijanoj odluci utvrdila da je liberalizirano tržište proizvodnje i opskrbe električnom energijom tržište na koje utječu predmetne mjere. Naime, Komisija je u uvodnoj izjavi 340. navedene odluke utvrdila da navedene mjere uzrokuju narušavanje tržišnog natjecanja i utječu na trgovinu, pri čemu je uputila na njihov učinak na liberalizirano tržište proizvodnje i opskrbe električnom energijom. Iz točke 9.6. te odluke također proizlazi da je Komisija u okviru razmatranja prednosti i nedostataka koji proizlaze iz tih mjera uzela u obzir narušavanja tržišnog natjecanja i utjecaj na trgovinu na navedenom tržištu.
- 232 Stoga valja odbiti argument Republike Austrije koji se temelji na tomu da je Komisija u pobijanoj odluci za temelj uzela tržište izgradnje i iskorištavanja nuklearnih elektrana.
- 233 Kao drugo, u dijelu u kojem se argumentima Republike Austrije tvrdi da Komisija nije ispitala u kojoj se mjeri izgradnja i iskorištavanje nuklearnih elektrana mogu smatrati relevantnim tržištem, dovoljno je istaknuti da, u okviru ispitivanja pitanja je li intervencija Ujedinjene Kraljevine potrebna za postizanje cilja koji ta država članica nastoji postići, odnosno stvaranje novih kapaciteta za proizvodnju nuklearne energije, Komisija nije bila dužna odlučiti o tom pitanju. Stoga te argumente također treba odbiti.
- 234 Kao treće, što se tiče ostalih argumenata Republike Austrije koji se odnose na definiciju tržišta koju je utvrdila Komisija, dovoljno je istaknuti da se oni temelje na pogrešnim pretpostavkama prema kojima je navedena institucija u pobijanoj odluci za temelj uzela tržište izgradnje i iskorištavanja nuklearnih elektrana ili prema kojima je predmetne mjere mogla proglasiti spojivima s unutarnjim tržištem na temelju članka 107. stavka 3. točke (c) UFEU-a samo da je utvrdila nedostatke tog tržišta. Iz toga slijedi da te argumente također treba odbiti, a stoga i sve argumente koji se odnose na definiciju tržišta.

3. Argument koji se temelji na pristranosti u korist nuklearne energije

- 235 Republika Austrija također tvrdi da je Komisijinim pristupom stvorena pristranost u korist nuklearne energije.

- 236 Komisija, Češka Republika, Francuska Republika, Mađarska, Republika Poljska, Slovačka Republika i Ujedinjena Kraljevina smatraju da te argumente treba odbiti.
- 237 U tom pogledu, kao prvo, valja podsjetiti da je na temelju članka 107. stavka 3. točke (c) UFEU-a potporu moguće proglasiti spojivom s unutarnjim tržištem ako se ona odnosi na razvoj djelatnosti koja čini cilj od javnog interesa te je prikladna, nužna i proporcionalna, i da na temelju članka 2. točke (c) Ugovora o Euroatomu i članka 194. stavka 2. drugog podstavka UFEU-a država članica ima pravo smatrati da promicanje nuklearne energije čini takav cilj (vidjeti točku 97. ove presude).
- 238 Kao drugo, u dijelu u kojem Republika Austrija svojim argumentom nastoji dokazati da se predmetne mjere ne mogu smatrati proporcionalnima s obzirom na njihov učinak na ulaganja u izvore energije koji nisu nuklearna energija, dovoljno je istaknuti da se tim argumentom dovodi u pitanje proporcionalnost predmetnih mjera. Međutim, Komisija je u okviru točke 9.3. pobijane odluke samo ispitala je li intervencija Ujedinjene Kraljevine potrebna. Iz toga slijedi da taj argument u ovom kontekstu treba odbiti kao bespredmetan. Međutim, uzet će ga se u obzir u okviru ispitivanja šestog tužbenog razloga, kojim Republika Austrija dovodi u pitanje, među ostalim, Komisijina razmatranja u pogledu proporcionalnosti navedenih mjera.
- 239 Stoga treba odbiti argumente Republike Austrije u dijelu u kojem njima dovodi u pitanje Komisijin zaključak da je intervencija Ujedinjene Kraljevine potrebna.
- 240 Naposljetku, valja odbiti argumente Republike Austrije i Velikog Vojvodstva Luksemburga prema kojima Komisija nije imala pravo utvrditi postojanje tržišnog nedostatka. U tom pogledu valja podsjetiti da članak 107. stavak 3. točka (c) UFEU-a ne sadržava izričit uvjet koji se odnosi na tržišne nedostatke i da je na temelju Komisijinih razmatranja navedenih u okviru točke 9.3. pobijane odluke, čija se vjerodostojnost ne dovodi u pitanje argumentima tih država članica, moguće utvrditi da se ulaganja u nove kapacitete za proizvodnju nuklearne energije ne bi pravodobno ostvarila bez intervencije Ujedinjene Kraljevine. U tim okolnostima, čak i da Komisija nije pravilno utvrdila postojanje tržišnih nedostataka, time se ne bi mogao dovesti u pitanje njezin zaključak da je intervencija Ujedinjene Kraljevine potrebna za postizanje cilja od javnog interesa koji potonja država članica nastoji postići.
- 241 Stoga, uz iznimku ispitivanja argumenata koji se temelje na navodnom izuzimanju od rizika od političkog zastoja i na navodnoj neproporcionalnosti predmetnih mjera zbog njihova učinka na ulaganja u izvore energije koji nisu nuklearna energija (vidjeti točke 196. i 238. ove presude), koji će se uzeti u obzir u okviru ispitivanja šestog tužbenog razloga, valja odbiti prvi tužbeni razlog, prvi i drugi dio devetog tužbenog razloga, koji se temelje na postojanju tržišnih nedostataka, kao i argumente iznesene u okviru četvrtog tužbenog razloga, koji se temelje na ilustrativnim nuklearnim programima i koji se odnose na Komisijina razmatranja o definiciji tržišta kao i na njezina razmatranja u pogledu postojanja tržišnih nedostataka.

E. Peti i osmi tužbeni razlog, koji se temelje na nedovoljnoj definiciji elemenata potpore i na povredi Obavijesti o jamstvima, te četvrti dio devetog tužbenog razloga, koji se temelji na povredi obveze obrazlaganja u tom pogledu

- 242 U okviru petog tužbenog razloga Republika Austrija tvrdi da Komisija u pobijanoj odluci nije dovoljno definirala elemente potpore sadržane u predmetnim mjerama. Budući da ih nije dovoljno definirala, navedena institucija nije mogla odlučiti o pitanju mogu li se oni odobriti na temelju članka 107. stavka 3. točke (c) UFEU-a.

- 243 U prilog osmom tužbenom razlogu Republika Austrija i Veliko Vojvodstvo Luksemburg tvrde da Komisija nije poštovala Obavijest o jamstvima. Oni u biti tvrde da, suprotno onomu što se zahtijeva u navedenoj obavijesti, Komisija u pobijanoj odluci nije dovoljno definirala element potpore iz kreditnog jamstva i da nije uzela u obzir sve relevantne elemente u tom kontekstu.
- 244 U okviru četvrtog dijela devetog tužbenog razloga, Republika Austrija tvrdi da pobijana odluka nije dovoljno obrazložena u tom pogledu.
- 245 Komisija, Francuska Republika, Mađarska, Republika Poljska i Rumunjska tvrde da te argumente treba odbiti.
- 246 Kao prvo, treba odgovoriti na pitanje je li Komisija, i u kojoj mjeri, prije ocjenjivanja spojivosti mjere potpore s unutarnjim tržištem na temelju članka 107. stavka 3. točke (c) UFEU-a, dužna utvrditi točan iznos novčane protuvrijednosti mjere potpore. Kao drugo, analizirat će se argumenti kojima se nastoji dokazati da Komisija nije dovoljno definirala elemente potpore sadržane u predmetnim mjerama. Kao treće, ispitat će se argumenti koji se temelje na povredi obveze obrazlaganja.

1. Pitanje je li Komisija, i u kojoj mjeri, dužna kvantificirati novčanu protuvrijednost mjere potpore

- 247 Republika Austrija u biti tvrdi da je Komisija mogla odlučiti o spojivosti predmetnih mjera s unutarnjim tržištem na temelju članka 107. stavka 3. točke (c) UFEU-a isključivo nakon kvantificiranja točnog iznosa njihove novčane protuvrijednosti.
- 248 U tom pogledu valja podsjetiti da, kako bi mjeru potpore mogla proglasiti spojivom s unutarnjim tržištem na temelju članka 107. stavka 3. točke (c) UFEU-a, Komisija treba utvrditi da se ta mjera odnosi na cilj od javnog interesa koji je odredila država članica i da je, s obzirom na taj cilj, prikladna i nužna te da ne utječe ni na trgovinske uvjete ni na uvjete tržišnog natjecanja na način koji bi bio neproporcionalan u pogledu prednosti koje iz nje proizlaze (vidjeti točku 48. ove presude).
- 249 Suprotno tomu, člankom 107. stavkom 3. točkom (c) UFEU-a ne zahtijeva se izričito da Komisija kvantificira točan iznos novčane protuvrijednosti koja proizlazi iz mjere potpore. Stoga, ako Komisija može zaključiti da je mjera potpore prikladna, nužna i proporcionalna, a da se pritom taj točan iznos ne navede izričito, ne može joj se prigovoriti to što ga nije kvantificirala.
- 250 To tumačenje članka 107. stavka 3. točke (c) UFEU-a nije moguće dovesti u pitanje argumentima koje je istaknula Republika Austrija. Naime, na temelju propisa i sudske prakse na koje se poziva ta država članica nije moguće utvrditi postojanje načela prema kojem bi Komisija prije ispitivanja proporcionalnosti mjere potpore s obzirom na tu odredbu bila obvezna kvantificirati točan iznos novčane protuvrijednosti koja proizlazi iz te mjere potpore.
- 251 Kao prvo, Republika Austrija navodi članak 7. i članak 8. Uredbe br. 651/2014 o ocjenjivanju određenih kategorija potpora spojivima s unutarnjim tržištem u primjeni članaka 107. i 108. UFEU-a, kao i uvodne izjave 23. i 25. navedene uredbe. U tom pogledu treba istaknuti da se člankom 7. te uredbe predviđa postupak izračuna intenziteta potpore i prihvatljivih troškova. Člankom 8. iste uredbe predviđa se pak pravilo zbrajanja potpora koje treba poštovati pri ispitivanju pitanja poštuju li se pragovi za prijavu utvrđeni u članku 4. predmetne uredbe i maksimalni intenziteti potpore utvrđeni u poglavlju III. te uredbe. Uvodne izjave 23. i 25. predmetne uredbe odnose se na te dvije odredbe. Međutim, suprotno tvrdnjama Republike Austrije, iz tih se članaka i uvodnih izjava ne može zaključiti da se spojivom s unutarnjim tržištem na temelju članka 107. stavka 3. točke (c) UFEU-a može proglasiti samo mjera potpore čija je novčana protuvrijednost kvantificirana na temelju tih pravila.

Naime, predmetnom se uredbom samo predviđa standardizirani pristup skupnog izuzeća, ali se njome ne obvezuje Komisiju u okviru pojedinačnog ispitivanja koje se provodi izravno na temelju članka 107. stavka 3. točke (c) UFEU-a. Stoga taj argument treba odbiti.

- 252 Kao drugo, Republika Austrija poziva se na točku 69. Smjernica o državnim potporama za zaštitu okoliša i energiju za razdoblje 2014.–2020. U tom je pogledu dovoljno istaknuti da se u toj točki samo navodi da se potpore za zaštitu okoliša i energiju smatraju razmjernima ako je iznos potpore po korisniku ograničen na najnižu razinu potrebnu kako bi se ostvario cilj zaštite okoliša odnosno energetski cilj za koji je potpora namijenjena. Stoga se iz navedene točke ne može zaključiti da je Komisija u okviru ispitivanja mjere potpore s obzirom na članak 107. stavak 3. točku (c) UFEU-a dužna prije ispitivanja proporcionalnosti predmetne mjere kvantificirati točan iznos njezine novčane protuvrijednosti. U svakom slučaju, valja istaknuti da je Komisija u pobijanoj odluci uzela u obzir cilj promicanja nuklearne energije koji ne proizlazi iz ciljeva tih smjernica.
- 253 Kao treće, što se tiče dijela I. Priloga I. Uredbi Komisije (EZ) br. 794/2004 od 21. travnja 2004. o provedbi Uredbe Vijeća (EZ) br. 659/1999 o utvrđivanju detaljnih pravila za primjenu članka 93. Ugovora o EZ (SL 2004., L 140, str. 1.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 8., svezak 2., str. 9.), valja istaknuti da on sadržava standardni obrazac prijave državnih potpora i da, u skladu s točkom 5. tog obrasca, u njemu treba navesti ukupan iznos potpore. Međutim, suprotno tvrdnjama Republike Austrije, iz njega se ne može zaključiti da Komisija nema pravo mjeru potpore proglasiti spojivom s člankom 107. stavkom 3. točkom (c) UFEU-a ako nije točno kvantificirala novčanu protuvrijednost koja proizlazi iz te mjere. Stoga taj argument treba odbiti.
- 254 Kao četvrto, Republika Austrija poziva se na članak 26. Uredbe Vijeća (EU) 2015/1589 od 13. srpnja 2015. o utvrđivanju detaljnih pravila primjene članka 108. [UFEU-a] (SL 2015., L 248, str. 9. i ispravak SL 2017., L 186, str. 17.). U tom je pogledu dovoljno istaknuti da se tom odredbom samo predviđa da su države članice obvezne Komisiji podnositi godišnja izvješća o svim postojećim programima potpora. Međutim, iz nje se ne može zaključiti da Komisija nema pravo odlučiti o spojivosti mjere potpore s unutarnjim tržištem na temelju članka 107. stavka 3. točke (c) UFEU-a ako nije kvantificirala točan iznos novčane protuvrijednosti te mjere potpore. Stoga taj argument treba odbiti.
- 255 Kao peto, Republika Austrija u potporu svojem argumentu prema kojem je Komisija dužna kvantificirati točan iznos novčane protuvrijednosti predmetnih mjera navodi da iz Komunikacije Komisije o izmjeni Komunikacije Komisije o smjernicama EU-a za primjenu pravila o državnim potporama u odnosu na brzi razvoj širokopoljnih mreža, Komunikacije Komisije o smjernicama za regionalne državne potpore za razdoblje 2014. – 2020., Komunikacije Komisije o državnoj potpori za filmove i ostala audiovizualna djela, Komunikacije Komisije o smjernicama o državnim potporama za promicanje rizičnih financijskih ulaganja i Komunikacije Komisije o smjernicama o državnim potporama zračnim lukama i zračnim prijevoznicima (SL 2014., C 198, str. 30.) proizlazi da su, kako bi osigurale transparentnost, države članice dužne, za potpore veće od 500 000 eura, objaviti naziv primatelja, iznos i cilj potpore. U tom je pogledu dovoljno istaknuti da se iz takve obveze država članica ne može zaključiti da je Komisija dužna kvantificirati točan iznos novčane protuvrijednosti predmetnih mjera. Stoga taj argument treba odbiti.
- 256 Kao šesto, s obzirom na to da Republika Austrija navodi da obveza Komisije da utvrdi stvaran iznos mjere potpore proizlazi iz točke 25. presude od 12. listopada 2000., Španjolska/Komisija (C-480/98, EU:C:2000:559), dovoljno je utvrditi da se iz te točke nipošto ne može izvesti takav zaključak. Naime, Sud je u navedenoj točki samo podsjetio da se niti jednom odredbom prava Unije ne zahtijeva da Komisija prilikom nalaganja povrata potpore koja je proglašena nespojivom s unutarnjim tržištem utvrdi točan iznos potpore koju treba vratiti, nego da je dovoljno da odluka Komisije sadržava podatke na temelju kojih primatelj može sam odrediti taj iznos bez pretjeranih poteškoća. Stoga taj argument treba odbiti.

257 Argumente Republike Austrije kojima se nastoji dokazati da Komisija nije dovoljno definirala elemente potpore sadržane u predmetnim mjerama treba ispitati s obzirom na razmatranja navedena u točkama 247. do 249. ove presude.

2. Argumenti kojima se nastoji dokazati da elementi potpore sadržani u predmetnim mjerama nisu dovoljno definirani

258 Kao prvo, Republika Austrija tvrdi da u trenutku donošenja pobijane odluke još nisu bile definirane sve odredbe predmetnih mjera. Kao drugo, ona tvrdi, kao i Veliko Vojvodstvo Luksemburg, da Komisija nije dovoljno definirala elemente potpore sadržane u različitim predmetnim mjerama. Kao treće, navodi da Komisija nije dovoljno uzela u obzir troškove povezane s gospodarenjem nuklearnim otpadom i njegovim odlaganjem. Kao četvrto, ističe da Komisija nije uzela u obzir eventualne buduće državne potpore.

a) Argument koji se temelji na tomu da u trenutku donošenja pobijane odluke još nisu bile definirane sve odredbe predmetnih mjera

259 U okviru petog tužbenog razloga Republika Austrija tvrdi da u trenutku donošenja pobijane odluke još nisu bile definirane sve odredbe predmetnih mjera te da se o njima naknadno pregovaralo i dodatno ih se mijenjalo.

260 Komisija osporava te argumente. Tvrdi, među ostalim, da je taj argument nedopušten jer Republika Austrija nije pojasnila koje informacije nedostaju.

261 Argumentaciju Komisije koja se temelji na nedopuštenosti argumenta Republike Austrije treba odbiti.

262 Naime, valja utvrditi da se argument Republike Austrije osobito odnosi na činjenicu da je Komisija na dan donošenja pobijane odluke imala samo glavne uvjete za financiranje projekta elektrane Hinkley Point C koje su strane već dogovorile i da nije imala priliku ispitati ostale parametre projekta (vidjeti uvodne izjave 73. i 551. pobijane odluke).

263 Što se tiče osnovanosti argumenta Republike Austrije, treba podsjetiti da se Komisija na temelju članka 108. stavka 3. UFEU-a pravodobno obavješćuje o svim planovima za dodjelu ili izmjenu potpora. Stoga joj je mjere potpore potrebno prijaviti dok su još u fazi planiranja, odnosno prije nego što se provedu i dok ih se još može prilagoditi s obzirom na eventualna očitovanja Komisije.

264 U tom kontekstu također valja istaknuti da je, s obzirom na to da članak 108. stavak 3. UFEU-a ne sadržava nikakav formalan kriterij, na svakoj državi članici da odredi u kojoj će fazi zakonodavnog ili upravnog postupka podnijeti projekt potpore na ispitivanje Komisiji, pod uvjetom, međutim, da se taj projekt ne provede prije nego što Komisija potporu proglasi spojivom s unutarnjim tržištem (vidjeti u tom smislu presudu od 16. rujna 1998., Waterleiding Maatschappij/Komisija, T-188/95, EU:T:1998:217, t. 118.).

265 Komisija je u ovom slučaju ispitala projekt elektrane Hinkley Point C koji je prijavila Ujedinjena Kraljevina. U tom kontekstu, iz uvodnih izjava 73. i 551. pobijane odluke proizlazi da je navedena institucija ispitala predmetne mjere uzimajući u obzir izjavu vlasti Ujedinjene Kraljevine da će ostatak odredbi i uvjeta, kao i završna verzija financijskih dokumenata, sadržavati standardne klauzule koje bi svaki ulagač tražio za sličan projekt. Iz toga slijedi da odobrenje te institucije obuhvaća samo elemente potpore koji proizlaze iz navedenog projekta koji joj je prijavljen.

266 Što se tiče rizika na koji upućuje Republika Austrija da se sadržaj predmetnih mjera može još naknadno mijenjati, dovoljno je podsjetiti da se odobrenje Komisije odnosi isključivo na projekt koji joj je prijavljen. Stoga svaku naknadnu izmjenu koja bi mogla utjecati na ocjenu spojivosti mjere

potpore sa zajedničkim tržištem treba ponovno prijaviti Komisiji. Tako je Komisija u uvodnim izjavama 73. i 551. pobijane odluke pozvala vlasti Ujedinjene Kraljevine da je obavijeste o završnim verzijama dokumenata u slučaju da sadržavaju izmjenu mjera u odnosu na mjere koje su joj predstavljene.

267 S obzirom na ta razmatranja, valja odbiti argumentaciju Republike Austrije koja se u biti temelji na tomu da je još uvijek moguće izmijeniti odredbe predmetnih mjera.

b) Argumenti koji se temelje na nedovoljnoj definiciji elemenata potpore sadržanih u predmetnim mjerama

268 U okviru petog i osmog tužbenog razloga Republika Austrija ističe argumente kojima se nastoji dokazati da Komisija nije dovoljno definirala elemente potpore sadržane u predmetnim mjerama. Osim toga, Komisija nije uzela u obzir zbroj tih mjera.

1) Ugovor za razliku

269 U okviru petog tužbenog razloga Republika Austrija ističe argumente kojima se nastoji dokazati da odredbe Ugovora za razliku nisu dovoljno definirane u pobijanoj odluci.

270 U tom pogledu, kao prvo, valja podsjetiti da se samom činjenicom da Komisija u pobijanoj odluci nije kvantificirala točan iznos novčane protuvrijednosti koja proizlazi iz Ugovora za razliku ne može dokazati da je Komisija počinila pogrešku (vidjeti točke 247. do 256. ove presude). U tom kontekstu treba utvrditi da, s obzirom na funkcioniranje Ugovora za razliku (vidjeti točke 5. i 6. ove presude), točna kvantifikacija iznosa novčane protuvrijednosti koja iz njega proizlazi u svakom slučaju nije moguća. Naime, taj iznos ovisi o promjeni referentne cijene koja odgovara tržišnoj cijeni. Stoga se radi o neodređenoj cijenu koju je teško utvrditi unaprijed.

271 Kao drugo, valja ispitati koje je elemente Komisija uzela u obzir pri ispitivanju proporcionalnosti elementa potpore iz Ugovora za razliku. U tom kontekstu valja podsjetiti da je Komisija u točki 9.3. pobijane odluke utvrdila postojanje čimbenika na tržištu proizvodnje i opskrbe električnom energijom koji se protive pravodobnoj izgradnji novih kapaciteta za proizvodnju nuklearne energije. U točki 2.1. navedene odluke opisala je funkcioniranje Ugovora za razliku koji ima za učinak stabilizaciju cijena. Potom je u točkama 9.5.2. i 9.5.3.2. te odluke ispitala je li predviđena izvršna cijena prikladna, uzimajući u obzir, među ostalim, stopu povrata koja je upotrijebljena za određivanje te cijene. Nakon svoje analize zatražila je prilagodbu mehanizma podjele dobiti.

272 Kao treće, što se tiče argumenata Republike Austrije, valja utvrditi da, osim argumenta koji se temelji na tomu da Komisija nije kvantificirala točan iznos novčane protuvrijednosti koja proizlazi iz Ugovora za razliku, koji je već ispitan u točkama 247. do 256. ove presude, ta država članica ne navodi nijedan potkrijepljen argument kojim bi se moglo dokazati da Komisija, na temelju elemenata navedenih u točki 271. ove presude, nije mogla provesti nadzor proporcionalnosti elementa potpore iz Ugovora za razliku.

273 Kao četvrto, u dijelu u kojem Republika Austrija tvrdi da je Komisija trebala ispitati učinak sprječavanja pristupa unutarnjem tržištu električne energije i učinke predmetnih mjera na cijene na tom tržištu, valja utvrditi da ta država članica ne navodi nijedan argument kojim bi se moglo dokazati da Komisija, na temelju elemenata kojima je raspolagala, nije mogla ocijeniti te učinke. Osim toga, taj će se argument, s obzirom na to da se njime dovodi u pitanje Komisijin zaključak u pogledu proporcionalnosti predmetnih mjera, uzeti u obzir u okviru ispitivanja šestog tužbenog razloga, koji se odnosi na poštovanje načela proporcionalnosti.

274 S obzirom na ta razmatranja, također treba odbiti argumente kojima se nastoji dokazati da odredbe Ugovora za razliku nisu bile dovoljno definirane.

2) Prednosti koje se dodjeljuju u slučaju prijevremenog zatvaranja

275 U okviru petog tužbenog razloga Republika Austrija tvrdi da Komisija u pobijanoj odluci nije utvrdila prednosti koje treba dodijeliti u slučaju prijevremenog zatvaranja nuklearne elektrane Hinkley Point.

276 U tom kontekstu valja podsjetiti da se, kao što proizlazi iz točke 6. ove presude, Ugovorom za razliku predviđa da će društvo NNBG biti zaštićeno od određenih izmjena u zakonu i da će biti potrebno isplatiti naknadu u slučaju prijevremenog zatvaranja nuklearne elektrane Hinkley Point iz političkih razloga i zbog okolnosti osiguranja nuklearne odgovornosti prema trećim stranama. U slučaju takvog prijevremenog zatvaranja, ulagači društva NNBG i Ujedinjena Kraljevina moći će zatražiti prijenos društva NNBG na vladu Ujedinjene Kraljevine te će navedenim ulagačima biti potrebno isplatiti naknadu. Kao što proizlazi iz točke 7. ove presude, Sporazumom ministarstva predviđa se da će predmetno ministarstvo platiti dogovorenu naknadu ulagačima društva NNBG ako, nakon prijevremenog zatvaranja iz političkih razloga, suugovaratelj društva NNBG ne provede kompenzacijska plaćanja tim ulagačima.

277 Također valja istaknuti da se, kao što proizlazi iz uvodnih izjava 317. do 322. pobijane odluke, ta naknada sastoji od naknade u slučaju lišavanja prava vlasništva koja se temelji na općim načelima prava Ujedinjene Kraljevine i prava Unije. Komisija je u navedenoj odluci smatrala da isplata naknade štete koja se temelji na tim osnovama i kojom se ulagačima društva NNBG jamči da se njihova situacija neće promijeniti u slučaju prijevremenog zatvaranja nuklearne elektrane Hinkley Point iz političkih razloga, kao takva ne čini državnu potporu. Stoga je kao element potpore utvrdila isključivo postojanje posebnog sporazuma kojim se društvo NNBG ili njegove ulagače oslobađa od svih plaćenih naknada i vremena potrošenoga na provođenje njihovih prava koja proizlaze iz tih općih načela na sudu ili izvan njega. Drugim riječima, prednost koju je utvrdila Komisija ograničena je na posebno ugovorno pravo koje im omogućuje brzu i sigurnu isplatu.

278 Kao prvo, suprotno tvrdnjama Republike Austrije, Komisiji se ne može prigovoriti da nije kvantificirala element protuvrijednosti koji proizlazi iz tog posebnog sporazuma. U tom kontekstu valja istaknuti da je element protuvrijednosti koji proizlazi iz takvog sporazuma teško kvantificirati. Također treba podsjetiti da je Komisija, iako nije kvantificirala prednost koja proizlazi iz Sporazuma ministarstva, tu prednost uzela u obzir. Naime, kao što proizlazi iz uvodnih izjava 337. i 479. pobijane odluke, navedena institucija uzela je u obzir mehanizam naknade za kvalificirane izmjene u zakonu kad je utvrđivala stopu povrata i prikladnu izvršnu cijenu predviđenu za Ugovor za razliku.

279 Kao drugo, točno je da točne odredbe mehanizma naknade Komisiji nisu bile poznate u trenutku donošenja pobijane odluke. Međutim, u tom kontekstu valja podsjetiti da je Komisija u pobijanoj odluci odobrila samo projekt koji je Ujedinjena Kraljevina prijavila i da se, prema tvrdnjama te države članice, tim mehanizmom jamči ulagačima društva NNBG da se njihova situacija neće promijeniti u slučaju prijevremenog zatvaranja nuklearne elektrane Hinkley Point iz političkih razloga. Stoga, ako Ujedinjena Kraljevina nakon donošenja pobijane odluke odluči platiti naknadu veću od iznosa koji je potreban za naknadu lišavanja vlasništva, radit će se o prednosti koja nije obuhvaćena pobijanom odlukom i koju će stoga biti potrebno prijaviti Komisiji.

280 Kao treće, Republika Austrija tvrdi da Komisija nije dovoljno definirala element potpore koji proizlazi iz naknade zbog toga što nije ispitala namjerava li se naknadama predviđenima u okviru potpore u slučaju prijevremenog zatvaranja nuklearne elektrane Hinkley Point nadoknaditi troškove stavljanja izvan pogona, praćenja i druge slične troškove te nije provela ocjenu prednosti koje proizlaze iz prava na prijenos.

- 281 U tom pogledu valja ponovno podsjetiti da se, u skladu s projektom koji je Ujedinjena Kraljevina prijavila Komisiji, naknadom jamči ulagačima društva NNBG da će im se, u slučaju prijevremenog zatvaranja nuklearne elektrane Hinkley Point, isplatiti naknada ako ih se liši vlasništva. Iz toga slijedi da bi, ako se nuklearna elektrana Hinkley Point zatvori i društvo NNBG prenese Ujedinjenoj Kraljevini te ako ta država članica preuzme troškove stavljanja izvan pogona, praćenja i druge slične troškove, to trebalo uzeti u obzir u okviru naknade. Ako ti troškovi ne bi bili dovoljno odraženi u izračunu naknade, radilo bi se o potpori koju bi Ujedinjena Kraljevina bila dužna prijaviti Komisiji.
- 282 Stoga taj argument treba odbiti.
- 283 Kao četvrto, valja odbiti argument Republike Austrije koji se temelji na tvrdnji da je Komisija u okviru svojeg ispitivanja spojivosti Sporazuma ministarstva s unutarnjim tržištem previdjela činjenicu da taj sporazum neće ići u korist društva NNBG, nego u korist njegovih ulagača, i da pravo na prijenos neće ići u korist društva NNBG, nego u korist njegovih vlasnika. U tom je kontekstu dovoljno podsjetiti da bi se predmetnim mjerama trebao stvoriti poticajni učinak za ulaganja te se one stoga u prvom redu odnose na ulagače društva NNBG, iako su, u pravnom smislu, određena prava odobrena društvu NNBG. Stoga, suprotno tvrdnjama Republike Austrije, Komisija nije počinila pogrešku u tom pogledu.
- 284 S obzirom na ta razmatranja, valja odbiti argumente Republike Austrije koji se temelje na tvrdnji da Komisija u pobijanoj odluci nije dovoljno utvrdila prednosti koje treba dodijeliti u slučaju prijevremenog zatvaranja nuklearne elektrane Hinkley Point.

3) Kreditno jamstvo

- 285 U okviru petog i osmog tužbenog razloga Republika Austrija navodi da Komisija nije dovoljno definirala element potpore iz kreditnog jamstva. Budući da ta mjera nije bila dovoljno definirana, navedena institucija nije mogla provesti prikladno ispitivanje proporcionalnosti tog jamstva.
- 286 Najprije treba podsjetiti na pristup koji je Komisija primijenila u pobijanoj odluci u pogledu kreditnog jamstva.
- 287 Kao što proizlazi iz točke 7.8. pobijane odluke, Komisija je smatrala da su Ugovor za razliku, Sporazum ministarstva i kreditno jamstvo povezani jer su sve te mjere bile potrebne za izgradnju elektrane Hinkley Point C. Također je utvrdila da, u obliku u kojem je Ujedinjena Kraljevina prijavila kreditno jamstvo, navedena mjera čini državnu potporu.
- 288 U tom kontekstu također treba uzeti u obzir Komisijina razmatranja iz točke 9.5.1. pobijane odluke. U toj je točki navela da je stopa naknade za kreditno jamstvo koju je Ujedinjena Kraljevina prvotno prijavila ostala ispod tržišne stope koju bi društvo NNBG trebalo platiti kad bi se takvo jamstvo ponudilo na tržištu.
- 289 Međutim, Komisija u pobijanoj odluci nije odobrila kreditno jamstvo u obliku u kojem ga je Ujedinjena Kraljevina prvotno prijavila. Naime, kao što proizlazi iz točke 9.5.3.1. navedene odluke i opisa kreditnog jamstva koje je Komisija u točki 2.2. te odluke proglasila spojivim s unutarnjim tržištem, odobrenje se odnosi na kreditno jamstvo s prilagođenom stopom naknade. U skladu s uvodnim izjavama 475. i 476. iste odluke, tom se prilagodbom element potpore iz kreditnog jamstva ograničava na najmanju moguću razinu.
- 290 Komisija je u okviru točke 9.5.3.1. pobijane odluke navela da kategorija rizika BB+ ili Ba1 koju je Ujedinjena Kraljevina smatrala prikladnom ne odražava na odgovarajući način rizik kojemu je izloženo kreditno jamstvo. Prema njezinu mišljenju, treba mu dodijeliti ocjenu BB ili Ba i, za tu ocjenu, stopu naknade za navedeno jamstvo od 250 baznih bodova, koju predlaže Ujedinjena Kraljevina, treba prilagoditi na veću razinu koja odgovara toj ocjeni, odnosno na razinu od 295 baznih bodova. Tu je

prilagođenu stopu naknade usporedila sa stopom naknade od 291 baznog boda koja odgovara prosjeku od 102 europske kreditne izvedenice na osnovi nastanka statusa neispunjavanja obveza u kategoriji rizika BB. Osim toga, stopu naknade od 295 baznih bodova usporedila je sa srednjom vrijednošću od 286 baznih bodova za kategoriju rizika BB te je smatrala da, s obzirom na potonju stopu, stopu naknade za takvo jamstvo treba prilagoditi prema većoj vrijednosti zbog učinka dospijeća koji je utvrdila.

291 Kako bi odgovorila na zabrinutosti Komisije, Ujedinjena Kraljevina povećala je stopu naknade za kreditno jamstvo s 250 na 295 baznih bodova kako bi odgovarala stopi naknade koju bi društvo NNBG trebalo platiti na privatnom tržištu kad bi se takvo jamstvo ponudilo na navedenom tržištu. Kao što proizlazi iz uvodne izjave 476. pobijane odluke, navedena institucija smatrala je da se tom prilagodbom omogućuje ograničavanje elementa potpore iz navedenog jamstva na najmanju moguću razinu.

292 Republika Austrija i Veliko Vojvodstvo Luksemburg tvrde da su ta razmatranja pogrešna. Kao prvo, Republika Austrija tvrdi da Komisija nije trebala utvrditi da je projekt izgradnje i iskorištavanja elektrane Hinkley Point C dobar projekt s relativno malom vjerojatnošću neuspjeha. Kao drugo, tvrdi da je Komisija trebala odrediti kategoriju rizika kreditnog jamstva ne uzimajući u obzir druge predmetne mjere. Kao treće, kao i Veliko Vojvodstvo Luksemburg, ističe argumente koji se temelje na tomu da Komisija u okviru ocjene kreditnog jamstva nije dovoljno uzela u obzir kriterije predviđene u Obavijesti o jamstvima.

i) Argument koji se temelji na tvrdnji da Komisija nije trebala utvrditi da je projekt izgradnje i iskorištavanja elektrane Hinkley Point C dobar projekt s relativno malom vjerojatnošću neuspjeha

293 Republika Austrija tvrdi da Komisija nije trebala utvrditi da je projekt izgradnje i iskorištavanja elektrane Hinkley Point C dobar projekt s relativno malom vjerojatnošću neuspjeha. Takav je pristup proturječan Komisijinim razmatranjima koja se temelje na postojanju tržišnih nedostataka.

294 Komisija smatra da te argumente treba odbiti.

295 U tom je pogledu dovoljno istaknuti da ocjena BB ili Ba, koju je Komisija smatrala prikladnom (vidjeti uvodnu izjavu 465. pobijane odluke), odgovara projektima s visokom stopom rizika, ali za koje je ipak vjerojatan pozitivan ukupni rezultat.

296 Suprotno tvrdnjama Republike Austrije, Komisija stoga odluku nije temeljila na razmatranju da projekt ima relativno malu vjerojatnost neuspjeha.

297 Stoga taj argument Republike Austrije treba odbiti.

ii) Argument koji se temelji na tvrdnji da je Komisija trebala ocijeniti kategoriju rizika kreditnog jamstva ne uzimajući u obzir druge predmetne mjere

298 Republika Austrija tvrdi da Komisija prilikom ocjene kreditnog jamstva nije trebala uzeti u obzir učinke drugih predmetnih mjera, nego da je odluku trebala temeljiti na svojem utvrđenju iz uvodne izjave 390. pobijane odluke prema kojem isključivo komercijalna ulaganja u nove kapacitete za proizvodnju nuklearne energije ne bi bila provedena bez državne potpore.

299 Komisija smatra da te argumente treba odbiti.

300 U tom pogledu valja istaknuti da se ništa ne protivi tomu da Komisija, u okviru ocjene vjerojatnosti rizika od neuspjeha projekta koju je provela kako bi utvrdila stopu naknade za kreditno jamstvo koja odgovara stopi koja bi se ponudila na tržištu, uzme u obzir učinke Ugovora za razliku i Sporazuma

ministarstva. Naime, tri predmetne mjere čine cjelinu te se Ugovorom za razliku i tim sporazumom samo nastoje prevladati prepreke ulaganjima u nove kapacitete za proizvodnju nuklearne energije koje je utvrdila Komisija. Međutim, učinci tih mjera, osobito kretanje prihoda zajamčeno Ugovorom za razliku, bili su relevantni elementi za analizu vjerojatnosti rizika od neuspjeha projekta. Suprotno tomu, pristup koji predviđa Republika Austrija, prema kojem se takvi elementi ne bi uzeli u obzir u okviru te analize, neproporcionalno bi povećao rizik koji treba razmotriti pri ocjeni kreditnog jamstva.

301 Iz toga slijedi da Komisija nije počinila očitu pogrešku u ocjeni time što je učinke Ugovora za razliku uzela u obzir prilikom ocjene vjerojatnosti neuspjeha projekta koju je provela u okviru ocjene kreditnog jamstva. Stoga valja odbiti argument Republike Austrije koji se temelji na tvrdnji da Komisija nije trebala uzeti u obzir učinke drugih predmetnih mjera prilikom ocjene rizika od neuspjeha projekta radi utvrđivanja odgovarajuće jamstvene stope.

iii) Argumenti koji se temelje na tomu da Komisija nije dovoljno uzela u obzir kriterije predviđene Obaviješću o jamstvima

302 Republika Austrija i Veliko Vojvodstvo Luksemburg ističu argumente koji se u biti temelje na tomu da Komisija prilikom ocjene kreditnog jamstva nije dovoljno uzela u obzir određene kriterije predviđene u Obavijesti o jamstvima. U tom kontekstu ističu argumente koji se temelje na nedovoljnom utvrđenju trajanja jamstva, nedovoljnom utvrđenju maksimalnog iznosa koji je pokriven zajmom, na tomu da stopa naknade za kreditno jamstvo nije bila dovoljno visoka i na postojanju financijskih teškoća društva EDF.

303 Komisija, Francuska Republika, Mađarska, Republika Poljska i Rumunjska tvrde da te argumente treba odbiti. U tom kontekstu Komisija osobito tvrdi da Obavijest o jamstvima u ovom slučaju nije relevantna.

304 Najprije valja podsjetiti da je Komisija u uvodnim izjavama 336. do 339. pobijane odluke smatrala da je kreditno jamstvo državna potpora. U tom je pogledu navela, među ostalim, da se, s obzirom na nezabilježenu prirodu projekta, financiranja i jamstva za koje nema precizno usporedivih referentnih vrijednosti, čak i u slučaju razmatranja mogućnosti da prilagođena stopa naknade za kreditno jamstvo smanjuje potporu na najmanju moguću razinu, cijenu koju društvo NNBG plaća za navedeno jamstvo ne može smatrati tržišnom cijenom jer tržište nema nikakvo slično postrojenje niti će ga imati. Nijedna stranka ne dovodi u pitanje taj zaključak.

305 Također valja podsjetiti da je, kao što proizlazi iz uvodnih izjava 463. do 477. pobijane odluke, kako bi se odgovorilo na zabrinutosti Komisije povezane s podcjenjivanjem rizika u pogledu kreditnog jamstva, Ujedinjena Kraljevina prilagodila stopu naknade za navedeno jamstvo na 295 baznih bodova te je Komisija smatrala da je ta prilagođena stopa naknade pravilno približavanje hipotetske tržišne stope za instrument koji ne nudi tržište.

306 Valja utvrditi da Republika Austrija i Veliko Vojvodstvo Luksemburg svojim argumentima, koji se temelje na nepoštovanju kriterija predviđenih u Obavijesti o jamstvima, nastoje dokazati da je Komisijino razmatranje, prema kojem je prilagođena stopa naknade za kreditno jamstvo od 295 baznih bodova pravilno približavanje hipotetske tržišne stope za instrument koji ne nudi tržište, zahvaćeno pogreškama. Te države članice u biti tvrde da Komisija, prilikom ocjene pitanja je li ta stopa naknade takvo pravilno približavanje, nije uzela u obzir kriterije koje bi uzeo u obzir ulagač u tržišnom gospodarstvu, odnosno neodređeno trajanje navedenog jamstva, prevelik maksimalan iznos koji je pokriven zajmom i činjenicu da društvo EDF ima financijske teškoće. Osim toga, tvrde da ta stopa naknade nije bila dovoljno visoka.

- 307 Također treba istaknuti, s jedne strane, da se Komisijin zaključak, prema kojem je prilagođena stopa naknade za kreditno jamstvo od 295 baznih bodova pravilno približavanje hipotetske tržišne stope, temelji na razmatranju da bi hipotetski ulagač u tržišnom gospodarstvu zahtijevao takvu stopu naknade i, s druge strane, da se argumentima Velikog Vojvodstva Luksemburga i Republike Austrije nastoji dokazati da bi takav ulagač uzeo u obzir elemente koje Komisija nije uzela u obzir i da bi zahtijevao višu stopu naknade.
- 308 U tim okolnostima, čak i da se Obavijest o jamstvima ne primjenjuje u ovom slučaju, kao što to navodi Komisija, ne može se smatrati da argumenti tih država članica, koji se temelje na nedovoljnom utvrđenju trajanja jamstva, nedovoljnom utvrđenju maksimalnog iznosa koji je pokriven zajmom, na tomu da stopa naknade za kreditno jamstvo nije bila dovoljno visoka i na postojanju financijskih teškoća društva EDF, nisu relevantni samo zbog toga što se te države u potporu svojim argumentima pozivaju na kriterije predviđene u Obavijesti o jamstvima.
- 309 Međutim, neovisno o pitanju je li Komisija u ovom slučaju bila dužna uzeti u obzir kriterije predviđene u Obavijesti o jamstvima, argumente Velikog Vojvodstva Luksemburga i Republike Austrije treba odbiti iz sljedećih razloga.

– *Trajanje jamstva*

- 310 Republika Austrija ističe da Komisija nije uzela u obzir činjenicu da nije bilo utvrđeno trajanje kreditnog jamstva. U tim okolnostima ta država članica upućuje na kriterij iz točke 4.1. trećeg stavka podtočke (b) Obavijesti o jamstvima.
- 311 Komisija smatra da taj argument treba odbiti.
- 312 Najprije valja podsjetiti da, kao što proizlazi iz točke 3.2. podtočke (b) Obavijesti o jamstvima, jedan od uvjeta koji se zahtijevaju točkom 3. navedene obavijesti kako bi određena država mogla utvrditi nepostojanje prednosti na temelju te obavijesti, jest da je doseg jamstva vremenski ograničen. Osim toga, iz točke 4.1. podtočke (b) navedene obavijesti proizlazi da za izračun novčane protuvrijednosti sadržane u jamstvu na temelju te obavijesti treba uzeti u obzir trajanje jamstva. Iz potonje točke također proizlazi da Komisija u načelu smatra da su neograničena jamstva nespojiva s člankom 107. UFEU-a.
- 313 Što se tiče argumenata koje ističe Republika Austrija, kao prvo, valja odbiti njezinu tvrdnju da kreditno jamstvo nije vremenski ograničeno. U tom je pogledu dovoljno istaknuti da iz uvodne izjave 49. pobijane odluke proizlazi da to jamstvo nije neograničeno, nego obuhvaća pravodobnu isplatu glavnice i kamata kvalificiranoga duga. Također treba istaknuti da iz uvodne izjave 432. navedene odluke proizlazi da dospijeće zajamčenog duga ima ponderirano prosječno trajanje (WAL) od 27,4 godina, uz dospijeća obveznica u rasponu od 8 godina do 41 godine.
- 314 Kao drugo, s obzirom na to da Republika Austrija svojim argumentima tvrdi da Komisija prilikom utvrđivanja prilagođene stope naknade za kreditno jamstvo od 295 baznih bodova nije dovoljno uzela u obzir trajanje navedenog jamstva, prvo, valja istaknuti da je Komisija u uvodnoj izjavi 472. pobijane odluke navela da ta stopa naknade uzima u obzir, među ostalim, njezina pitanja zabrinutosti povezana s izuzetno dugim razdobljem dospijeća obveznica koje će se izdavati. Drugo, valja utvrditi da Republika Austrija ne ističe nijedan drugi potkrijepljen argument na temelju kojeg bi se mogao učiniti nevjerodostojnim Komisijin zaključak prema kojem je, s obzirom na dospijeće obveznica, ta stopa naknade bila utvrđena na način da odražava cijenu koja bi se platila u slučaju jamca u tržišnom gospodarstvu.
- 315 S obzirom na ta razmatranja, valja odbiti argument Republike Austrije koji se odnosi na trajanje jamstva.

– *Iznos koji je pokriven zajmom*

- 316 Republika Austrija tvrdi da Komisija nije utvrdila maksimalan iznos koji je pokriven zajmom. U tom kontekstu upućuje na točku 4.1. podtočku (c) Obavijesti o jamstvima.
- 317 Komisija osporava te argumente.
- 318 Najprije valja istaknuti da, u skladu s točkom 3.2. podtočkom (c) Obavijesti o jamstvima, kako bi određena država članica mogla isključiti postojanje prednosti na temelju točke 3. te obavijesti, jamstvo u načelu ne smije obuhvaćati više od 80 % iznosa neotplaćenog zajma ili druge financijske obveze. Tako iz točke 3.2. podtočke (c) navedene obavijesti proizlazi da Komisija smatra da, ako jamstvo u potpunosti pokriva financijsku obvezu, zajmodavac nije potaknut na to da dobro ocijeni, osigura i što više umanjiti rizike povezane s transakcijom pozajmljivanja i, osobito, na to da pravilno procijeni kreditnu sposobnost zajmoprimca te da je također moguće da državni jamac zbog nedostatka sredstava rizik ne ocijeni uvijek pažljivo. Osim toga, točkom 4.1. podtočkom (c) iste obavijesti predviđa se da je taj kriterij potrebno uzeti u obzir prilikom izračuna elementa potpore iz jamstva.
- 319 Međutim, također treba istaknuti da se, u skladu s točkom 3.2. podtočkom (c) Obavijesti o jamstvima, taj prag ne primjenjuje na jamstva koja obuhvaćaju dužničke vrijednosne papire u smislu članka 2. stavka 1. točke (b) Direktive 2004/109/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 15. prosinca 2004. o usklađivanju zahtjeva za transparentnošću u vezi s informacijama o izdavateljima čiji su vrijednosni papiri uvršteni za trgovanje na uređenom tržištu i o izmjeni Direktive 2001/34/EZ (SL 2004., L 390, str. 38.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 6., svezak 4., str. 73.), kako je izmijenjena Direktivom 2008/22/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 11. ožujka 2008. o izmjeni Direktive 2004/109/EZ (SL 2008., L 76, str. 50.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 6., svezak 4., str. 168.). U skladu s potonjom odredbom, dužnički vrijednosni papiri obveznice su ili drugi oblici prenosivog sekuritiziranog duga, uz iznimku vrijednosnih papira koji su jednaki dionicama u društvima ili koji, ako ih se zamijeni ili se iskoriste prava koja ona nose, daju pravo na stjecanje dionica ili vrijednosnih papira jednakih dionicama.
- 320 Kao prvo, valja utvrditi da se kreditno jamstvo odnosi na vrijednosne papire izdane u skladu s uvjetima europskog programa srednjoročnih državnih vrijednosnica, a stoga i na dužničke vrijednosne papire u smislu članka 2. stavka 1. točke (b) Direktive 2004/109. Stoga valja odbiti argument Republike Austrije koji se temelji na tvrdnji da kreditno jamstvo nije u skladu s kriterijem u pogledu maksimalnog iznosa koji je pokriven zajmom predviđenim u točki 3.2. podtočki (c) i točki 4.1. podtočki (c) Obavijesti o jamstvima.
- 321 Kao drugo i u svakom slučaju, u točki 3.2. podtočki (c) Obavijesti o jamstvima nije isključeno da se, u slučaju prekoračenja praga od 80 %, postojanje prednosti može isključiti. Naime, iz te točke proizlazi da, ako se navedeni prag ne poštuje, država članica treba prijaviti mjeru i potkrijepiti svoju tvrdnju da predmetna mjera nije državna potpora. Stoga, čak i ako bi se taj prag prekoračio to ne bi bilo dovoljno za utvrđenje da je Komisijin zaključak, prema kojem prilagođena stopa naknade za kreditno jamstvo od 295 baznih bodova odgovara stopi naknade koju bi zahtijevao jamac u tržišnom gospodarstvu, očito pogrešan.
- 322 S obzirom na ta razmatranja, valja odbiti argument koji se temelji na prekoračenju praga navedenog u točki 3.2. podtočki (c) i točki 4.1. trećem stavku podtočki (c) Obavijesti o jamstvima.

– *Postojanje financijskih teškoća društva EDF*

- 323 Republika Austrija i Veliko Vojvodstvo Luksemburg tvrde da je Komisija trebala uzeti u obzir činjenicu da je društvo EDF, društvo majka društva NNBG, u financijskim teškoćama. Smatraju da je tu činjenicu moguće dokazati na temelju dokaza koje su podnijeli tijekom postupka pred Općim sudom. Prema mišljenju tih država članica, u iznimnim se okolnostima može pokazati da je element potpore jednak

iznosu koji je stvarno pokriven kreditnim jamstvom. Iako ti dokazi nisu bili podneseni tijekom upravnog postupka, Komisija je trebala uzeti u obzir činjenice na koje se upućuje u tim dokumentima. U tom kontekstu, te države članice upućuju na točku 3.2. podtočku (a) i točku 4.1. podtočku (a) Obavijesti o jamstvima.

- 324 Komisija i Francuska Republika smatraju da te argumente treba odbiti. U tom kontekstu, Komisija tvrdi da joj dokumenti na kojima Republika Austrija i Veliko Vojvodstvo Luksemburg temelje svoje argumente nisu bili podneseni tijekom upravnog postupka i da stoga nije bila dužna uzeti u obzir okolnost na koju se pozivaju Republika Austrija i Veliko Vojvodstvo Luksemburg.
- 325 Najprije valja istaknuti da je, u skladu s točkom 3.2. podtočkom (c) Obavijesti o jamstvima, nepostojanje financijskih teškoća zajmoprimca jedan od uvjeta koji državi članici omogućuje isključivanje postojanja prednosti na temelju te obavijesti i da, u skladu s točkom 4.1. podtočkom (a) navedene obavijesti, taj element treba uzeti u obzir pri izračunu elementa potpore. Kao što proizlazi iz točke 4.1. drugog stavka, Komisija smatra da bi za društva u teškoćama jamac u tržišnom gospodarstvu, ako postoji, u vrijeme davanja jamstva zaračunao visoku premiju s obzirom na očekivani rizik neizvršavanja ugovornih obveza i da, ako vjerojatnost da zajmoprimac neće moći otplatiti kredit postane posebno visoka, ta tržišna stopa možda neće postojati, a u iznimnim okolnostima element potpore jamstva može biti onoliki koliki je i iznos koji je stvarno pokriven tim jamstvom.
- 326 Kao prvo, valja ispitati argument Republike Austrije i Velikog Vojvodstva Luksemburga koji se temelji na tvrdnji da je Komisija, zbog toga što je društvo EDF bilo poduzetnik u teškoćama, trebala smatrati da je element potpore iz kreditnog jamstva jednak iznosu koji je stvarno pokriven navedenim jamstvom.
- 327 U tom kontekstu valja podsjetiti da je, u skladu s točkom 9. Smjernica Zajednice o državnim potporama za sanaciju i restrukturiranje poduzeća u teškoćama (SL 2004., C 244, str. 2.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 8., svezak 3., str. 121., u daljnjem tekstu: Smjernice o poduzećima u teškoćama), na koje se upućuje u Obavijesti o jamstvima, poduzeće u financijskim teškoćama ako nije sposobno vlastitim sredstvima ili sredstvima koja može pribaviti od svojih vlasnika, dioničara ili vjerovnika spriječiti gubitke, a koji bi, bez vanjske intervencije javnih vlasti, gotovo sigurno kratkoročno ili srednjoročno ugrozili njegov opstanak.
- 328 U potporu svojoj tvrdnji da je društvo EDF bilo u financijskim teškoćama, Republika Austrija i Veliko Vojvodstvo Luksemburg podnose sljedeće dokaze:
- referentne dokumente koje je drugo društvo, koje je društvo EDF djelomično preuzelo (u daljnjem tekstu: predmetno društvo), objavilo u prvim tromjesečjima 2012., 2013. i 2014.;
 - članak objavljen 27. veljače 2011. na jednoj internetskoj stranici;
 - članak objavljen 1. ožujka 2012. u jednim francuskim novinama;
 - članak objavljen 8. travnja 2013. u jednim novinama Ujedinjene Kraljevine;
 - članak objavljen 26. veljače 2014. u jednom njemačkom ekonomskom časopisu;
 - članak objavljen 6. listopada 2014. u jednom njemačkom ekonomskom časopisu;
 - članak objavljen 5. lipnja 2015. u jednim francuskim novinama;
 - članak objavljen 17. veljače 2016. u jednim francuskim novinama;
 - članak objavljen 18. veljače 2016. u jednim francuskim novinama;

- dva članka objavljena 12. ožujka 2016. u jednom ekonomskom i financijskom časopisu Ujedinjene Kraljevine;
 - posebno izvješće francuskog Cour des comptes (Revizorski sud) o međunarodnoj strategiji društva EDF iz studenoga 2015.;
 - članak jedne neovisne organizacije objavljen 13. prosinca 2012.
- 329 Prvo, što se tiče članka objavljenog 27. veljače 2011. na jednoj internetskoj stranici, valja utvrditi da se odnosi na financijsko stanje društva EDF i da se u njemu upućuje na zaduženost tog društva. Međutim, s obzirom na činjenicu da se u njemu navodi da je navedeno društvo od jedne agencije za kreditni rejting dobilo ocjenu AA, iz njega se ne može zaključiti da je zaduženost društva u pitanju dosegla razinu na temelju koje bi se moglo predvidjeti da je njegov opstanak gotovo sigurno kratkoročno ili srednjoročno ugrožen. Naime, ta ocjena odgovara visokoj kvaliteti i ulaganju koje je u načelu sigurno.
- 330 Drugo, što se tiče članka objavljenog 8. travnja 2013. u jednim novinama Ujedinjene Kraljevine, iz njega se može zaključiti samo da je prvotni partner društva EDF za projekt elektrane Hinkley Point C odustao od ulaganja u nuklearnu energiju i da zbog duga društva EDF u iznosu od 39 milijardi eura nije bilo sigurno da će taj poduzetnik moći sam ostvariti taj projekt. Suprotno tomu, iz toga se ne može zaključiti da je društvo EDF bilo poduzetnik u financijskim teškoćama u smislu točke 9. Smjernica o poduzećima u teškoćama.
- 331 Treće, što se tiče članka objavljenog 1. ožujka 2012. u jednim francuskim novinama i članka objavljenih u jednom njemačkom ekonomskom časopisu 26. veljače i 6. listopada 2014., valja istaknuti da se oni ne odnose na društvo EDF, nego na predmetno društvo. Naime, u trenutku donošenja pobijane odluke ta su društva bila različita te ni Republika Austrija ni Veliko Vojvodstvo Luksemburg nisu podnijeli elemente na temelju kojih bi bilo moguće utvrditi da je Komisija u trenutku donošenja pobijane odluke znala ili trebala znati da će u budućnosti društvo EDF djelomično preuzeti društvo iz navedenih članaka. Naprotiv, u tom kontekstu valja istaknuti da je, u skladu s Komisijinim tvrdnjama, koje Republika Austrija i Veliko Vojvodstvo Luksemburg ne dovode u pitanje, memorandum o razumijevanju o djelomičnom preuzimanju predmetnog društva koje će provesti društvo EDF potpisan tek 29. srpnja 2015., odnosno daleko nakon 8. listopada 2014. kad je donesena pobijana odluka. Stoga se tim člancima ne može dokazati postojanje financijskih teškoća društva EDF u trenutku donošenja pobijane odluke. Ta razmatranja vrijede i za referentne dokumente koje je predmetno društvo objavilo u prvim tromjesečjima 2012., 2013. i 2014., kao i za članak objavljen na internetskoj stranici jer sadržavaju informacije koje se odnose na potonje društvo.
- 332 Četvrto, što se tiče članaka objavljenih u francuskim novinama 5. lipnja 2015. te 17. i 18. veljače 2016., kao i članka objavljenog u jednom ekonomskom i financijskom časopisu Ujedinjene Kraljevine 12. ožujka 2016., valja utvrditi da su oni objavljeni nakon donošenja pobijane odluke.
- 333 U tom kontekstu valja podsjetiti da se zakonitost Komisijine odluke u području državnih potpora treba ocijeniti na temelju podataka kojima je Komisija mogla raspolagati u trenutku njezina donošenja (presuda od 10. srpnja 1986, Belgija/Komisija, 234/84, EU:C:1986:302, t. 16.). Međutim, Komisija u ovom slučaju nije mogla raspolagati tim podacima jer su prethodno navedeni članci u točki 332. ove presude bili objavljeni nakon donošenja pobijane odluke te ništa u spisu ne upućuje na to da je navedena institucija mogla raspolagati podacima iz tih članaka prije donošenja te odluke.
- 334 U svakom slučaju, čak i da su Republika Austrija i Veliko Vojvodstvo Luksemburg podnijeli prethodno navedene članke u točki 328. ove presude kako bi dokazali postojanje okolnosti koje su nastale prije donošenja pobijane odluke, njima se ne bi moglo dokazati da je društvo EDF prije navedenog donošenja bilo poduzetnik u financijskim teškoćama u smislu točke 9. Smjernica o poduzećima u teškoćama. Naime, u dijelu u kojem se u tim člancima upućuje na razdvajanje predmetnog društva i na to da će ga djelomično preuzeti društvo EDF, valja podsjetiti da su ti događaji nastali nakon tog

donošenja (vidjeti točku 331. ove presude). Osim toga, valja utvrditi da se iz tih članaka ne može zaključiti da je zaduženost društva EDF prije predmetnog donošenja dosegla razmjere koji bi, bez vanjske intervencije, gotovo sigurno kratkoročno ili srednjoročno ugrozili njegov opstanak.

- 335 Peto, Republika Austrija tvrdi da iz stranice 5. posebnog izvješća francuskog Cour des comptes (Revizorski sud) o međunarodnoj strategiji društva EDF iz studenoga 2015. proizlazi da se to društvo krajem 2009. nalazilo u „nestabilnoj financijskoj situaciji”, a iz stranice 7. istog izvješća da je „financijsk[a] situacij[a] [navedenog društva nestabilna], čak i pod cijenu još većeg zaduživanja”.
- 336 U tom je pogledu dovoljno istaknuti da se iz posebnog izvješća francuskog Cour des comptes (Revizorski sud) o međunarodnoj strategiji društva EDF iz studenoga 2015. ne može zaključiti da je društvo EDF na dan donošenja pobijane odluke bilo poduzetnik u financijskim teškoćama u smislu članka 9. Smjernica o poduzećima u teškoćama. Naime, s jedne strane, na stranici 5. navedenog izvješća navedeno je da se „[društvo EDF] krajem 2009. nalazilo u nestabilnoj financijskoj situaciji”, ali je nakon toga navedeno da je „[z]apočeo novi ciklus koji odgovara razdoblju nadzora, [koji provodi Cour des comptes (Revizorski sud)], kojim dominira prodaja u ukupnom iznosu od gotovo 13 [milijardi eura]”. S druge strane, valja utvrditi da tekst na stranici 7. tog izvješća, prema kojem je „glavna zabrinutost države u svojstvu dioničara [bila] da grupa nastavlja isplaćivati velike dividende, unatoč nestabilnoj financijskoj situaciji, čak i pod cijenu još većeg zaduživanja”, ne dokazuje da bi zaduženost društva EDF gotovo sigurno kratkoročno ili srednjoročno ugrozila njegov opstanak.
- 337 Šesto, što se tiče članka jedne neovisne organizacije od 13. prosinca 2012., iz njega proizlazi da su se troškovi izgradnje nuklearnih elektrana Flamanville i Olkiluoto povećali. Međutim, najprije, iz pobijane odluke jasno proizlazi da je Komisija uzela u obzir te okolnosti. Nadalje, valja utvrditi da se iz navedenog članka ne može zaključiti da su EDF ili predmetno društvo imali financijske teškoće. Naposljetku, što se tiče informacija iz tog članka o tom društvu, dovoljno je uputiti na razmatranja navedena u točki 331. ove presude. Stoga se ni tim člankom ne može dokazati postojanje Komisijine očite pogreške.
- 338 Dokaznim elementima koje su podnijeli Republika Austrija i Veliko Vojvodstvo Luksemburg stoga se ne može dokazati da je EDF imao financijske teškoće u smislu točke 9. Smjernica o poduzećima u teškoćama. Stoga valja odbiti argument tih država članica prema kojem je Komisija, zbog toga što je društvo EDF bilo poduzetnik u teškoćama, trebala smatrati da je element potpore iz kreditnog jamstva jednak iznosu koji je stvarno pokriven navedenim jamstvom.
- 339 Kao drugo, u dijelu u kojem se argumentima Republike Austrije i Velikog Vojvodstva Luksemburga nastoji dokazati da, s obzirom na financijsko stanje EDF-a, ulagač u tržišnom gospodarstvu ne bi prihvatio stopu naknade za kreditno jamstvo od 295 baznih bodova, dovoljno je istaknuti da te države članice nisu navele potkrijepljene argumente kojima bi se dokazalo da Komisijina razmatranja iz točke 9.5.3.1. pobijane odluke nisu vjerodostojna. Među ostalim, te države članice ne navode nijedan argument kojim bi se moglo dokazati da je bilo očito pogrešno odluku temeljiti na ocjeni BB ili Ba, kao ni ijedan argument kojim bi se dokazalo da, kao prvo, usporedba, s jedne strane, prosjeka od 102 europske kreditne izvedenice na osnovi nastanka statusa neispunjavanja obveza u kategoriji rizika BB i, s druge strane, srednje vrijednosti od 286 baznih bodova za navedenu kategoriju rizika, koju je provela Komisija, ili, kao drugo, prilagodba stope naknade za navedeno kreditno jamstvo na 295 baznih bodova koju se izvršilo kako bi se odgovorilo na zabrinutosti Komisije (vidjeti točku 290. ove presude), nisu vjerodostojne.
- 340 Stoga također valja odbiti argumente Republike Austrije i Velikog Vojvodstva Luksemburga koji se temelje na tomu da Komisija nije uzela u obzir kriterije predviđene točkom 3.2. podtočkom (a) i točkom 4.1. podtočkom (a) Obavijesti o jamstvima, pri čemu nije potrebno odlučiti o Komisijinu argumentu prema kojem dokumenti koje su podnijele te države članice nisu bili podneseni tijekom upravnog postupka.

– Argument koji se temelji na tomu da je stopu naknade trebalo povećati na najmanje 400 baznih bodova

- 341 Republika Austrija u replici tvrdi da, na temelju točke 3.4. podtočke (f) šestog stavka Obavijesti o jamstvima, najmanja premija rizika iznosi 400 baznih bodova. Komisija nije objasnila zašto je kreditno jamstvo, za koje je predviđena prilagođena stopa naknade od 295 baznih bodova, manje rizično.
- 342 Komisija i Ujedinjena Kraljevina osporavaju te argumente.
- 343 U tom pogledu, kao prvo, valja istaknuti da se kriterij naveden u točki 3.4. podtočki (f) šestom stavku Obavijesti o jamstvima, na koji se upućuje u točki 4.2. navedene obavijesti, primjenjuje isključivo na sustave jamstava, a ne pojedinačna jamstva. Međutim, kreditno jamstvo nije sustav jamstava u smislu točke 1.3. podtočke (a) te obavijesti.
- 344 Kao drugo, u svakom slučaju treba utvrditi da se, suprotno tvrdnjama Republike Austrije, iznos od 400 baznih bodova predviđen u točki 3.4. podtočki (f) šestom stavku Obavijesti o jamstvima ne odnosi izravno na stopu naknade za jamstvo. Naime, kao što proizlazi iz točke 3.4. podtočke (f) navedene obavijesti, premije trebaju pokrivati uobičajene rizike koji se povezuju s dodjeljivanjem jamstva, administrativne troškove sustava i godišnji povrat od odgovarajućeg kapitala. Godišnji povrat od odgovarajućeg kapitala sastoji se od premije rizika, eventualno uvećane za nerizičnu kamatnu stopu. Međutim, iznos od 400 baznih bodova naveden u točki 3.4. podtočki (f) šestom stavku te obavijesti odnosi se isključivo na uobičajenu premiju rizika za vlasnički kapital, koju treba uključiti u jamstvenu premiju koja se primjenjuje na korisnike. Iz toga slijedi da se, suprotno tvrdnjama Republike Austrije, stopu naknade ne može usporediti izravno sa stopom od 400 baznih bodova predviđenom u navedenoj točki.
- 345 Kao treće i podredno, valja istaknuti da se u točki 3.4. podtočki (f) šestom stavku Obavijesti o jamstvima samo pojašnjava element metodologije koji državama članicama omogućuje da odrede stopu naknade koja odgovara stopi naknade koju bi zahtijevao jamac u tržišnom gospodarstvu. Međutim, toj se točki nipošto ne protivi to da Komisija, umjesto da slijedi tu metodologiju, primijeni drukčiji pristup za određivanje te stope, uzimajući za referentnu točku stope naknade koje jamci u tržišnom gospodarstvu zahtijevaju za slične projekte i prilagođavajući te stope s obzirom na posebnosti predmetnog projekta. Stoga se toj točki ne protivi pristup koji je Komisija primijenila u ovom slučaju (vidjeti točku 290. ove presude).
- 346 S obzirom na ta razmatranja, također valja odbiti argument koji se temelji na tomu da Komisija nije uzela u obzir metodu izračuna navedenu u točki 3.4. podtočki (f) šestom stavku i točki 4.2. Obavijesti o jamstvima.
- 347 Stoga se argumentima Republike Austrije i Velikog Vojvodstva Luksemburga koji se temelje na nepoštovanju kriterija predviđenih u Obavijesti o jamstvima ne može dokazati postojanje očite pogreške koja utječe na Komisijina razmatranja iz točaka 475. i 476. pobijane odluke, prema kojima prilagođena stopa naknade za kreditno jamstvo od 295 baznih bodova odgovara stopi koju bi društvo NNBG trebalo platiti kad bi se takvo jamstvo ponudilo na tržištu.
- 348 Stoga valja odbiti te argumente, a da pritom nije potrebno odlučiti o pitanju je li Komisija u ovom slučaju bila dužna uzeti u obzir kriterije predviđene u Obavijesti o jamstvima.
- 349 Stoga treba odbiti sve argumente koji se odnose na kreditno jamstvo.

4) Zbroj predmetnih mjera

- 350 U okviru petog tužbenog razloga Republika Austrija tvrdi da Komisija nije uzela u obzir načelo kumulativnosti, kojim se zahtijeva da se sve predmetne mjere mogu odrediti u cijelosti.
- 351 U tom pogledu, kao prvo, u dijelu u kojem se Republika Austrija tim argumentom ponovno poziva na to da je Komisija bila dužna izračunati točan iznos novčane protuvrijednosti predmetnih mjera ili da nije dovoljno definirala element potpore sadržan u različitim predmetnim mjerama, taj argument valja odbiti i pritom uputiti na točke 247. do 349. ove presude.
- 352 Kao drugo, u dijelu u kojem Republika Austrija tim argumentom želi utvrditi da Komisija nije dovoljno uzela u obzir kumulativan učinak triju predmetnih mjera, valja istaknuti da se taj argument odnosi na postojanje prekomjerne naknade. Stoga će ga se uzeti u obzir u okviru ispitivanja šestog tužbenog razloga koji se odnosi na proporcionalnost predmetnih mjera.
- 353 Stoga taj argument također treba odbiti, a s njim i sve argumente kojima se nastoji dokazati da elementi potpore sadržani u predmetnim mjerama nisu dovoljno definirani.

c) Troškovi koji se odnose na gospodarenje nuklearnim otpadom i njegovo odlaganje

- 354 U okviru petog tužbenog razloga Republika Austrija tvrdi da Komisija u pobijanoj odluci nije dovoljno definirala troškove koji se odnose na gospodarenje nuklearnim otpadom i njegovo odlaganje.
- 355 U tom pogledu, kao prvo, valja podsjetiti da se mjera potpore koju je Komisija proglasila spojivom odnosi isključivo na Ugovor za razliku, Sporazum ministarstva i kreditno jamstvo. Suprotno tomu, pobijana se odluka ne odnosi na eventualnu državnu potporu koju je Ujedinjena Kraljevina odobrila za pokrivanje troškova povezanih s gospodarenjem nuklearnim otpadom i njegovim odlaganjem.
- 356 Kao drugo, treba istaknuti da je, kao što proizlazi iz uvodne izjave 461. pobijane odluke, Komisija u okviru svoje ocjene predmetnih mjera uzela u obzir informacije o troškovima povezanim s gospodarenjem nuklearnim otpadom i njegovim odlaganjem koje su navedene u financijskom modelu za elektranu Hinkley Point C. Naime, kao što Komisija pravilno ističe, s obzirom na to da se radilo o troškovima koje treba snositi operator elektrane, valjalo ih je uzeti u obzir u okviru izračuna potrebne razine povrata kako bi se stvorio dovoljan poticajni učinak.
- 357 Kao treće, treba utvrditi da je Komisija u uvodnim izjavama 460. i 461. pobijane odluke izričito podsjetila na to da zasebno treba prijaviti svaki element dodatne potpore koji se odnosi na troškove povezane s gospodarenjem nuklearnim otpadom i njegovim odlaganjem koji nisu bili uključeni u predmetne mjere.
- 358 S obzirom na te elemente, valja zaključiti da je Komisija postupila u skladu s načelima na koje se podsjeća u točkama 263. do 266. ove presude. Stoga treba odbiti argument Republike Austrije koji se temelji na tomu da Komisija nije dovoljno definirala troškove koji se odnose na gospodarenje nuklearnim otpadom i njegovo odlaganje.
- 359 Taj se zaključak ne može dovesti u pitanje činjenicom da je Ujedinjena Kraljevina 20. srpnja 2015., odnosno nakon donošenja pobijane odluke, prijavila metodu određivanja cijena za ugovore o prijevozu nuklearnog otpada i da je Komisija odlukom od 9. listopada 2015. u predmetu SA.34962, Waste Contract for New Nuclear Power Stations (SL 2016., C 161, str. 1.), tu metodu kvalificirala kao državnu potporu te je proglasila spojivom s unutaršnjim tržištem na temelju članka 107. stavka 3. točke (c) UFEU-a. Naime, te su činjenice nastale nakon donošenja pobijane odluke te se njima stoga ne može dovesti u pitanje zakonitost te odluke (vidjeti u tom smislu presudu od 11. srpnja 2014., DTS Distribuidora de Televisión Digital/Komisija, T-533/10, EU:T:2014:629, t. 75.). Osim toga, ako je

Republika Austrija smatrala da mjera potpore odobrena odlukom od 9. listopada 2015. nije trebala biti proglašena spojivom s unutarnjim tržištem, na njoj je bilo da te argumente istakne u okviru tužbe koja se odnosila na tu odluku. Suprotno tomu, takvi argumenti nisu relevantni u okviru ove tužbe kojom se zahtijeva poništenje pobijane odluke, koja se ne odnosi na tu metodu određivanja cijena.

d) Eventualna dodjela budućih državnih potpora

360 U okviru petog tužbenog razloga Republika Austrija tvrdi da bi se u budućnosti dodatne potpore u korist elektrane Hinkley Point C eventualno mogle dodijeliti u obliku državnog jamstva.

361 Što se tiče tog argumenta, dovoljno je istaknuti da se njime upućuje na činjenice koje bi eventualno mogle nastati nakon donošenja pobijane odluke i kojima se stoga ne može dovesti u pitanje zakonitost te odluke (vidjeti točku 359. ove presude). U svakom slučaju, u dijelu u kojem Republika Austrija smatra da nijedna dodatna potpora ne bi bila spojiva s unutarnjim tržištem, ti se argumenti ne mogu uzeti u obzir u okviru ove tužbe koja se odnosi isključivo na zahtjev za poništenje pobijane odluke, koja se odnosi na predmetne mjere.

362 Stoga valja odbiti sve argumente kojima se nastoji dokazati da elementi potpore sadržani u predmetnim mjerama nisu dovoljno definirani.

3. Argumenti koji se odnose na povredu obveze obrazlaganja

363 Što se tiče argumenata koji se temelje na povredi obveze obrazlaganja i koje Republika Austrija ističe u okviru četvrtog dijela devetog tužbenog razloga, dovoljno je istaknuti da se oni temelje na pogrešnoj pretpostavci da je Komisija bila dužna detaljnije utvrditi predmetne mjere. Stoga te argumente treba odbiti.

364 Također treba odbiti argument Republike Austrije koji se temelji na tvrdnji da je metoda koju je Komisija upotrijebila za definiranje elementa potpore iz kreditnog jamstva nerazumljiva. Naime, kao što je već navedeno u točkama 285. do 349. ove presude, iz pobijane odluke dovoljno jasno proizlazi da je Komisija odredbe kreditnog jamstva koje je prijavila Ujedinjena Kraljevina prilagodila na način da element potpore iz tog jamstva bude sveden na najmanju moguću razinu.

365 Stoga argumente koji se odnose na povredu obveze obrazlaganja također treba odbiti.

366 Stoga valja odbiti peti i osmi tužbeni razlog, kao i četvrti dio devetog tužbenog razloga, uz iznimku ispitivanja argumenta koji se temelji na učinku sprječavanja pristupa unutarnjem tržištu električne energije i učincima predmetnih mjera na cijene na tom tržištu (vidjeti točku 273. ove presude) i argumenta koji se temelji na tvrdnji da Komisija nije dovoljno uzela u obzir kumulativni učinak triju predmetnih mjera (vidjeti točku 352. ove presude), koji će se uzeti u obzir u okviru ispitivanja šestog tužbenog razloga.

F. Šesti tužbeni razlog, drugi prigovor trećeg dijela i šesti dio devetog tužbenog razloga, koji se odnose na nadzor proporcionalnosti predmetnih mjera

367 Šesti tužbeni razlog, drugi prigovor trećeg dijela i šesti dio devetog tužbenog razloga odnose se na Komisijina razmatranja navedena u točkama 9.5. i 9.6. pobijane odluke prema kojima su predmetne mjere u skladu s načelom proporcionalnosti. Komisija je u uvodnoj izjavi 548. navedene odluke utvrdila da su, podložno prilagodbi stope naknade za kreditno jamstvo na 295 baznih bodova i izmjeni mehanizama u području podjele dobiti, slučajevi narušavanja tržišnog natjecanja koji proizlaze iz puštanja u rad elektrane Hinkley Point C minimalni i da su umanjeni pozitivnim učincima mjera.

368 Najprije valja ispitati šesti tužbeni razlog kojim se nastoji dokazati postojanje pogrešaka u pogledu nadzora proporcionalnosti predmetnih mjera. Zatim će se ispitati drugi prigovor trećeg dijela i šesti dio devetog tužbenog razloga, koji se temelje, među ostalim, na nedovoljnom obrazloženju.

1. Šesti tužbeni razlog, koji se odnosi na nadzor proporcionalnosti predmetnih mjera

369 U prilog šestom tužbenom razlogu, Republika Austrija i Veliko Vojvodstvo Luksemburg tvrde da su Komisijina razmatranja navedena u točkama 9.5. i 9.6. pobijane odluke zahvaćena očitim pogreškama.

370 U tom kontekstu najprije treba podsjetiti da mjera potpore, kako bi bila spojiva s unutarnjim tržištem u smislu članka 107. stavka 3. točke (c) UFEU-a, mora biti prikladna i nužna za postizanje cilja od javnog interesa koji se nastoji postići. Osim toga, negativan utjecaj na trgovinske uvjete i narušavanje tržišnog natjecanja koje mjera uzrokuje ne smiju biti neproporcionalni u odnosu na pozitivne učinke koji proizlaze iz nje (vidjeti u tom smislu presude od 25. lipnja 1998., *British Airways i dr./Komisija*, T-371/94 i T-394/94, EU:T:1998:140, t. 282. i 283., i od 26. veljače 2015., *Francuska/Komisija*, T-135/12, neobjavljena, EU:T:2015:116, t. 60.).

371 Također valja podsjetiti da, kao što je već navedeno u točkama 79. do 128. ove presude, ne samo da je Ujedinjena Kraljevina imala pravo odabrati nuklearnu tehnologiju kao izvor energije koji treba biti dio njezine kombinacije izvora energije, nego je, s obzirom na članak 2. točku (c) i članak 192. prvi stavak Ugovora o Euroatomu, također imala pravo odrediti da je izgradnja novih kapaciteta za proizvodnju nuklearne energije cilj od javnog interesa u smislu članka 107. stavka 3. točke (c) UFEU-a.

372 Što se tiče opsega nadzora koji Opći sud treba provesti u ovom kontekstu, treba istaknuti da Komisija ima široku diskrecijsku ovlast u okviru primjene članka 107. stavka 3. točke (c) UFEU-a. Stoga je nadzor koji provodi Opći sud ograničen (vidjeti točke 160. i 161. ove presude).

373 Upravo s obzirom na ta razmatranja valja ispitati argumente Republike Austrije i Velikog Vojvodstva Luksemburga istaknute u prilog šestom tužbenom razlogu, koji se dijele u tri dijela, od kojih se prvi odnosi na prikladnost predmetnih mjera, drugi na nužnost tih mjera i treći na odvagivanje njihovih pozitivnih i negativnih učinaka.

a) Prikladnost predmetnih mjera

374 Republika Austrija i Veliko Vojvodstvo Luksemburg tvrde da, suprotno Komisijinu zaključku, predmetne mjere nisu prikladne za postizanje cilja poboljšanja sigurnosti opskrbe, cilja raznolikosti dobavljača električne energije ni cilja dekarbonizacije.

375 Kao prvo, Republika Austrija tvrdi da predmetne mjere nisu prikladne za poboljšanje sigurnosti opskrbe i postizanje raznolikosti dobavljača električne energije.

376 S jedne strane, Republika Austrija tvrdi, što se tiče sigurnosti opskrbe, da nuklearna energija ne nudi nikakvu prednost u odnosu na druge, ekološki prihvatljivije i jeftinije izvore energije. Najprije, države članice ovise o uvozu uranijeve rude. Nadalje, nuklearne elektrane vrlo su osjetljive na visoke temperature zbog povećane potrebe za hladnom vodom. Osim toga, male decentralizirane elektrane jeftinije su te se mogu brzo pokrenuti i zaustaviti, što omogućuje puno veću reaktivnost u odnosu na potražnju električne energije koja se brzo mijenja. Usto, puno je lakše riješiti kvar u maloj elektrani, nego u nuklearnoj elektrani. Štoviše, u različitim scenarijima koje je predvidjela, Komisija nije uzela u obzir plan međusobnog povezivanja koji se osobito odnosi na integraciju energije iz obnovljivih izvora i na buduće tehničke napretke. K tomu, prema mišljenju Republike Austrije, u budućnosti će se

kapaciteti za proizvodnju energije znatno povećati u Ujedinjenoj Kraljevini. Naposljetku, Komisija nije dovoljno razmotrila mogućnost rješavanja eventualnih pomanjkanja opskrbe primjenom različitih mjera energetske učinkovitosti.

- 377 S druge strane, Republika Austrija tvrdi da predmetne mjere ne pridonose raznolikosti dobavljača električne energije, nego da imaju suprotni učinak. Proširenjem nuklearne elektrane Hinkley Point ograničavaju se javna sredstva, bitno se smanjuje proračun dodijeljen energiji iz obnovljivih izvora te se sprječava provedba projekata iskorištavanja i razvoja obnovljivih izvora energije. Navedene mjere tako pridonose očuvanju nuklearne energije na štetu energije iz obnovljivih izvora, a stoga i zadržavanju postojeće strukture opskrbe koju u velikom dijelu čini nuklearna energija. Stoga su te mjere protivne cilju koji se navodno nastoji postići, odnosno postizanju raznolikosti dobavljača električne energije.
- 378 Kao drugo, Republika Austrija tvrdi da predmetne mjere nisu prikladne za postizanje cilja dekarbonizacije. Nuklearna energija bitno je skuplja od, na primjer, energije vjetra ili energije vode. Prema mišljenju Republike Austrije, ako bi se navedene mjere primijenile na te načine proizvodnje električne energije, emisije ugljičnog dioksida mogle bi se dodatno smanjiti.
- 379 Komisija, Češka Republika, Mađarska, Republika Poljska, Rumunjska, Slovačka Republika i Ujedinjena Kraljevina osporavaju te argumente.
- 380 U tom pogledu valja podsjetiti da je Komisija u točki 9.2. pobijane odluke utvrdila da je promicanje nuklearne energije i, konkretnije, stvaranje novih kapaciteta za proizvodnju nuklearne energije, cilj od javnog interesa koji se nastoji postići predmetnim mjerama. Kao što je navedeno u okviru ispitivanja četvrtog tužbenog razloga, Republika Austrija i Veliko Vojvodstvo Luksemburg nisu istaknuli argumente kojima bi se taj zaključak mogao dovesti u pitanje.
- 381 Naime, valja utvrditi da se argumentima Republike Austrije samo dovodi u pitanje prikladnost predmetnih mjera u pogledu postizanja drugih ciljeva kao što su poboljšanje sigurnosti opskrbe, raznolikost dobavljača i dekarbonizacija. Suprotno tomu, njima se ne dovodi u pitanje prikladnost tih mjera u pogledu cilja od zajedničkog interesa koji je utvrdila Ujedinjena Kraljevina, odnosno stvaranja novih kapaciteta za proizvodnju nuklearne energije, i koji je Komisija uzela u obzir. Iz toga slijedi da se tim argumentima Republike Austrije ne može dovesti u pitanje osnovanost Komisijinih razmatranja u pogledu prikladnosti navedenih mjera. U ovom ih kontekstu treba odbiti kao bespredmetne.
- 382 Međutim, valja utvrditi da se neki argumenti Republike Austrije u biti odnose na odvagivanje pozitivnih i negativnih učinaka predmetnih mjera koje je Komisija izvršila u pobijanoj odluci. Ti će se argumenti uzeti u obzir u okviru ispitivanja trećeg dijela šestog tužbenog razloga, koji se odnosi na to odvagivanje.

b) Nužnost predmetnih mjera

- 383 Republika Austrija i Veliko Vojvodstvo Luksemburg tvrde da predmetne mjere prekoračuju ono što je nužno za ostvarenje ciljeva poboljšanja sigurnosti opskrbe, raznolikosti dobavljača i dekarbonizacije te stoga uzrokuju prekomjerno narušavanje tržišnog natjecanja. Mehanizam potpore iz Ugovora za razliku, kojim se, zahvaljujući zajamčenoj osnovnoj cijeni, omogućuje ulaganje u kapacitete za proizvodnju nuklearne energije, može utjecati na uvjete tržišnog natjecanja na energetskom tržištu Ujedinjene Kraljevine. Među ostalim, elektrana Hinkley Point C bila bi potaknuta proizvoditi čak i kad bi cijene električne energije bile negativne. To bi imalo negativne učinke na to tržište koji bi se očitovali u obliku poremećaja te bi se alternativni dobavljači električne energije našli u nepovoljnijem položaju. Proizvođači energije iz obnovljivih izvora bili bi istisnuti s tržišta zbog odredbi sličnih onima iz Ugovora za razliku.

384 U tom kontekstu, kao prvo, Republika Austrija tvrdi da će povećanje ponude električne energije proizvedene u nuklearnim elektranama nakon njihova subvencioniranja utjecati na krivulju prioriteta opskrbe u njihovu korist, prouzročiti poremećaje na energetskom tržištu te će moći dovesti do istiskivanja tehnologija kojima bi se učinkovito mogle stabilizirati mreže, osobito elektrane na plin. Prema njezinu mišljenju, time bi se ugrozio razvoj učinkovite kombinacije proizvodnih kapaciteta utemeljene na fleksibilnim elektranama na plin povezanim s nestabilnom energijom vjetra te iskorištavanje i održavanje sve većeg broja elektrana na plin više ne bi bilo isplativo. Naime, ona smatra da će elektrane na plin biti suočene s najviše poteškoća u pogledu opstanka na tržištu 2030., dok će subvencionirane nuklearne elektrane, kao što je Hinkley Point C, ostvarivati veliku stopu pokrivenosti zahvaljujući potporama koje su im dodijeljene te će imati poticaj nepromišljeno opskrbljivati mrežu tijekom faza u kojima mreža već prima znatne količine električne energije dobivene iz obnovljivih izvora. Time bi se ugrozila sigurnost opskrbe zbog predvidivog smanjenja fleksibilnih proizvodnih kapaciteta.

385 Kao drugo, Republika Austrija tvrdi da, suprotno onomu što smatra Komisija, predmetne mjere nemaju prikladan poticajni učinak na ostvarivanje ulaganja. S obzirom na posljedice tih mjera, poticajni učinak za koji je navedena institucija pretpostavila da postoji za korisnika ne bi bio prikladan za postizanje željenog cilja. Te mjere stvaraju lažne poticajne strukture za proizvodnju električne energije koje u određenim tržišnim uvjetima čak mogu ugroziti sigurnost opskrbe, a ne je zajamčiti. Usto, mogla bi se pojaviti narušavanja tržišta i poremećaji te se odraziti na nacionalno i europsko tržište električne energije. Najprije, promicanje nuklearne energije dovelo bi do moguće prezasićenosti nefleksibilne proizvodnje. Kao operator elektrane Hinkley Point C, društvo NNBG zbog mehanizma subvencija ne bi imalo, u situaciji negativnih cijena, ekonomski poticaj smanjiti količinu proizvedene električne energije u slučaju prekomjerne ponude, nego naprotiv, nastaviti proizvoditi električnu energiju za opskrbljivanje mreže, uopće ne uzimajući u obzir stanje na mreži. Učinak toga bio bi da bi proizvođači energije iz obnovljivih izvora, osobito vjetroelektrane koje Ujedinjena Kraljevina želi razviti, bili obvezani umjetno smanjiti svoje količine kako se ne bi ugrozila stabilnost mreže. Prema mišljenju Republike Austrije, potonji će se proizvođači povući s tržišta, morat će platiti negativne cijene za svoju proizvodnju te će izgubiti svoje subvencije ili mogućnost dobivanja eventualnih subvencija. Nadalje, elektrana Hinkley Point C izravno pridonosi tomu da scenarij negativnih cijena postane još vjerojatniji. Budući da nuklearna elektrana u svakom slučaju ima, s državnom potporom ili bez nje, samo ograničene mogućnosti reagiranja na tržišne cijene, vršnu potrošnju i sve što bi moglo ugroziti stabilnost mreže, elektrana koja je subvencionirana Ugovorom za razliku tako konkretnije pridonosi negativnom utjecaju na tržišne uvjete za konkurentne tehnologije te bi, uz istodobno iskorištavanje znatnih subvencija, mogla istisnuti s tržišta tehnologije s nižim graničnim troškovima. Naposljetku, Republika Austrija dodaje da će cijena električne energije po megavatsatu, proizvedena u elektrani Hinkley Point C, biti dva puta veća od cijene koja se trenutačno nudi na tržištu.

386 Kao treće, Republika Austrija tvrdi da se predmetnim mjerama druge tehnologije stavljaju u pretjerano nepovoljniji položaj. Suprotno Komisijinim razmatranjima, drugim tehnologijama nije moguće na sličan način pružiti potporu ugovorima za razliku. Potpore za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora energije podliježu vrlo strogim i jasno određenim kriterijima koji su utvrđeni Uredbom br. 651/2014 i Smjernicama o državnim potporama za zaštitu okoliša i energiju za razdoblje 2014.–2020. Međutim, navedene mjere i, konkretno, Ugovor za razliku, ne ispunjavaju nijedan od tih uvjeta. Naprotiv, te mjere čak uzrokuju istiskivanje proizvođača energije iz obnovljivih izvora s obzirom na to da oni ne mogu dobiti potpore slične onima koje dobivaju operatori nuklearnih elektrana. Usto, takve bi mjere omogućile društvu NNBG da iskoristi subvencije, a da pritom uopće ne uzme u obzir stanje na mreži, dok, na primjer, vjetroelektrane trebaju dati prednost stabilnosti mreže, a ne svojim unosima električne energije, a stoga ni mogućnosti da iskoriste eventualne subvencije.

387 Komisija, Češka Republika, Mađarska, Republika Poljska, Rumunjska, Slovačka Republika i Ujedinjena Kraljevina osporavaju te argumente.

- 388 Najprije valja istaknuti da argumenti Republike Austrije u biti sadržavaju tri prigovora, od kojih se prvi temelji na tomu da predmetne mjere nisu nužne za postizanje ciljeva poboljšanja sigurnosti opskrbe, raznolikosti dobavljača i dekarbonizacije, drugi na tomu da bi bile dovoljne elektrane umjerenije veličine i treći na tomu da Komisija nije dovoljno ispitala rizik od prekomjerne naknade.
- 389 Kao prvo, valja ispitati argumente Republike Austrije koji se temelje na tomu da predmetne mjere nisu nužne za postizanje ciljeva poboljšanja sigurnosti opskrbe, raznolikosti dobavljača i dekarbonizacije.
- 390 U tom je pogledu dovoljno podsjetiti da je Komisija u pobijanoj odluci uzela u obzir cilj od javnog interesa koji se odnosi na stvaranje novih kapaciteta za proizvodnju nuklearne energije (vidjeti točku 380. ove presude). Stoga se argumentima Republike Austrije i Velikog Vojvodstva Luksemburga koji se temelje na tomu da predmetne mjere nisu nužne za postizanje ciljeva poboljšanja sigurnosti opskrbe, raznolikosti dobavljača i dekarbonizacije ne može dovesti u pitanje osnovanost Komisijinih razmatranja. Stoga ih treba odbiti.
- 391 Kao drugo, valja odbiti argument Republike Austrije koji se temelji na tvrdnji da bi manje, potencijalno modularne elektrane bile dovoljne jer bi se te elektrane mogle brže pokrenuti te bi bilo lakše riješiti kvar u takvoj elektrani nego potencijalni kvar u elektrani Hinkley Point. Naime, u dijelu u kojem se taj argument odnosi na elektrane koje nisu nuklearne, dovoljno je podsjetiti da takve elektrane nisu prikladne za postizanje cilja promicanja nuklearne energije, koji se nastoji postići predmetnim mjerama. Što se ostalog tiče, dovoljno je utvrditi da Republika Austrija ne navodi razloge iz kojih bi izgradnja više manjih nuklearnih elektrana, s ciljem stvaranja istog baznog opterećenja nuklearne energije kao i elektrane Hinkley Point C, mogla imati manji učinak na trgovinske uvjete i tržišno natjecanje od izgradnje navedene elektrane.
- 392 Kao treće, Republika Austrija tvrdi da Komisija nije dovoljno uzela u obzir činjenicu da je Ujedinjena Kraljevina predvidjela tri mjere, čiji su pojedinačni iznosi već iznimno visoki. Navedena institucija u pobijanoj je odluci samo opravdala svaki element zasebno, a da pritom nije uzela u obzir njihov kumulativni učinak. Taj se argument preklapa s argumentom istaknutim u okviru petog tužbenog razloga prema kojem Komisija nije uzela u obzir kumulativni učinak predmetnih mjera (vidjeti točku 352. ove presude). U tom kontekstu također valja uzeti u obzir argument naveden u okviru prvog tužbenog razloga prema kojem operatore elektrane Hinkley Point C nije bilo potrebno „izuzeti” (vidjeti točku 196. ove presude).
- 393 Prvo, valja odbiti argument Republike Austrije koji se temelji na tomu da je Komisija samo pojedinačno ispitala predmetne mjere, a nije uzela u obzir njihov kumulativni učinak. Naime, s jedne strane, iz uvodne izjave 337. pobijane odluke proizlazi da je Komisija smatrala da su te mjere povezane. S druge strane, iz uvodnih izjava 407. i 479. navedene odluke proizlazi da je Komisija tu povezanost uzela u obzir u okviru ispitivanja proporcionalnosti navedenih mjera. Naime, Komisija je u navedenim uvodnim izjavama utvrdila da je stopa povrata na temelju kojeg je izračunana izvršna cijena za Ugovor za razliku u skladu s nizom mjera koje ga određuju. Naime, Sporazum ministarstva i kreditno jamstvo dio su tih mjera. Iz toga slijedi da je Komisija prilikom ocjene nužnosti elementa potpore iz Ugovora za razliku uzela u obzir elemente potpore iz drugih dviju predmetnih mjera.
- 394 Drugo, treba utvrditi da Republika Austrija ne ističe nijedan potkrijepljen argument kojim bi se moglo dokazati da su elementi potpore iz različitih predmetnih mjera pretjerani s obzirom na cilj donošenja odluke o ulaganju u nove kapacitete za proizvodnju nuklearne energije.
- 395 Najprije, što se tiče kreditnog jamstva, valja podsjetiti da je Komisija zahtijevala da se iznos njegove naknade izmijeni kako bi se element potpore iz tog jamstva smanjio na najmanju moguću razinu. U tom kontekstu također valja podsjetiti da ispitivanje osmog tužbenog razloga nije otkrilo očite Komisijine pogreške u tom pogledu (vidjeti točke 285. do 349. ove presude).

- 396 Nadalje, što se tiče Sporazuma ministarstva, treba podsjetiti da je element potpore iz tog sporazuma ograničen na ugovorno pravo na temelju kojeg se, u slučaju prijevremenog zatvaranja nuklearne elektrane Hinkley Point iz političkih razloga, ulagače društva NNBG oslobađa naknada ili vremena potrošenoga na provođenje njihovih prava koja proizlaze iz općih načela kojima se uređuju naknade u slučaju lišavanja prava vlasništva (vidjeti točku 277. ove presude).
- 397 Što se tiče argumenta Republike Austrije prema kojem društvo NNBG i njegove ulagače nije bilo potrebno „izuzeti” od svih pravnih rizika, s jedne strane, treba istaknuti da društvo NNBG na temelju predmetnih mjera nije zaštićeno od svih rizika, nego je izloženo, među ostalim, riziku povezanom s kašnjenjima u izgradnji ili nepotpunom izgradnjom elektrane Hinkley Point C, riziku od nedovoljne učinkovitosti kao i riziku od loših rezultata. S druge strane, s obzirom na cilj koji se nastoji postići navedenim mjerama, odnosno stvaranje poticajnog učinka za ulaganja u nove kapacitete za proizvodnju nuklearne energije, ne može se smatrati da je bilo očito pogrešno upotrijebiti instrument kao što je Sporazum ministarstva za suzbijanje rizika kojima će takva ulaganja biti izložena, s ciljem smanjenja iznosa izvršne cijene zajamčene Ugovorom za razliku.
- 398 Naposljetku, što se tiče Ugovora za razliku, valja utvrditi da Republika Austrija ne navodi nijedan potkrijepljen argument kojim bi se moglo dokazati da je Komisijino razmatranje prema kojem izvršna cijena ne premašuje iznos koji je potreban za donošenje odluke o ulaganju u elektranu Hinkley Point C očito pogrešno. U tom kontekstu valja podsjetiti da je izvršna cijena utvrđena uzimajući u obzir stopu povrata i da je Komisija u točkama 9.5.3.2. i 9.5.3.3. pobijane odluke smatrala da je, podložno izmjeni mehanizama u području podjele dobiti, ta stopa u skladu sa stopom povrata koju bi trebao moći postići projekt čiji su razmjeri slični razmjerima projekta izgradnje elektrane Hinkley Point C i koji obilježava slična razina nesigurnosti. Međutim, Republika Austrija ne navodi nijedan argument kojim bi se moglo dokazati da su ta razmatranja zahvaćena očitim pogreškama u ocjeni.
- 399 Iz toga slijedi da treba odbiti sve argumente kojima se dovodi u pitanje nužnost predmetnih mjera.
- 400 Međutim, u ovom kontekstu, Republika Austrija također ističe argumente koji se odnose na odvagivanje pozitivnih i negativnih učinaka predmetnih mjera koje je izvršila Komisija. Ti će se argumenti uzeti u obzir u okviru trećeg dijela ovog tužbenog razloga, koji se odnosi na to odvagivanje.

c) Odvagivanje pozitivnih i negativnih učinaka predmetnih mjera

- 401 Treći se dio odnosi na Komisijin zaključak naveden u uvodnim izjavama 547. i 548. pobijane odluke prema kojem je, s obzirom na prilagodbu stope naknade kreditnog jamstva i obveze koje nudi društvo EDF, mogućnost narušavanja tržišnog natjecanja koje uzrokuju predmetne mjere ograničena i umanjena pozitivnim učincima tih mjera.
- 402 Republika Austrija i Veliko Vojvodstvo Luksemburg osporavaju taj zaključak. Prema mišljenju tih država članica, negativne posljedice koje proizlaze iz predmetnih mjera nisu proporcionalne prednostima koje iz njih proizlaze. Republika Austrija tvrdi da, suprotno Komisijinim tvrdnjama, eventualne prednosti koje proizlaze iz navedenih mjera nisu razmjerne negativnim posljedicama koje iz njih proizlaze, kao što su, među ostalim, narušavanje tržišnog natjecanja na štetu drugih proizvođača električne energije i stvaranje znatnih poremećaja na tržištu električne energije. Kao prvo, Komisija nije uzela u obzir negativne učinke tih mjera na druge proizvođače električne energije, osobito znatne negativne učinke na proizvođače energije iz obnovljivih izvora. Usto, takve bi mjere stvorile poticajne učinke koji bi doveli do poremećaja. Kao drugo, Komisija je u okviru odvagivanja izostavila određene ključne aspekte koji se također protive odobrenju istih mjera. Prvo, nisu se dovoljno analizirali učinci na tržište električne energije. Drugo, pobijana odluka predstavlja presedan za brojna nuklearna postrojenja koja se planiraju, ali još nisu provedena jer nisu isplativa bez državne potpore. Treće, nisu se dovoljno uzele u obzir znatne posljedice za potrošače. Na temelju same činjenice da se u pobijanoj odluci gotovo uopće nisu ispitala druga moguća rješenja za ispunjavanje budućih potreba

Ujedinjene Kraljevine za električnom energijom može se zaključiti da se nije dovoljno uzela u obzir dobrobit potrošača. Liberaliziran sektor kao što je sektor električne energije u načelu bi trebao moći funkcionirati bez znatnih javnih potpora. Stoga je iznos mjera koji će morati snositi porezni obveznici Ujedinjene Kraljevine tim više iznenađujući. Četvrto, nisu se dovoljno uzeli u obzir učinci na okoliš, osobito što se tiče odlaganja otpada, koji se također odnose na potrošače ili porezne obveznike.

403 Komisija, Češka Republika, Mađarska, Republika Poljska, Rumunjska, Slovačka Republika i Ujedinjena Kraljevina osporavaju te argumente.

404 Argumenti Republike Austrije mogu se podijeliti u četiri skupine. Prvom skupinom argumenata nastoje se dovesti u pitanje pozitivni učinci predmetnih mjera koje je Komisija uzela u obzir. Druga skupina argumenata odnosi se na Komisijin zaključak da je narušavanje tržišnog natjecanja koje uzrokuju navedene mjere ograničeno. Treća skupina argumenata odnosi se na odvagivanje pozitivnih i negativnih učinaka tih mjera koje je izvršila Komisija. Četvrta skupina argumenata temelji se na tomu da Komisija nije uzela u obzir elemente koji su relevantni.

1) Pozitivni učinci predmetnih mjera koje je utvrdila Komisija

405 Kao prvo, što se tiče pozitivnih učinaka predmetnih mjera koje je utvrdila Komisija, valja istaknuti da iz uvodnih izjava 2. do 11. Odluke o pokretanju formalnog istražnog postupka proizlazi da su navedene mjere dio niza mjera energetske politike koje je Ujedinjena Kraljevina donijela u okviru reforme tržišta električne energije. Tom se strategijom nastoje ostvariti sigurnost opskrbe, raznolikost izvora i dekarbonizacija. Kao što proizlazi iz uvodnih izjava 199. i 404. te 508. do 511. pobijane odluke, Ujedinjena Kraljevina će između 2021. i 2030. imati potrebu za novim kapacitetima za proizvodnju energije kojima će se moći osigurati otprilike 60 gigavata energije. S obzirom na predviđena zatvaranja postojećih nuklearnih elektrana i elektrana na ugljen, izgradnjom elektrane Hinkley Point C nastoji se ograničiti smanjenje doprinosa nuklearne energije ukupnim potrebama za električnom energijom. U skladu s Komisijinim utvrđenjima, ako se upotrebljavaju isključivo energije iz obnovljivih izvora, neće se moći riješiti problem budućih niskih razina kapaciteta za proizvodnju energije koje će prouzročiti, s jedne strane, povećana potražnja i, s druge strane, zatvaranje postojećih nuklearnih elektrana i elektrana na ugljen. Komisija je u tom kontekstu uzela u obzir činjenicu da je nuklearna energija osnovni način opskrbe električnom energijom, odnosno oblik neprekidne, a ne povremene proizvodnje energije, za razliku od brojnih tehnologija za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora. Komisija je također navela da bi elektrana Hinkley Point C trebala proizvoditi energiju koja odgovara mogućnosti od 14 gigavata vjetra na kopnu ili 11 gigavata vjetra na moru te je smatrala da nije realno očekivati da se takvi kapaciteti proizvedu u istom vremenskom okviru.

406 Kao drugo, treba istaknuti da, iako se prikladnost i nužnost predmetnih mjera trebaju ocijeniti s obzirom na cilj od javnog interesa, odnosno stvaranje novih kapaciteta za proizvodnju nuklearne energije, u okviru odvagivanja prednosti i negativnih posljedica navedenih mjera valja uzeti u obzir sve pozitivne učinke do kojih dovode takvi novi kapaciteti.

407 Kao treće, što se tiče argumenata Republike Austrije i Velikog Vojvodstva Luksemburga, uključujući argumente istaknute u prilog prvom i drugom dijelu šestog tužbenog razloga (vidjeti točke 382. i 398. ove presude), valja utvrditi da te države članice u biti ističu sedam prigovora kojima se dovode u pitanje Komisijina razmatranja u pogledu pozitivnih učinaka predmetnih mjera. Prvo, Republika Austrija ističe argumente kojima se dovodi u pitanje postojanje budućih niskih razina kapaciteta za proizvodnju energije u Ujedinjenoj Kraljevini. Drugo, tvrdi da je koncept velikog baznog opterećenja zastario. Treće, tvrdi, kao i Veliko Vojvodstvo Luksemburg, da, što se tiče nuklearne energije, sigurnost opskrbe uranijem nije zajamčena. Četvrto, ističe da su nuklearne elektrane osjetljive na pregrijavanja. Peto, poziva se na posljedice kvara u nuklearnoj elektrani Hinkley Point. Šesto, Veliko

Vojvodstvo Luksemburg dovodi u pitanje Komisijino razmatranje prema kojem nuklearna energija čini energiju niskih emisija ugljičnog dioksida. Sedmo, Republika Austrija i Veliko Vojvodstvo Luksemburg navode da izgradnja elektrane Hinkley Point C neće biti pravodobno završena.

i) Argumenti kojima se dovodi u pitanje postojanje budućih niskih razina kapaciteta za proizvodnju energije

408 Republika Austrija tvrdi da je Komisijino utvrđenje u pogledu postojanja budućih niskih razina kapaciteta za proizvodnju energije očito pogrešno. U tom kontekstu tvrdi da Komisija u okviru različitih scenarija koje je ispitala nije uzela u obzir promjene na tržištu električne energije koje proizlaze iz mjera kao što su pametna brojila, pametne mreže, pametne kuće i skladišni kapaciteti. Prema njezinu mišljenju, Komisija također nije dovoljno uzela u obzir mogućnost uvoza električne energije iz drugih država članica i izgleda za znatno povećanje kapaciteta za proizvodnju električne energije u Ujedinjenoj Kraljevini.

409 U tom pogledu, kao prvo, valja podsjetiti da je, što se tiče postojanja budućih niskih razina kapaciteta za proizvodnju energije, Komisija uzela u obzir predviđanja Ujedinjene Kraljevine. Kao što proizlazi iz uvodnih izjava 250. do 258. Odluke o pokretanju formalnog istražnog postupka, ta je država članica u okviru tih predviđanja uzela u obzir povećanje drugih proizvodnih kapaciteta, a ne samo kapaciteta za proizvodnju nuklearne energije, mjere energetske učinkovitosti i mogućnost uvoza energije iz drugih država članica na temelju međusobne povezanosti. Točno je da je, kao što proizlazi iz uvodnih izjava 259. do 263. Odluke o pokretanju formalnog istražnog postupka, Komisija u trenutku donošenja te odluke imala dvojbe u pogledu analize koju je provela Ujedinjena Kraljevina. Međutim, iz uvodne izjave 510. pobijane odluke osobito proizlazi da je Komisija nakon temeljitog ispitivanja prepoznala potrebu, koju je utvrdila Ujedinjena Kraljevina, za novim proizvodnim kapacitetima kojima će se između 2021. i 2030. moći osigurati 60 gigavata energije. Iz toga slijedi da valja odbiti argument Republike Austrije prema kojem Komisija nije uzela u obzir budući razvoj tržišta električne energije.

410 Kao drugo, što se tiče argumenta Republike Austrije, koji se temelji na tomu da iz Komisijina izvješća naslovljenog „Investment perspectives in the electricity market” (mogućnosti ulaganja u tržište električne energije) iz srpnja 2015. proizlazi da će se kapaciteti za proizvodnju energije u Ujedinjenoj Kraljevini povećati, valja podsjetiti da se zakonitost Komisijine odluke u području državnih potpora treba ocijeniti na temelju podataka kojima je Komisija mogla raspolagati u trenutku njezina donošenja (presuda od 10. srpnja 1986., Belgija/Komisija, 234/84, EU:C:1986:302, t. 16.). Međutim, u ovom je slučaju izvješće na koje se poziva Republika Austrija objavljeno nakon donošenja pobijane odluke te ništa u spisu ne upućuje na to da je navedena institucija mogla raspolagati podacima iz tog izvješća prije donošenja te odluke. U svakom slučaju, sam argument da su se kapaciteti za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora, a stoga i povremeni kapaciteti povećali u Ujedinjenoj Kraljevini, ne može učiniti nevjerodostojnima Komisijina razmatranja prema kojima će se Ujedinjena Kraljevina, zbog povećane potražnje i zatvaranja postojećih nuklearnih elektrana i elektrana na ugljen, morati suočiti s niskom razinom kapaciteta za proizvodnju energije.

411 Stoga treba odbiti sve argumente Republike Austrije kojima se dovodi u pitanje Komisijino utvrđenje u pogledu postojanja budućih niskih razina kapaciteta za proizvodnju energije.

ii) Argumenti koji se temelje na zastarjelosti koncepta velikog baznog opterećenja

412 Republika Austrija tvrdi da je koncept velikog baznog opterećenja zastario. Trebalo bi dati prednost malim, fleksibilnim elektranama.

413 U tom pogledu, kao prvo, valja podsjetiti da je Komisija u uvodnoj izjavi 404. pobijane odluke utvrdila da brojne obnovljive tehnologije zbog svoje povremene prirode ne mogu biti prihvatljiva alternativa osnovnoj tehnologiji kojom se proizvodi električna energija, kao što je nuklearna energija, da bi

elektrana Hinkley Point C trebala proizvoditi energiju koja odgovara mogućnosti od 14 gigavata vjetra na kopnu ili 11 gigavata vjetra na moru i da nije realno očekivati da se takvi kapaciteti za proizvodnju energije vjetra mogu izgraditi u istom vremenskom okviru kao što je onaj predviđen za izgradnju elektrane Hinkley Point C.

- 414 Kao drugo, valja ispitati mogu li se argumentima Republike Austrije ta razmatranja učiniti nevjerodostojnima.
- 415 Prvo, Republika Austrija podnosi intervju od 11. rujna 2015. s glavnim izvršnim direktorom poduzetnika koji upravlja, među ostalim, mrežom prijenosnih sustava u Ujedinjenoj Kraljevini. Ističe da iz tog intervjua proizlazi da je ideja upotrebe velikih nuklearnih elektrana zastarjela.
- 416 U tom pogledu, s jedne strane, valja istaknuti da je predmetni intervju objavljen nakon donošenja pobijane odluke i da se njime stoga ne može dovesti u pitanje zakonitost te odluke (vidjeti točku 410. ove presude). To vrijedi tim više što glavni izvršni direktor tog poduzetnika u okviru nekih svojih vizija uzima u obzir nove elemente nastale tijekom 2015., odnosno nakon donošenja pobijane odluke.
- 417 S druge strane, u svakom slučaju valja utvrditi u predmetnom intervjuu u pitanje nije dovedena korisnost nuklearne energije kao pouzdanog izvora proizvodnje električne energije. Osim toga, iako se u tom intervjuu korisnost baznog opterećenja za potrošače dovodi u pitanje na temelju predviđanja da će proizvođač sam proizvoditi električnu energiju, u njemu se također navodi da nije poznato kojom će se brzinom to razvijati. Usto, nije dovedeno u pitanje da će bazno opterećenje i dalje biti veliko za poslovne klijente. Štoviše, valja istaknuti da se u okviru drugog predviđanja iz tog intervjua navodi da će se potražnja za električnom energijom povećati tijekom 2020.-tih. S obzirom na ta razmatranja i pravo Ujedinjene Kraljevine na izbor među različitim izvorima energije kao i opće strukture svoje opskrbe energijom te s obzirom na široku marginu prosudbe kojom u tom pogledu raspolaže (vidjeti točku 372. ove presude), valja zaključiti da se predmetnim intervjuom ne može dokazati da su Komisijina razmatranja navedena u točki 413. ove presude zahvaćena očitom pogreškom.
- 418 Drugo, Republika Austrija tvrdi da će se u budućnosti potreba za fleksibilnim resursima povećati u odnosu na potrebu za baznim opterećenjem, pri čemu se poziva na Komisijino izvješće naslovljeno „Investment perspectives in the electricity market” (mogućnosti ulaganja u tržište električne energije). U tom je pogledu dovoljno podsjetiti da se, iz razloga navedenih u točki 410. ove presude, tim izvješćem ne može dovesti u pitanje zakonitost pobijane odluke. U svakom slučaju, tim se argumentom ne mogu učiniti nevjerodostojnima Komisijina razmatranja prema kojima nije realno očekivati da se dovoljno kapaciteta za proizvodnju fleksibilne energije s niskim udjelom ugljika može stvoriti u istom vremenskom okviru kao što je onaj predviđen za izgradnju elektrane Hinkley Point C.
- 419 Kao treće, Republika Austrija tvrdi da iz članka naslovljenog „Will the U. S. Ever Need to Build Another Coal or Nuclear Power Plant?”, objavljenog 22. travnja 2009. u američkom časopisu, proizlazi da je predsjednik američkog saveznog regulatornog povjerenstva za energetiku smatrao da bi koncept baznog opterećenja mogao zastarjeti.
- 420 U tom je pogledu dovoljno istaknuti da, iako iz tog članka proizlazi da je predsjednik američkog saveznog regulatornog povjerenstva za energetiku smatrao da bi koncept baznog opterećenja u budućnosti mogao zastarjeti, valja utvrditi da iz navedenog članka također proizlazi da se s tim mišljenjem nipošto ne slažu svi jednoglasno i da su drugi stručnjaci smatrali da će nuklearna energija i dalje imati važnu ulogu u budućnosti. Stoga se, s obzirom na široku marginu prosudbe kojom Ujedinjena Kraljevina raspolaže u pogledu određivanja svoje kombinacije izvora energije, ni tim člankom ne može dokazati da su Komisijina razmatranja sažeta u točki 413. ove presude očito pogrešna.
- 421 Prema tomu, također treba odbiti argumente Republike Austrije koji se temelje na tomu da je koncept velikog baznog opterećenja zastario.

iii) Argumenti koji se odnose na opskrbu uranijem

- 422 Republika Austrija i Veliko Vojvodstvo Luksemburg tvrde da poznate rezerve uranija nisu neograničene. Osim toga, velik dio nuklearnog goriva trebao bi se uvesti iz zemalja s nestabilnom političkom situacijom.
- 423 Kao prvo, valja ispitati može li se argumentom koji se temelji na ograničenosti poznatih rezervi uranija dovesti u pitanje vjerodostojnost Komisijinih razmatranja o prednostima koje proizlaze iz predmetnih mjera.
- 424 U tom pogledu valja istaknuti, s jedne strane, da iz uvodne izjave 383. pobijane odluke proizlazi da je očekivani radni vijek elektrane Hinkley Point C 60 godina. S druge strane, u skladu sa sažetkom „crvene knjige” koji su objavile Međunarodna agencija za atomsku energiju (IAEA) i Organizacija za gospodarsku suradnju i razvoj (OECD), a koji je podnijela Komisija, rezerve uranija dovoljne su za sljedećih 150 godina. Iz toga slijedi da se argumentom koji se temelji na ograničenosti rezervi Komisijina razmatranja ne mogu učiniti nevjerodostojnima.
- 425 Taj zaključak nije doveden u pitanje argumentom Republike Austrije prema kojem iz stranice 10. Ilustrativnog nuklearnog programa Komisije od 4. listopada 2007., COM(2007) 565 *final*, proizlazi da poznate rezerve uranija koje se razumno mogu osigurati i iskoristavati po konkurentnim cijenama mogu zadovoljiti potrebe nuklearne industrije tijekom najmanje 85 godina uz trenutnu razinu potrošnje.
- 426 Naime, prvo valja utvrditi da se u tom ilustrativnom programu upućuje na predviđanje iz prethodne verzije „crvene knjige” navedene u točki 423. ove presude, dok je predviđanje razdoblja od 150 godina objavljeno u novijoj verziji te knjige.
- 427 Drugo, u svakom slučaju, čak i pod pretpostavkom da poznate rezerve uranija koje se razumno mogu osigurati i iskoristavati po konkurentnim cijenama mogu zadovoljiti potrebe nuklearne industrije tijekom svega 85 godina uz trenutnu razinu potrošnje, navedeno je razdoblje dulje od očekivanog radnog vijeka elektrane Hinkley Point C te Republika Austrija nije istaknula potkrijepljene elemente kojima bi se moglo dokazati da će razvoj nuklearne energije biti takav da će se poznate rezerve uranija iscrpiti prije isteka tog radnog vijeka.
- 428 Treće, u tom kontekstu valja također uzeti u obzir mogućnost upotrebe već iskorištenog goriva ili goriva dobivenog rastavljanjem nuklearnog oružja. Što se tiče te mogućnosti, Republika Austrija samo je navela da iz stranice 18. godišnjeg izvješća Agencije za opskrbu Euratoma za 2014. proizlazi da države članice osiguravaju svega 21 % kapaciteta za recikliranje, što nije dovoljno za ispunjavanje potreba Unije. Međutim, u tom je pogledu dovoljno istaknuti da iz stranica 18. i 33. tog dokumenta proizlazi da na svjetskoj razini postoji prekomjerni kapacitet prerade i da su potrebe proizvođača električne energije u Uniji kratkoročno i srednjoročno dobro pokrivena.
- 429 Stoga se argumentom koji se temelji na ograničenosti rezervi uranija ne može dokazati postojanje očite pogreške u ocjeni koja utječe na Komisijina razmatranja.
- 430 Kao drugo, što se tiče argumenta koji se temelji na tomu da će Unija uvelike ovisiti o uvozu nuklearnog goriva iz trećih zemalja, s jedne strane, valja podsjetiti na prethodno navedenu mogućnost recikliranja već iskorištenog goriva ili goriva dobivenog rastavljanjem nuklearnog oružja i na postojanje rudnika uranija na području Unije, bez obzira na to što su vrlo ograničene veličine.
- 431 S druge strane, samom se činjenicom da se vrlo velik dio uranija uvozi iz trećih zemalja ne može dokazati da elektrana Hinkley Point C neće moći ostvariti planiranu proizvodnju električne energije.

- 432 Međutim, Republika Austrija tvrdi da velik dio navedenog uvoza potječe iz zemalja s nestabilnom političkom situacijom.
- 433 U tom pogledu prvo valja istaknuti da dio opskrbe potječe iz Kanade i Australije i da Republika Austrija ne navodi argumente kojima se dovodi u pitanje stabilnost političke situacije u tim zemljama.
- 434 Drugo, u skladu s Komisijinim tvrdnjama, koja upućuje na stranicu 2. Ilustrativnog nuklearnog programa od 13. studenoga 2008., COM(2008) 776 *final*, rezerve uranija nalaze se u stabilnim područjima u geopolitičkom smislu te su vrlo raspršene, čime se može otkloniti rizik od toga da bi eventualne nevolje u jednom od tih područja ili više njih dovele do nestašice uranija za države članice. Republika Austrija ne navodi potkrijepljene argumente kojima bi se mogle dovesti u pitanje te tvrdnje.
- 435 Treće, u tom kontekstu također treba uzeti u obzir Komisijine tvrdnje, koje su potvrđene na stranicama 4. i 11. Komunikacije Komisije o Ilustrativnom nuklearnom programu od 4. listopada 2007., prema kojima su europski poduzetnici suvlasnici rudnika u trećim zemljama te su s Australijom, Kanadom, Sjedinjenim Američkim Državama, Japanom i Republikom Kazahstanom sklopljeni međunarodni sporazumi kojima se olakšava trgovina nuklearnim materijalima i nuklearnom tehnologijom.
- 436 Četvrto, valja podsjetiti da ovisnost o uvozu goriva iz trećih zemalja nije posebnost nuklearne energije, nego postoji i kod drugih tehnologija, kao što su elektrane na plin.
- 437 Stoga se ni argumentom Republike Austrije koji se temelji na činjenici da vrlo velik dio uranija treba uvoziti iz trećih zemalja ne mogu učiniti nevjerodostojnima Komisijina razmatranja u pogledu pozitivnih učinaka predmetnih mjera.
- 438 Stoga treba odbiti sve argumente koji se odnose na rezerve uranija.
- 439 Konačno, što se tiče argumenta koji se temelji na tomu da Komisija nije smjela dati prednost uvozu uranijeve rude iz trećih zemalja u odnosu na uvoz električne energije iz drugih država članica, valja utvrditi da se on odnosi na odvagivanje prednosti i negativnih posljedica predmetnih mjera. Stoga će ga se uzeti u obzir u okviru ispitivanja tog odvagivanja.

iv) Argument koji se temelji na osjetljivosti nuklearnih elektrana na visoke temperature

- 440 Republika Austrija tvrdi da su nuklearne elektrane vrlo osjetljive na visoke temperature zbog povećane potrebe za hladnom vodom. Stoga bi nuklearne elektrane trebalo isključiti tijekom toplinskih valova.
- 441 Kao prvo, treba istaknuti da Republika Austrija ne ističe nijedan element kojim bi se moglo dokazati da su nuklearne elektrane u uobičajenim klimatskim uvjetima osobito osjetljive na meteorološke uvjete, za razliku od obnovljivih izvora energije kao što su energija vjetra ili solarna energija.
- 442 Kao drugo, valja ispitati mogu li se Komisijina razmatranja sažeta u točki 405. ove presude učiniti nevjerodostojnima argumentom Republike Austrije koji se temelji na tvrdnji da toplinski valovi mogu utjecati na funkcioniranje nuklearnih elektrana.
- 443 Republika Austrija tvrdi da osjetljivost nuklearnih elektrana na toplinske valove proizlazi iz dokumenta naslovljenog „Nuclear Free Local Authorities briefing” od 9. prosinca 2014.
- 444 U tom pogledu valja utvrditi da je, u skladu s tim dokumentom, glavni razlog nepouzdanosti određenih nuklearnih reaktora povezan s činjenicom da se radi o zastarjelim reaktorima s isteklim rokom upotrebe. Međutim, s jedne strane, izgradnjom elektrane Hinkley Point C upravo se žele zamijeniti zastarjele nuklearne elektrane. S druge strane, treba utvrditi da Republika Austrija ne ističe nijedan

argument kojim bi se moglo dokazati da bi elektrana Hinkley Point C, koja će biti smještena u Somersetu, priobalnom području Ujedinjene Kraljevine, mogla biti osobito izložena toplinskim valovima i problemima s rashlađivanjem.

445 U svakom slučaju, valja utvrditi da, čak i ako bi u iznimnim okolnostima toplinski val utjecao na funkcioniranje elektrane Hinkley Point C, time se kao takvi ne bi mogli dovesti u pitanje kapaciteti za proizvodnju energije koji proizlaze iz izgradnje navedene jedinice i koje je Komisija uzela u obzir u okviru svojih razmatranja sažetih u točki 405. ove presude. U tom kontekstu također valja uzeti u obzir Komisijin argument da toplinski valovi dovode do povećane učinkovitosti solarne energije i da stoga postoji određeni kompenzacijski učinak kojim se uspostavlja protuteža eventualnim posljedicama previsokih temperatura na proizvodnju nuklearne energije.

446 S obzirom na ta razmatranja, valja zaključiti da se argumentom koji se temelji na učincima toplinskih valova ne može dokazati da su Komisijina razmatranja u pogledu pozitivnih učinaka predmetnih mjera zahvaćena očitim pogreškama.

v) Argument koji se temelji na mogućim posljedicama kvarova

447 Republika Austrija upućuje na komplikacije do kojih bi moglo doći zbog kvara u nuklearnoj elektrani i, konkretnije, kvara u elektrani veličine kao što je ona buduće nuklearne elektrane Hinkley Point.

448 U tom pogledu, kao prvo, valja istaknuti da će, s jedne strane, prema Komisijinim tvrdnjama, proizvodnja u nuklearnoj elektrani Hinkley Point biti osigurana blokovima nuklearnih elektrana u kojima se upotrebljavaju različite tehnologije, što će omogućiti planiranje radova održavanja na način da se održava proizvodnja baznog opterećenja i da, s druge strane, Republika Austrija nije istaknula argumente kojima bi se te tvrdnje dovele u pitanje.

449 Kao drugo, treba utvrditi da se samom činjenicom da bi povremeni kvarovi mogli utjecati na funkcioniranje elektrane Hinkley Point C ne mogu dovesti u pitanje kapaciteti kao takvi za proizvodnju energije koji proizlaze iz navedene jedinice i koje je Komisija uzela u obzir u okviru svojih razmatranja sažetih u točki 405. ove presude.

450 Iz toga slijedi da se argumentom koji se temelji na mogućim posljedicama kvarova ne mogu učiniti nevjerojatnostima Komisijina razmatranja o prednostima koje proizlaze iz predmetnih mjera.

vi) Kvalifikacija nuklearne energije kao energije niskih emisija ugljičnog dioksida

451 Veliko Vojvodstvo Luksemburg tvrdi da je Komisijino razmatranje prema kojem je nuklearna energija tehnologija niskih emisija ugljičnog dioksida očito pogrešno. Nuklearna tehnologija uzrokuje veliku emisiju ugljičnog dioksida zbog ugljika koji se proizvodi tijekom vađenja i obrade uranija te tijekom izgradnje i stavljanja izvan pogona nuklearnih elektrana.

452 U tom pogledu najprije valja podsjetiti da Komisija u pobijanoj odluci nije utvrdila da je dekarbonizacija cilj od javnog interesa kojim se samostalno mogu opravdati predmetne mjere. Međutim, kao što je već navedeno u točki 405. ove presude, Komisija je u okviru odvagivanja prednosti i negativnih posljedica predmetnih mjera uzela u obzir činjenicu da su te mjere dio sveobuhvatne strategije Ujedinjene Kraljevine za reformu tržišta električne energije kojom se, među ostalim, nastoji postići cilj dekarbonizacije. U tim okolnostima valja ispitati može li se argumentima Velikog Vojvodstva Luksemburga dokazati da je razmatranje prema kojem su predmetne mjere dio te sveobuhvatne strategije zahvaćeno očitom pogreškom u ocjeni.

- 453 Veliko Vojvodstvo Luksemburg svoje argumente, prema kojima nuklearna tehnologija nije tehnologija niskih emisija ugljičnog dioksida, u biti temelji na istraživanju objavljenom 2008. i naslovljenom „Valuing the greenhouse gas emissions from nuclear power”.
- 454 Kao prvo, što se tiče sadržaja predmetnog istraživanja, valja utvrditi da iz njega ne proizlazi da je nuklearna energija oblik energije visokih emisija ugljika. Naprotiv, kao što je to pravilno istaknula Komisija, iz njega proizlazi da prosječne emisije ugljičnog dioksida ispuštene iz kapaciteta za proizvodnju nuklearne energije iznose 66 g ekvivalenta ugljičnog dioksida u odnosu na emisije iz solarne energije i biomase koje iznose između 13 i 41 g ekvivalenta ugljičnog dioksida, dok fosilna goriva kao što su plin, sirova nafta, dizelsko gorivo i ugljen proizvode između 443 g i 1050 g ekvivalenta ugljičnog dioksida.
- 455 Kao drugo, valja istaknuti da Komisija tvrdi da će se u budućnosti smanjiti prosječne emisije ugljičnog dioksida ispuštene iz kapaciteta za proizvodnju nuklearne energije. Razina ugljika koja potječe iz potrošnje električne energije potrebne za vađenje sirovina, izgradnju i stavljanje izvan pogona nuklearne elektrane mogla bi se smanjiti zbog toga što će se ta električna energija barem djelomično zamijeniti električnom energijom koja ne ispušta ugljični dioksid ili ga ispušta manje. Te argumente ne osporavaju ni Republika Austrija ni Veliko Vojvodstvo Luksemburg.
- 456 Kao treće, valja istaknuti da Komisija pak podnosi drugo istraživanje iz 2012. u kojem se analiziraju rezultati različitih istraživanja koja su imala sličan predmet kao i istraživanje koje je podnijelo Veliko Vojvodstvo Luksemburg. Naime, valja utvrditi da iz stranice 90. tog drugog istraživanja, koje je četiri godine novije od onog koje je podnijela ta država članica, proizlazi da, prema znanstvenoj teoriji, emisije ugljičnog dioksida koje potječu iz nuklearne energije čine tek dio emisija koje nastaju upotrebom fosilnih izvora za proizvodnju energije i da su usporedive s emisijama koje potječu iz obnovljivih tehnologija.
- 457 S obzirom na te elemente, valja zaključiti da se argumentima Velikog Vojvodstva Luksemburga ne može dokazati da je Komisija počinila očitu pogrešku u ocjeni time što je smatrala da je izgradnja elektrane Hinkley Point C dio sveobuhvatne strategije Ujedinjene Kraljevine za reformu tržišta električne energije kojom se, među ostalim, nastoji postići cilj dekarbonizacije.
- vii) Argument koji se temelji na tvrdnji da elektrana Hinkley Point C neće biti pravodobno završena*
- 458 Republika Austrija i Veliko Vojvodstvo Luksemburg također tvrde da će elektrana Hinkley Point C biti završena i u radu daleko nakon pomanjkanja opskrbe koje predviđa Ujedinjena Kraljevina.
- 459 U tom pogledu, kao prvo, valja podsjetiti da bi društvo NNBG, ako ne poštuje predviđene rokove, moglo izgubiti prednosti dodijeljene Ugovorom za razliku i da stoga ima poticaj poštovati te rokove.
- 460 Kao drugo, u svakom slučaju treba istaknuti da je puštanje u rad elektrane Hinkley Point C predviđeno za 2023. Čak i da do stvarnog puštanja u rad dođe nakon tog datuma, nije isključeno da ta elektrana može pridonijeti ispunjavanju potreba za novim proizvodnim kapacitetima kojima se može osigurati 60 gigavata energije koje je Ujedinjena Kraljevina utvrdila za razdoblje od 2021. do 2030.
- 461 S obzirom na ta razmatranja, argument koji se temelji na nepravodobnom završetku izgradnje elektrane Hinkley Point C također treba obiti.
- 462 Stoga valja zaključiti da se nijednim od argumenata Republike Austrije ne mogu dovesti u pitanje Komisijina razmatranja u pogledu pozitivnih učinaka predmetnih mjera.

2) *Negativni učinci koje je Komisija uzela u obzir*

- 463 Republika Austrija i Veliko Vojvodstvo Luksemburg ističu argumente kojima se nastoji dokazati da je Komisijin zaključak, prema kojem je narušavanje tržišnog natjecanja koje je prouzročeno predmetnim mjerama ograničeno, zahvaćen očitim pogreškama u ocjeni. U tom kontekstu također valja uzeti u obzir argumente istaknute u okviru prvog i drugog dijela šestog tužbenog razloga (vidjeti točke 382. i 398. ove presude), argument koji se temelji na utjecaju na trgovinske uvjete među državama članicama (vidjeti točku 125. ove presude), kao i argument koji se temelji na učinku sprječavanja pristupa unutarnjem tržištu i učincima predmetnih mjera na cijene na tom tržištu, koji su navedeni u okviru petog tužbenog razloga (vidjeti točku 273. ove presude).
- 464 Kao prvo, Republika Austrija tvrdi da je Komisija zanemarila činjenicu da predmetne mjere imaju negativne učinke na unutarnje, i osobito energetske tržište.
- 465 U tom pogledu valja podsjetiti da je Komisija u točki 7.9. pobijane odluke istaknula da predmetne mjere mogu narušiti tržišno natjecanje u pogledu proizvodnje i opskrbe električnom energijom te utjecati na trgovinu među državama članicama. Također je smatrala da bi navedene mjere mogle potencijalno narušiti odluke o ulaganju i istisnuti ostala moguća ulaganja. Osim toga, u okviru svojeg ispitivanja navedenog u točki 9.6. navedene odluke utvrdila je određene negativne učinke tih mjera u području narušavanja tržišnog natjecanja i utjecaja na trgovinu među državama članicama. Međutim, Komisija je u uvodnoj izjavi 548. te odluke zaključila da će slučajevi narušavanja tržišnog natjecanja koji će proizaći iz puštanja u rad elektrane Hinkley Point C biti minimalni i umanjeni pozitivnim učincima istih mjera. Taj se zaključak osobito temelji na ispitivanju koje je provela u okviru točaka 9.6.1. do 9.6.5. iste odluke.
- 466 U tom kontekstu također valja istaknuti da je Komisija u točki 9.6.1. pobijane odluke ispitala narušavanje ulaganja koje će biti prouzročeno predmetnim mjerama i njihov utjecaj na trgovinske tokove. U uvodnoj izjavi 511. navedene odluke zaključila je da navedene mjere imaju samo neznatan utjecaj na trgovinske tokove, cijene i ulaganje. Taj se zaključak temelji na trima razmatranjima iz navedene točke, kao i na razmatranju iz uvodne izjave 403. te odluke.
- 467 Prvo, Komisija je u uvodnim izjavama 503. do 505. pobijane odluke navela da široko rasprostranjena uporaba Ugovora za razliku može znatno utjecati na ulogu cijena kao signala za ulaganje, ili je potpuno ukloniti, te u stvarnosti dovesti do regulacije cijena proizvodnje električne energije na razinama koje je odredila vlada. Ugovorima za razliku od proizvođača se zahtijeva da prodaju na tržištu, čime se zadržavaju određeni poticaji koji se primjenjuju na proizvođače na tržištu koji nemaju potporu. Međutim, Komisija je navela da se takvi poticaji uglavnom zadržavaju na operativnoj razini, a ne na razini odluka o ulaganju, koje će vjerojatno biti utvrđene na temelju stabilnosti prihoda i sigurnosti koju osigurava Ugovor za razliku. U svakom slučaju, tržišni nedostaci koji proizlaze iz Ugovora za razliku na operativnoj razini veoma su ograničeni za proizvođače nuklearne energije, koji imaju niske granične operativne troškove i stoga je vjerojatno da će prodavati na tržištu bez obzira na razine cijena i koji zauzimaju početne položaje na krivulji prioriteta opskrbe.
- 468 Drugo, Komisija je u uvodnim izjavama 506. do 508. pobijane odluke, što se tiče izgrađenog interkonektora te smjera i intenziteta trgovačkih tokova, utvrdila da izgradnja elektrane Hinkley Point C ima minimalan utjecaj na veleprodajne cijene u Ujedinjenoj Kraljevini. U tom je kontekstu istaknula da provedena izrada modela navodi da će se cijene u Velikoj Britaniji smanjiti za manje od 0,5 % kao rezultat rada te nuklearne elektrane, što će značiti kumulativno i cjelokupno smanjenje prihoda interkonektora od manje od 1,7 % do 2030. Taj rezultat proizlazi iz činjenice da će, iako je granični trošak električne energije koju proizvede ta elektrana niži od cijene postojećih elektrana, njezine ukupne proizvodne mogućnosti činiti mali dio ukupnih proizvodnih mogućnosti Velike Britanije, te iz činjenice da će do smanjenja veleprodajnih cijena i prihoda interkonektora doći i u nedostatku izgradnje navedene jedinice. Prema Komisijinu mišljenju, navedeni se rezultat temelji na najgorem mogućem ishodu s obzirom na to da bi se Ujedinjena Kraljevina bez te elektrane mogla

okrenuti drugim vrstama proizvodnje niskih emisija ugljika, do izvedive mjere (a ne do ukupnih proizvodnih mogućnosti elektrane Hinkley Point C, koji bi bili preveliki da bi ih se zamijenilo samo kroz izvore niskih emisija ugljika). Stoga je, prema njezinu mišljenju, moguće da do smanjenja veleprodajnih cijena i prihoda interkonektora dođe i u nedostatku elektrane Hinkley Point C.

- 469 Treće, što se tiče utjecaja na trgovinu, Komisija je u uvodnim izjavama 509. i 510. pobijane odluke utvrdila da elektrana Hinkley Point C ima zanemariv utjecaj na cijene izvan Velike Britanije, kvantificiran na najviše 0,1 %. To bi značilo smanjenje prekograničnih tokova za manje od 1 %. Komisija je u tom kontekstu također navela da je, u skladu s izrađenim modelima alternativnih scenarija u kojima se ne provodi projekt nuklearne elektrane Hinkley Point, ukidanje alternativnih ulaganja ograničeno. Predviđanja sve manje opskrbe posebno ostavljaju mnogo prostora za ulazak drugih proizvođača i proširivanje mogućnosti drugih proizvodnih tehnologija bez obzira na ulaganja u elektranu Hinkley Point C, posebno s obzirom na odabir trenutka zatvaranja postojećih nuklearnih elektrana i elektrana na ugljen. Ujedinjena Kraljevina imat će potrebu za novim proizvodnim kapacitetima, kojima će se moći osigurati otprilike 60 gigavata energije, aktiviranima između 2021. i 2030., od čega će elektrana Hinkley Point C osigurati 3,2 gigavata. Uporabom samo izvora niskih emisija ugljika neće biti moguće nadoknaditi te buduće niske razine kapaciteta za proizvodnju energije.
- 470 Četvrto, Komisija je u uvodnoj izjavi 403. pobijane odluke navela da sklapanje Ugovora za razliku nije opsežna diskriminacija u odnosu na ostale tehnologije jer one mogu na dostatan način primati potporu uporabom iste vrste instrumenta na tržištu kapaciteta koje je stvorila Ujedinjena Kraljevina, osim za prilagodbe potrebne zbog razlika u tehnologijama.
- 471 Iz toga slijedi da treba odbiti argumente Republike Austrije koji se temelje na tvrdnji da Komisija nije uzela u obzir negativne učinke predmetnih mjera na unutarnje tržište.
- 472 Kao drugo, treba istaknuti da se određenim argumentima Republike Austrije nastoji dokazati da je Komisijin zaključak u pogledu ograničenosti narušavanja tržišnog natjecanja prouzročenih predmetnim mjerama zahvaćen očitim pogreškama. Prvo, Republika Austrija tvrdi da se Ugovorom za razliku mijenja krivulja prioriteta opskrbe na štetu elektrana na plin. Drugo, tvrdi da navedeni ugovor ima neprikladne poticajne učinke. Treće, tim će se ugovorom znatno povećati učestalost negativnih cijena. Četvrto, suprotno Komisijinim razmatranjima, navedenim će se mjerama dodijeliti neprikladna prednost nuklearnoj tehnologiji. Peto, Komisija nije dovoljno uzela u obzir važnost međusobne povezanosti energetske mreže.
- 473 Komisija, Češka Republika, Francuska Republika, Mađarska, Republika Poljska, Rumunjska, Slovačka Republika i Ujedinjena Kraljevina osporavaju te argumente.
- 474 Kao prvo, Republika Austrija tvrdi da se Ugovorom za razliku mijenja krivulja prioriteta opskrbe na štetu elektrana na plin, čiji će granični troškovi biti veći te će imati poteškoće s ostankom na tržištu 2030. Prema njezinu mišljenju, izlaskom elektrana na plin s tržišta ugrozio bi se razvoj učinkovite kombinacije proizvodnih kapaciteta utemeljene na fleksibilnim elektranama na plin povezanima s nestabilnom energijom vjetrova.
- 475 U tom pogledu najprije valja podsjetiti da Komisija u okviru svojeg ispitivanja nije isključila da Ugovor za razliku može imati učinke na energetske tržište. Međutim, kao što osobito proizlazi iz uvodne izjave 510. pobijane odluke, smatrala je da će ukidanje alternativnih ulaganja ostati ograničeno zbog toga što će, s jedne strane, Ujedinjena Kraljevina imati potrebu za novim proizvodnim kapacitetima koji će se trebati aktivirati između 2021. i 2030. i kojima će se moći osigurati otprilike 60 gigavata električne energije, od čega će elektrana Hinkley Point C osigurati samo 3,2 gigavata, i, s druge strane, zbog toga što izgradnja te elektrane ne bi značila povećanje udjela kapaciteta baznog opterećenja, nego zamjensko ulaganje kojim se nadoknađuje dio proizvodnje najstarijih nuklearnih elektrana i elektrana

na ugljen koje proizvode bazno opterećenje. U uvodnoj izjavi 403. navedene odluke također je uzela u obzir činjenicu da je opasnost od istiskivanja elektrana na plin ograničena stvaranjem tržišta kapaciteta koje će provesti Ujedinjena Kraljevina, kojim će se nastojati privući ulaganja u nove elektrane na plin.

- 476 Valja ispitati mogu li se argumentima Republike Austrije ta Komisijina razmatranja učiniti nevjerodostojnima.
- 477 Prema mišljenju Republike Austrije, negativni učinci Ugovora za razliku na operatore elektrana na plin i, neizravno, na proizvođače energije vjetra dokazani su istraživanjem iz svibnja 2012. naslovljenim „Assessment of the dispatch distortions under the Feed-in Tariff with Contract for Differences policy” (u daljnjem tekstu: istraživanje iz svibnja 2012.).
- 478 Međutim, valja utvrditi da se sadržajem istraživanja iz svibnja 2012. ne može dokazati da su Komisijina utvrđenja u pogledu ograničenih učinaka ukidanja alternativnih ulaganja očito pogrešna. Naprotiv, na stranicama 12. i 13. navedenog istraživanja navedeno je da provedeni modeli i analize nisu pokazali znatna narušavanja zbog ugovorâ za razliku za bazno opterećenje. Što se tiče stranica 6., 7., 36. i sljedećih stranica tog istraživanja na kojima Republika Austrija temelji svoj argument, točno je da iz njih proizlazi da bi kombinacija nefleksibilne tehnologije kao što je nuklearna tehnologija i povremene tehnologije kao što je energija vjetra mogla stvoriti scenarije u kojima bi proizvodnja energije bila veća od potražnje, što bi za učinak imalo ograničavanje proizvodnje u elektranama na plin. Međutim, suprotno tvrdnjama Republike Austrije, iz tog se istraživanja ne može zaključiti da će izgradnja elektrane Hinkley Point C imati znatan učinak istiskivanja na elektrane na plin. Naprotiv, valja istaknuti da iz stranice 30. istog istraživanja proizlazi da će postojeći proizvodni kapaciteti nuklearne energije do 2030. rasti samo umjereno, dok će se proizvodnja energije vjetra znatno povećati, i da će dodavanje kapaciteta energije vjetra također izmijeniti krivulju prioriteta opskrbe na štetu elektrana na plin.
- 479 Osim toga, valja istaknuti da Republika Austrija ne ističe nijedan argument kojim bi se dovela u pitanje Komisijina razmatranja koja se temelje na budućim niskim razinama kapaciteta, na činjenici da je izgradnja elektrane Hinkley Point C isključivo zamjensko ulaganje i na postojanju tržišta koje će stvoriti Ujedinjena Kraljevina, a kojim će se nastojati privući ulaganja u nove elektrane na plin.
- 480 S obzirom na ta razmatranja, valja zaključiti da se argumentima Republike Austrije koji se temelje na izmjeni krivulje prioriteta opskrbe ne može dokazati da su Komisijina utvrđenja u pogledu negativnih učinaka predmetnih mjera zahvaćena očitom pogreškom u ocjeni.
- 481 Kao drugo, Republika Austrija tvrdi da se mehanizmom Ugovora za razliku stvara neprikladan poticajni učinak na društvo NNBG. To društvo zbog Ugovora za razliku ima poticaj zadržati svoj unos električne energije na visokoj razini, ne uzimajući u obzir stabilnost mreže. Stoga bi promicanje nuklearne energije moglo dovesti do mogućeg prekomjernog kapaciteta nefleksibilne proizvodnje električne energije, zbog čega bi proizvođači energije iz obnovljivih izvora morali smanjiti svoje unose u mrežu kako se ne bi ugrozila sigurnost mreže. Zbog toga bi izgubili subvencije koje su im odobrene. U tim bi se okolnostima drugi proizvođači električne energije teško nametnuli na tržištu ili ušli na njega.
- 482 Prvo, argumentaciju Republike Austrije treba odbiti u dijelu u kojem tvrdi da je Komisija počinila pogrešku u pogledu poticajnog učinka predmetnih mjera na stvaranje novih kapaciteta za proizvodnju nuklearne energije. Naime, tom se argumentacijom ne mogu dovesti u pitanje Komisijina razmatranja navedena u uvodnim izjavama 393. do 406. pobijane odluke prema kojima te mjere omogućuju prevladavanje glavnih prepreka ulaganjima u takve nove kapacitete.
- 483 Drugo, argumentaciju Republike Austrije također valja odbiti u dijelu u kojem tvrdi da je Komisijino razmatranje, prema kojem Ugovor za razliku ima samo neznatan utjecaj na ulaganja, očito pogrešno.

- 484 Najprije valja podsjetiti da se fenomen prema kojem se proizvodnja energije vjetra tijekom određenih dana jakog vjetra povećava i može premašiti potražnju može izravno pripisati povremenoj prirodi te tehnologije i da se rizik od takvog fenomena povećava s udjelom tog izvora energije u kombinaciji izvora energije. U tom kontekstu valja istaknuti da će, kao što proizlazi iz stranica 30. i 36. istraživanja iz svibnja 2012., operator mreže s povećanjem upotrebe energije vjetra do 2030. trebati poduzeti mjere kako bi ograničio proizvodnju energije vjetra za vrijeme jakog vjetra.
- 485 Nadalje, treba istaknuti da razlog zbog kojeg će elektrana Hinkley Point C proizvoditi električnu energiju bez obzira na proizvodnju vjetroelektrana proizlazi iz same prirode nuklearne tehnologije koja nije fleksibilan izvor energije. Suprotno tvrdnjama Republike Austrije, razlog zbog kojeg bi društvo NNBG moglo imati poticaj zadržati svoju razinu proizvodnje za vrijeme jakog vjetra stoga nije Ugovor za razliku, nego su to tehnički razlozi svojstveni toj tehnologiji.
- 486 Osim toga, kao što proizlazi iz uvodne izjave 14. pobijane odluke, društvu NNBG moći će se isplatiti razlika u plaćanjima u skladu s njegovom proizvodnjom isključivo do gornje granice koju treba utvrditi Ugovorom za razliku. Stoga se navedenim ugovorom neće stvoriti poticaj za proizvodnju veću od te gornje granice.
- 487 Usto, valja utvrditi da Republika Austrija nije navela argument kojim bi se mogla dovesti u pitanje Komisijina razmatranja prema kojima predmetne mjere imaju samo neznatan utjecaj na ulaganja. Kao što proizlazi iz uvodnih izjava 510. i 511. pobijane odluke, ta se razmatranja temelje na predviđanjima prema kojima će drugi proizvođači i druge proizvodne tehnologije zbog sve manje opskrbe moći pronaći svoje mjesto na tržištu, kao i na utvrđenju da izgradnja elektrane Hinkley Point C neće značiti povećanje udjela kapaciteta baznog opterećenja, nego zamjensko ulaganje kojim se djelomično nadoknađuje zatvaranje najstarijih nuklearnih elektrana i elektrana na ugljen. U tom kontekstu također valja uzeti u obzir činjenicu da, u slučaju da operator mreže ograniči kapacitete za proizvodnju energije u vjetroelektranama, postoji pravo na naknadu na temelju mehanizma uravnoteženja ako cijene nisu negativne.
- 488 S obzirom na ta razmatranja, valja zaključiti da se tim argumentima Republike Austrije ne može učiniti nevjerodostojnim Komisijin zaključak u pogledu ograničenih učinaka predmetnih mjera na ulaganja u vjetroelektrane.
- 489 Kao treće, Republika Austrija tvrdi će se Ugovorom za razliku povećati učestalost negativnih cijena. Prema njezinu mišljenju, elektrana Hinkley Point C osobito će imati poticaj proizvoditi kad su cijene negativne te će negativno utjecati na tržišne uvjete za konkurentne tehnologije.
- 490 U tom kontekstu, s jedne strane, valja istaknuti da je, kao što proizlazi iz uvodne izjave 497. pobijane odluke, Komisija uzela u obzir rizik da bi društvo EDF moglo izmijeniti referentnu cijenu podnošenjem ponude po veoma niskoj, čak i negativnoj cijeni. Nakon što je u okviru točke 9.6.2. navedene odluke ispitala to pitanje, ipak je zaključila da je taj rizik zanemariv. S druge strane, u skladu s Komisijinim tvrdnjama iz uvodnih izjava 506. do 508. te odluke, izgradnja elektrane Hinkley Point C trebala bi imati minimalan utjecaj na veleprodajne cijene u Ujedinjenoj Kraljevini. Komisija je u tom kontekstu istaknula da provedena izrada modela navodi da će se cijene u Velikoj Britaniji smanjiti za manje od 0,5 % kao rezultat rada elektrane Hinkley Point C. Također je navela da taj rezultat proizlazi iz činjenice da će, iako će granični trošak električne energije koju proizvede elektrana Hinkley Point C biti niži od cijene postojećih elektrana, njezine ukupne proizvodne mogućnosti biti mali dio ukupnih proizvodnih mogućnosti Velike Britanije i da će do smanjenja veleprodajnih cijena doći i bez elektrane Hinkley Point C.
- 491 Valja ispitati mogu li se argumentima Republike Austrije ta Komisijina razmatranja učiniti nevjerodostojnima.

- 492 U tom pogledu valja istaknuti da se jedini argument koji Republika Austrija ističe u tom kontekstu temelji na tomu da bi se, u skladu sa stranicom 53. istraživanja iz svibnja 2012., dodavanjem 3 gigavata nuklearnog kapaciteta nefleksibilnoj ponudi električne energije udvostručila vjerojatnost negativnih cijena, dok bi, kad bi nuklearni kapacitet bio niži od 3 gigavata, vjerojatnost negativnih cijena bila manja za dvije trećine.
- 493 Što se tiče tog argumenta, valja istaknuti da Republika Austrija nije utvrdila da se projekt izgradnje elektrane Hinkley Point C može usporediti sa scenarijem predviđenim na stranici 53. istraživanja iz svibnja 2012. u kojem bi se dodalo 3 gigavata nuklearnog kapaciteta. Točno je da bi, u skladu s tvrdnjama Komisije, elektrana Hinkley Point C trebala proizvoditi 3,2 gigavata. Međutim, u skladu s Komisijinim navodima, izgradnja elektrane Hinkley Point C samo je zamjensko ulaganje kojim se zamjenjuje dio proizvodnje najstarijih nuklearnih elektrana i elektrana na ugljen koje proizvode bazno opterećenje.
- 494 U svakom slučaju, u situaciji kao što je ona u ovom slučaju, u kojoj Komisija navodi da je provela izradu modela i na temelju te izrade zaključila da bi se cijene u Ujedinjenoj Kraljevini smanjile za manje od 0,5 % kao rezultat rada elektrane Hinkley Point C, čak i da je argument koji se temelji na tomu da će se vjerojatnost negativnih cijena povećati osnovan, to nije dovoljno da bi se dokazalo postojanje očite pogreške u ocjeni Komisije. Naime, iz činjenice da bi se vjerojatnost negativnih cijena povećala ne može se zaključiti da je Komisijin zaključak, prema kojem bi se cijene u Velikoj Britaniji smanjile za manje od 0,5 % kao rezultat rada elektrane Hinkley Point C, zahvaćen očitom pogreškom.
- 495 Stoga argument Republike Austrije koji se temelji na povećanju vjerojatnosti negativnih cijena također treba odbiti.
- 496 Kao četvrto, Republika Austrija i Veliko Vojvodstvo Luksemburg tvrde da Komisijino razmatranje, koje se nalazi u uvodnoj izjavi 403. pobijane odluke i prema kojem se uporabom Ugovora za razliku ne daje neprikladna prednost u odnosu na druge tehnologije zbog toga što se drugim tehnologijama na sličan način može pružiti potpora ugovorima za razliku, nije dovoljno potkrijepljeno te je pogrešno. U tom kontekstu te države članice upućuju na Uredbu br. 651/2014 kojom se određene kategorije potpora proglašavaju spojivima s unutarnjim tržištem na temelju članaka 107. i 108. UFEU-a i sa Smjernicama o državnim potporama za zaštitu okoliša i energiju za razdoblje 2014.–2020.
- 497 S druge strane, što se tiče argumenta Republike Austrije i Velikog Vojvodstva Luksemburga koji se temelji na Uredbi br. 651/2014 kojom se određene kategorije potpora proglašavaju spojivima s unutarnjim tržištem na temelju članaka 107. i 108. UFEU-a, dovoljno je podsjetiti da se tom uredbom samo predviđa standardizirani pristup skupnog izuzeća, ali se njome ne obvezuje Komisiju u okviru pojedinačnog ispitivanja koje se provodi izravno na temelju članka 107. stavka 3. točke (c) UFEU-a (vidjeti točku 251. ove presude). Stoga se samom činjenicom da predmetne mjere ne ispunjavaju zahtjeve predviđene u toj uredbi ne može dokazati da je Komisijino razmatranje iz uvodne izjave 403. pobijane odluke očito pogrešno.
- 498 S druge strane, što se tiče argumenta Republike Austrije i Velikog Vojvodstva Luksemburga koji se temelji na Smjernicama o državnim potporama za zaštitu okoliša i energiju za razdoblje 2014.–2020., najprije valja istaknuti da te države članice ne tvrde da je Komisija počinila pogrešku time što te smjernice nije primijenila na predmetne mjere. One joj samo prigovaraju da je u uvodnoj izjavi 403. pobijane odluke utvrdila da se nuklearnoj tehnologiji i drugim tehnologijama može pružiti potpora na sličan način, iako su uvjeti pod kojima se potpore mogu dodijeliti drugim tehnologijama zahtjevniji od onih koje je Komisija u toj odluci primijenila na nuklearnu tehnologiju.
- 499 U tom je pogledu dovoljno istaknuti da, suprotno tvrdnjama Republike Austrije i Velikog Vojvodstva Luksemburga, Komisija u uvodnoj izjavi 403. pobijane odluke nije utvrdila da se drugim tehnologijama može pružiti potpora ugovorima za razliku kojima se predviđaju isti uvjeti kao što su oni predviđeni za elektranu Hinkley Point C. Naime, Komisija je u tom kontekstu samo utvrdila da uporaba instrumenta

kao što je Ugovor za razliku ne dovodi do opsežne diskriminacije drugih tehnologija zbog toga što bi se ta vrsta instrumenta mogla upotrijebiti i za pružanje potpore drugim tehnologijama. Suprotno tomu, u navedenoj je uvodnoj izjavi izričito priznala da bi prilagodbe mogle biti potrebne zbog razlika u tehnologijama.

- 500 Stoga treba odbiti argumentaciju kojom Republika Austrija i Veliko Vojvodstvo Luksemburg tvrde da Komisijino razmatranje, koje se nalazi u uvodnoj izjavi 403. pobijane odluke i prema kojem se uporabom Ugovora za razliku ne daje neprikladna prednost u odnosu na druge tehnologije zbog toga što se drugim tehnologijama na sličan način može pružiti potpora ugovorima za razliku, nije dovoljno potkrijepljeno te je pogrešno.
- 501 Kao peto, Republika Austrija i Veliko Vojvodstvo Luksemburg tvrde da Komisija nije dovoljno uzela u obzir učinke izgradnje elektrane Hinkley Point C na međusobnu povezanost energetske mreže.
- 502 U tom pogledu prvo valja podsjetiti da je Komisija u uvodnim izjavama 506. do 509. pobijane odluke utvrdila da bi izgradnja i iskorištavanje elektrane Hinkley Point C trebali imati minimalan utjecaj na veleprodajne cijene u Ujedinjenoj Kraljevini. U tom je kontekstu istaknula da provedena izrada modela navodi da će se cijene u Velikoj Britaniji smanjiti za manje od 0,5 % kao rezultat rada navedene elektrane, što će značiti kumulativno i cjelokupno smanjenje prihoda interkonektora od manje od 1,7 % do 2030. Stoga je Komisija uzela u obzir učinke izgradnje i iskorištavanja elektrane Hinkley Point C na međusobnu povezanost.
- 503 Drugo, iako Republika Austrija i Veliko Vojvodstvo Luksemburg tvrde da Komisija nije dovoljno uzela u obzir te učinke, valja utvrditi da te države članice ne ističu nijedan element kojim bi se Komisijina razmatranja u pogledu međusobne povezanosti energetske mreže mogla učiniti nevjerodostojnima.
- 504 Prema tome, treba odbiti argumentaciju kojom Republika Austrija i Veliko Vojvodstvo Luksemburg tvrde da Komisija nije dovoljno uzela u obzir učinke izgradnje i iskorištavanja elektrane Hinkley Point C na međusobnu povezanost energetske mreže, a stoga i sve argumente Republike Austrije i Velikog Vojvodstva Luksemburga kojima se nastoji dokazati da je Komisija zanemarila negativne učinke koje bi predmetne mjere imale na tržište energije ili opseg tih učinaka.

3) Provedeno odvajanje

- 505 Republika Austrija i Veliko Vojvodstvo Luksemburg ističu različite argumente kojima se dovodi u pitanje odvajanje pozitivnih i negativnih učinaka predmetnih mjera koje je provela Komisija. Oni u biti smatraju da su pozitivni učinci navedenih mjera manji od njihovih negativnih učinaka. Osim negativnih učinaka koji su već navedeni u točkama 382., 384. i 400. ove presude, odnosno učinka istiskivanja drugih proizvođača, ograničavanja unosa vjetroelektrana u razdobljima velikog vjetera, učinaka na cijene i nepovoljnije uvjete u ugovorima za razliku koji se nude drugim proizvođačima, Republika Austrija tvrdi da je još jedan negativan učinak tih mjera produljenje trenutačne strukture opskrbe koju obilježava velik udio nuklearne energije. Osim toga, tvrdi da Komisija nije pridala dovoljnu važnost ciljevima promicanja energetske učinkovitosti i uštede energije, razvoja novih energija i promicanja međusobne povezanosti energetske mreže koji su utvrđeni u članku 194. stavku 1. UFEU-a. U tom kontekstu također valja uzeti u obzir argumente koji se odnose na odvajanje navedene u točkama 238. i 439. ove presude, koji se temelje na tomu da je Komisija stvorila pristranost u korist nuklearne energije i na tomu da nije smjela dati prednost uvozu uranijeve rude iz trećih zemalja u odnosu na uvoz električne energije iz drugih država članica.

- 506 U tom pogledu, kao prvo, valja podsjetiti da je Komisija u uvodnim izjavama 502. do 511. i 547. pobijane odluke utvrdila da je mogućnost narušavanja tržišnog natjecanja ograničena, osobito u pogledu učinaka predmetnih mjera na alternativna ulaganja i cijene. Međutim, Republika Austrija i Veliko Vojvodstvo Luksemburg nisu istaknuli argumente kojima bi se taj zaključak mogao dovesti u pitanje.
- 507 Kao drugo, što se tiče argumenata Republike Austrije koji se temelje na produljenju trenutačne strukture opskrbe, valja podsjetiti da se, u skladu s tvrdnjama Komisije, projektom izgradnje elektrane Hinkley Point C samo nastoji spriječiti drastično smanjenje doprinosa nuklearne energije ukupnim potrebama za električnom energijom. Naime, s obzirom na pravo Ujedinjene Kraljevine da odredi svoju kombinaciju izvora energije i zadrži nuklearnu energiju kao izvor u toj kombinaciji, koje proizlazi iz članka 194. stavka 2. drugog podstavka UFEU-a, kao i članka 1. drugog stavka, članka 2. točke (c) i članka 192. prvog stavka Ugovora o Euroatomu, odluka o zadržavanju nuklearne energije u strukturi opskrbe ne može se smatrati očito neproporcionalnom u odnosu na pozitivne učinke koji proizlaze iz predmetnih mjera.
- 508 Kao treće, što se tiče činjenice na koju se pozivaju Republika Austrija i Veliko Vojvodstvo Luksemburg da su vjetroelektrane tijekom razdoblja velikog vjetra obvezne ograničiti svoju proizvodnju kako se ne bi ugrozila stabilnost mreže, prvo, valja istaknuti da takav fenomen proizlazi iz povremene prirode tehnologije za proizvodnju energije vjetra. Drugo, činjenica da nefleksibilno bazno opterećenje koje se proizvodi u nuklearnim elektranama može pojačati taj učinak nije sama po sebi dovoljna da bi se dokazala neproporcionalnost negativnih učinaka predmetnih mjera u odnosu na pozitivne učinke koji iz njih proizlaze. Naime, s jedne strane, s obzirom na pravo Ujedinjene Kraljevine da odredi svoju kombinaciju izvora energije i zadrži nuklearnu energiju kao izvor energije u toj kombinaciji, ne može joj se prigovoriti donošenje mjera potrebnih za zadržavanje nuklearne energije u svojoj kombinaciji izvora energije, čak i ako to može imati negativne učinke na proizvođače povremene energije. S druge strane, u svakom slučaju, u skladu s Komisijinim utvrđenjima koja nisu dovedena u pitanje argumentima Republike Austrije i Velikog Vojvodstva Luksemburga, ako se upotrebljavaju isključivo drugi izvori niskih emisija ugljika, neće se moći riješiti problem budućih niskih razina proizvodnog kapaciteta kojim se može osigurati 60 gigavata energije koje je utvrdila Ujedinjena Kraljevina.
- 509 Kao četvrto, Republika Austrija tvrdi da Komisija u okviru odvagivanja učinaka predmetnih mjera nije pridala dovoljno važnosti cilju davanja prednosti uvozu električne energije iz drugih država članica i cilju učinkovitosti. U tom je pogledu dovoljno podsjetiti, s jedne strane, da, u skladu s Komisijinim utvrđenjima koja su sažeta u točkama 405. i 466. do 470. ove presude, utjecaj predmetnih mjera na interkonektore ostaje ograničen te postoji problem budućih niskih razina proizvodnog kapaciteta kojim se može osigurati 60 gigavata energije u Ujedinjenoj Kraljevini, od čega će elektrana Hinkley Point C osigurati samo 3,2 gigavata, i, s druge strane, da vjerodostojnost tih utvrđenja nije valjano dovedena u pitanje argumentima Republike Austrije i Velikog Vojvodstva Luksemburga. U tim se okolnostima argumentom koji se temelji na tomu da Komisija nije pridala dovoljno važnosti cilju davanja prednosti uvozu električne energije iz drugih država članica i cilju učinkovitosti ne može dokazati neproporcionalnost negativnih učinaka predmetnih mjera u odnosu na pozitivne učinke koji iz njih proizlaze.
- 510 Kao peto, valja podsjetiti da Ujedinjena Kraljevina ima pravo odrediti sastav svoje kombinacije izvora energije i zadržati nuklearnu energiju kao izvor u toj kombinaciji. S obzirom na to pravo, činjenica da je Ujedinjena Kraljevina, kako bi stvorila poticajni učinak za izgradnju novih kapaciteta za proizvodnju nuklearne energije s ciljem prevladavanja prepreka koje se tomu protive, predvidjela Ugovor za razliku za izgradnju i iskorištavanje elektrane Hinkley Point C koji sadržava povoljnije uvjete od ugovora za razliku koji se nude drugim tehnologijama, nije sama po sebi dovoljna da se dokaže neproporcionalnost negativnih učinaka predmetnih mjera u odnosu na pozitivne učinke koji iz njih proizlaze.

511 Iz toga slijedi da treba odbiti sve argumente Republike Austrije i Velikog Vojvodstva Luksemburga kojima se nastoji dokazati da je Komisija počinila očitu pogrešku u ocjeni u pogledu odvagivanja učinaka predmetnih mjera.

4) Argument koji se temelji na tomu da Komisija nije uzela u obzir relevantne elemente

512 Republika Austrija i Veliko Vojvodstvo Luksemburg tvrde da Komisija u okviru odvagivanja učinaka predmetnih mjera nije uzela u obzir elemente koji bi bili relevantni, kao što su učinci navedenih mjera na okoliš, opasnost od terorizma i troškovi odlaganja nuklearnog otpada, kao i posljedice njihova financiranja. U tom kontekstu također valja uzeti u obzir argumente koje je Republika Austrija navela u okviru četvrtog tužbenog razloga prema kojima je Komisija, time što je dala bezuvjetnu prednost članku 2. točki (c) Ugovora o Euroatomu, povrijedila načela zaštite okoliša, opreznosti, onečišćivač plaća i održivosti (vidjeti točku 114. ove presude).

513 Komisija, Češka Republika, Francuska Republika, Mađarska, Republika Poljska, Rumunjska, Slovačka Republika i Ujedinjena Kraljevina osporavaju te argumente.

514 Kao prvo, valja ispitati argumente Republike Austrije koji se temelje na tomu da Komisija nije dovoljno uzela u obzir načela zaštite okoliša, opreznosti, onečišćivač plaća i održivosti.

515 U tom pogledu prvo treba utvrditi da Ujedinjena Kraljevina predmetnim mjerama ne nastoji ostvariti konkretno načela koja navode Republika Austrija i Veliko Vojvodstvo Luksemburg. Stoga Komisija nije bila obvezna uzeti u obzir navedena načela u okviru utvrđivanja prednosti koje proizlaze iz predmetnih mjera.

516 Drugo, što se tiče negativnih posljedica predmetnih mjera, valja podsjetiti da Komisija u okviru primjene članka 107. stavka 3. točke (c) UFEU-a treba odvagnuti prednosti predmetnih mjera i njihov negativan utjecaj na unutarnje tržište. Međutim, iako se zaštita okoliša mora uključiti u definiciju i provedbu politika Unije, a posebno onih kojima je svrha uspostaviti unutarnje tržište, ona u pravom smislu riječi nije jedna od sastavnica tog unutarnjeg tržišta koje se definira kao prostor bez unutarnjih granica u kojemu se jamči slobodno kretanje robe, osoba, usluga i kapitala. Stoga Komisija nije bila dužna prilikom utvrđivanja negativnih učinaka predmetnih mjera uzeti u obzir opseg u kojem predmetne mjere otežavaju ostvarenje tog načela (vidjeti u tom smislu presudu od 3. prosinca 2014., *Castelnou Energía/Komisija*, T-57/11, EU:T:2014:1021, t. 189. do 191.). To također vrijedi za načela opreznosti, onečišćivač plaća i održivosti na koja se poziva Republika Austrija.

517 Treće, u dijelu u kojem Republika Austrija i Veliko Vojvodstvo Luksemburg svojim argumentima žele dokazati da Komisija ne može odobriti mjere koje su protivne pravu Unije, s jedne strane, valja istaknuti da te države članice, osim načela zaštite okoliša, opreznosti, onečišćivač plaća i održivosti, ne navode nijedan propis Unije o zaštiti okoliša koji nije poštovan. S druge strane, ako te države članice tvrde da se navedenim načelima protivi to da se državne potpore dodijele u korist izgradnje ili iskorištavanja izgradnje nuklearne elektrane, taj argument također treba odbiti jer takvo tumačenje nije u skladu s člankom 106.a stavkom 3. Ugovora o Euroatomu.

518 Iz toga slijedi da treba odbiti sve argumente Republike Austrije i Velikog Vojvodstva Luksemburga koji se temelje na tomu da Komisija nije dovoljno uzela u obzir načela zaštite okoliša, opreznosti, onečišćivač plaća i održivosti.

519 Kao drugo, argument Velikog Vojvodstva Luksemburga koji se temelji na tomu da Komisija nije dovoljno uzela u obzir opasnost od terorizma treba odbiti iz sličnih razloga. Naime, predmetne mjere nisu bile mjere kojima se konkretno nastojalo zaštititi od terorizma te zaštita od terorizma u pravom smislu riječi nije jedna od sastavnica unutarnjeg tržišta koje se definira kao prostor bez unutarnjih

granica u kojemu se jamči slobodno kretanje robe, osoba, usluga i kapitala. Osim toga, valja utvrditi da Republika Austrija i Veliko Vojvodstvo Luksemburg ne navode nijedan propis o sigurnosti nuklearnih elektrana koji se nije poštovao.

- 520 Kao treće, što se tiče argumenta Republike Austrije koji se temelji na tomu da Komisija nije uzela u obzir troškove odlaganja nuklearnog otpada, dovoljno je uputiti na ispitivanje provedeno u točkama 354. do 358. ove presude.
- 521 Kao četvrto, Republika Austrija tvrdi da Komisija nije dovoljno uzela u obzir negativne posljedice predmetnih mjera za potrošače koji bi trebali snositi troškove navedenih mjera, osobito u svojstvu poreznih obveznika.
- 522 U tom kontekstu prvo valja pojasniti da, u dijelu u kojem se radi o plaćanjima koja se trebaju izvršiti na temelju Ugovora za razliku, potrošači neće biti opterećeni kao porezni obveznici jer se ta plaćanja financiraju pristojbom za dobavljače (vidjeti uvodnu izjavu 329. pobijane odluke). Osim toga, suprotno tvrdnjama Republike Austrije, iz pobijane se odluke ne može zaključiti da Komisija nije uzela u obzir interese potrošača električne energije u okviru nadzora proporcionalnosti. Naime, ne samo da je ispitala učinke predmetnih mjera na cijene električne energije i utvrdila da ne treba očekivati znatne učinke, nego je i osigurala da navedene mjere ne dovedu do prekomjerne naknade. Tako je prilagodila stopu naknade za kreditno jamstvo te je u uvodnoj izjavi 491. navedene odluke izričito istaknula da će izmjene mehanizma podjele dobiti vjerojatno biti prenesene u niže razine potpore dobavljača i, na kraju, potrošača električne energije.
- 523 Drugo, što se tiče kreditnog jamstva, iz uvodne izjave 339. pobijane odluke proizlazi da uključuje sredstva Ujedinjene Kraljevine. Stoga potrošači u tom kontekstu mogu biti opterećeni u svojstvu poreznih obveznika. Međutim, u tom pogledu valja podsjetiti da je potrebno razlikovati, s jedne strane, predmetne mjere i, s druge strane, njihovo financiranje. Naime, porezi kojima se financiraju potpore ne ulaze u područje primjene odredbi Ugovora koje se odnose na državne potpore, osim ako predstavljaju način financiranja mjere potpore i tako čine njezin sastavni dio. Kako bi se moglo smatrati da je porez, ili dio poreza, sastavni dio mjere potpore, mora postojati nužna namjenska veza između poreza i potpore utemeljena na relevantnim nacionalnim propisima, u smislu da je porezni prihod nužno namijenjen financiranju potpore. Ako takva veza postoji, porezni prihod izravno utječe na visinu potpore i posljedično na ocjenu spojivosti te potpore s unutarnjim tržištem (presuda od 13. siječnja 2005., *Streekgewest, C-174/02, EU:C:2005:10, t. 25. i 26.*). Međutim, valja utvrditi, s jedne strane, da pobijana odluka ne sadržava nijedan element na temelju kojeg se može utvrditi postojanje slične veze između kreditnog jamstva i njegova financiranja, kao i, s druge strane, da Republika Austrija ne ističe nijedan argument kojim se može dokazati postojanje takve veze.
- 524 Stoga valja odbiti argument Republike Austrije koji se temelji na tomu da Komisija nije dovoljno uzela u obzir učinke mjera na potrošače, osobito u svojstvu poreznih obveznika.
- 525 Kao peto, Republika Austrija tvrdi da Komisija nije dovoljno uzela u obzir činjenicu da se projektom elektrane Hinkley Point C ograničavaju javna sredstva i sprječava provedba projekata iskorištavanja i razvoja obnovljivih izvora energija.
- 526 U tom pogledu prvo valja podsjetiti da na temelju članka 194. stavka 2. drugog podstavka UFEU-a države članice imaju pravo na izbor među različitim izvorima energije. Stoga se ne može dovesti u pitanje sam izbor Ujedinjene Kraljevine da dodijeli potporu u korist promicanja nuklearne energije, unatoč tomu što taj izbor podrazumijeva da javna sredstva dodijeljena tom projektu nisu dostupna drugim projektima.
- 527 Drugo, valja istaknuti da Republika Austrija ne navodi nijedan element kojim se dokazuje da Ujedinjena Kraljevina zbog dodjele predmetnih mjera u korist elektrane Hinkley Point C ne može ispuniti svoje obveze koje proizlaze iz prava Unije u pogledu zaštite okoliša.

- 528 Kao treće, valja podsjetiti da je Komisija u uvodnoj izjavi 510. pobijane odluke navela da, bez obzira na ulaganja u elektranu Hinkley Point C, na tržištu ostaje mnogo prostora drugim proizvođačima i drugim proizvodnim tehnologijama za ulazak i proširivanje kapaciteta te da je u uvodnoj izjavi 403. navedene odluke uzela u obzir činjenicu da sklapanje Ugovora za razliku nije opsežna diskriminacija u odnosu na ostale tehnologije jer one mogu na dostatan način primati potporu uporabom iste vrste instrumenta na tržištu kapaciteta koje je stvorila Ujedinjena Kraljevina, osim za prilagodbe potrebne zbog razlika u tehnologijama. Također valja podsjetiti da se argumentima Republike Austrije i Velikog Vojvodstva Luksemburga ispitanima u točkama 463. do 511. ove presude ne može dokazati da je Komisija u tom pogledu počinila očitu pogrešku u ocjeni.
- 529 S obzirom na ta razmatranja, valja odbiti argument Republike Austrije koji se temelji na tomu da Komisija nije dovoljno uzela u obzir činjenicu da se projektom elektrane Hinkley Point C ograničavaju javna sredstva i sprječava provedba projekata iskorištavanja i razvoja obnovljivih izvora energija, kao i, prema tomu, sve argumente koji se temelje na tvrdnji da Komisija nije uzela u obzir relevantne čimbenike.
- 530 Slijedom toga, valja odbiti sve argumente koji se odnose na odvagivanje pozitivnih i negativnih učinaka predmetnih mjera, a stoga i šesti tužbeni razlog u cijelosti, kao i argumente koji se odnose na nužnost navedenih mjera istaknute u okviru prvog tužbenog razloga (vidjeti točku 196. ove presude) i petog tužbenog razloga (vidjeti točke 273. i 352. ove presude), baš kao i argumente koji se odnose na to odvagivanje, istaknute u okviru četvrtog tužbenog razloga (vidjeti točke 114. i 125. ove presude) i prvog tužbenog razloga (vidjeti točku 238. ove presude).

2. Drugi prigovor trećeg dijela devetog tužbenog razloga i šesti dio devetog tužbenog razloga, koji se temelje, među ostalim, na nedovoljnom obrazloženju

- 531 U okviru drugog prigovora trećeg dijela devetog tužbenog razloga i šestog dijela devetog tužbenog razloga Republika Austrija navodi argumente koji se u biti temelje na nedovoljnom obrazloženju pobijane odluke u pogledu nadzora proporcionalnosti predmetnih mjera.
- 532 U okviru prvog prigovora šestog dijela devetog tužbenog razloga, Republika Austrija tvrdi da obrazloženje pobijane odluke nije dovoljno u pogledu mogućih alternativa za subvencioniranje elektrane Hinkley Point C. S jedne strane, u pobijanoj se odluci ne navode ponude proizvođača alternativnih energija. S druge strane, ta odluka „šuti” u pogledu mjera uštede energije i energetske učinkovitosti.
- 533 Komisija osporava te argumente.
- 534 U tom pogledu valja istaknuti da iz točke 9.2. pobijane odluke proizlazi da je Komisija smatrala da je cilj od javnog interesa koji se nastoji postići predmetnim mjerama cilj promicanja nuklearne energije i, konkretnije, stvaranja novih kapaciteta za proizvodnju nuklearne energije. Stoga razlog zbog kojeg ponuda dobavljača alternativne energije nije alternativa za subvencioniranje elektrane Hinkley Point C jasno proizlazi iz te točke.
- 535 Usto, što se tiče mjera uštede energije i energetske učinkovitosti, dovoljno je istaknuti da iz uvodnih izjava 250. do 254. Odluke o pokretanju formalnog istražnog postupka proizlazi da je Ujedinjena Kraljevina utvrdila buduće niske razine kapaciteta za proizvodnju električne energije i da je, u okviru utvrđivanja opsega tih budućih niskih razina, uzela u obzir mjere uštede energije i energetske učinkovitosti. Budući da je Komisija pobijanu odluku temeljila na tim budućim niskim razinama i obrazloženju Odluke o pokretanju formalnog istražnog postupka koja je dio okvira pobijane odluke, obrazloženje potonje odluke ne može se smatrati nedovoljnim u tom pogledu (vidjeti točku 63. ove presude).

- 536 Osim toga, ako Republika Austrija ovim prigovorom želi dovesti u pitanje osnovanost prethodno navedenog obrazloženja, dovoljno je podsjetiti da je taj prigovor već ispitan i odbijen u okviru ispitivanja šestog tužbenog razloga.
- 537 Stoga prvi prigovor šestog dijela devetog tužbenog razloga treba odbiti.
- 538 U okviru drugog prigovora šestog dijela devetog tužbenog razloga, Republika Austrija tvrdi da Komisija nije predstavila scenarije na koje upućuje u uvodnoj izjavi 416. pobijane odluke.
- 539 Komisija osporava taj argument.
- 540 Najprije valja istaknuti da se uvodna izjava 416. pobijane odluke nalazi u točki 9.5.1. navedene odluke, u kojoj je Komisija opisala kreditno jamstvo koje je prijavila Ujedinjena Kraljevina i osobito stopu naknade za navedeno jamstvo koju je ta država članica prvotno predvidjela. U tom je kontekstu Komisija navela da se u okolnostima ovog slučaju mogu upotrijebiti dvije metode za uspostavu stope naknade za to jamstvo koja odgovara tržišnim uvjetima. Jedna je od tih metoda pristup očekivanog gubitka, kojim je poslovni plan društva povezan s njegovom strukturom kapitala u različitim scenarijima koji rezultiraju vjerojatnošću nastanka statusa neispunjanja obveza.
- 541 Republika Austrija smatra da Komisija nije predstavila te scenarije.
- 542 U tom pogledu valja istaknuti da je Komisija u uvodnim izjavama 424. do 427. pobijane odluke detaljnije objasnila pristup očekivanog gubitka i jedan od scenarija koji je Ujedinjena Kraljevina predvidjela u tom kontekstu. Također valja istaknuti da je Komisija smatrala da stopa naknade za kreditno jamstvo koju je prijavila Ujedinjena Kraljevina ne odražava stopu koja odgovara tržišnim uvjetima. Zbog toga je Komisija u uvodnim izjavama 463. do 477. navedene odluke navela u kojoj mjeri treba izmijeniti stopu naknade za navedeno jamstvo kako bi se element potpore iz kreditnog jamstva ograničio na najmanju moguću razinu. U tom je kontekstu navela upotrijebljene kriterije i predviđene scenarije.
- 543 S obzirom na te elemente, prigovor koji se temelji na nedovoljnom obrazloženju u pogledu uvodne izjave 416. pobijane odluke treba odbiti.
- 544 U okviru trećeg prigovora šestog dijela devetog tužbenog razloga, Republika Austrija tvrdi da je Komisija u točki 9.5.2. pobijane odluke za temelj uzela izvješće TESLA 4, ali nije navela podatke koji se u njemu navode. Stoga njezina razmatranja o financijskom riziku nisu razumljiva.
- 545 Komisija osporava taj argument.
- 546 Kao prvo, valja odbiti argument Republike Austrije koji se temelji na povredi obveze obrazlaganja. U tom pogledu valja istaknuti da je Komisija u uvodnim izjavama 434. do 458. pobijane odluke detaljno ispitala razinu izvršne cijene i stope povrata, pri čemu se oslonila na različite izvore podataka. U uvodnim izjavama 446. i 447. navedene odluke uzela je u obzir izvješće TESLA 4 koje je interno sastavilo društvo NNBG. Međutim, valja utvrditi da iz javne verzije te odluke dovoljno jasno proizlazi da Komisija nije otkrila podatke iz navedenog izvješća kako bi zaštitila poslovne tajne.
- 547 Kao drugo, ako Republika Austrija svojim argumentom želi dovesti u pitanje povjerljivost tih podataka ili Komisijinu odluku da ih izostavi, dovoljno je istaknuti da u tom pogledu ne ističe nijedan potkrijepljen argument.
- 548 Stoga treba odbiti prigovor koji se odnosi na izvješće TESLA 4.

- 549 U okviru četvrtog prigovora šestog dijela devetog tužbenog razloga, Republika Austrija tvrdi da nije razumljivo da je u točki 9.5.3.3. pobijane odluke objavljen mehanizam podjele dobiti, ali ne i pragovi dobiti od izgradnje.
- 550 Komisija osporava te argumente.
- 551 U tom kontekstu valja istaknuti da iz uvodne izjave 487. pobijane odluke jasno proizlazi da je Komisija smatrala da su pragovi dobiti od izgradnje poslovne tajne. Osim toga, valja utvrditi da Republika Austrija ne ističe nijedan argument kojim bi se mogla dovesti u pitanje povjerljivost tih informacija ili osnovanost Komisijine odluke da ih ne otkrije.
- 552 Stoga također treba odbiti argument Republike Austrije koji se odnosi na pragove dobiti od izgradnje.
- 553 U okviru petog prigovora šestog dijela devetog tužbenog razloga, Republika Austrija tvrdi da obrazloženje pobijane odluke nije dovoljno u pogledu subvencija povezanih s dodatnim troškovima stavljanja postrojenja izvan pogona, kao i s obradom i odlaganjem radioaktivnog otpada.
- 554 Komisija osporava te argumente.
- 555 U tom je pogledu dovoljno podsjetiti da je, kao što proizlazi iz uvodnih izjava 460. i 461. pobijane odluke, Komisija samo uzela u obzir stavke troškova za rashode povezane s gospodarenjem otpadom i njegovim odlaganjem, naknadama koje se odnose na financijsku obvezu i razgradnjom, koje su bile uključene u financijski model za elektranu Hinkley Point C. Suprotno tomu, navedena se odluka ne odnosi na dodatne elemente potpore za tu vrstu rashoda. Stoga Komisija nije bila dužna obrazložiti tu odluku u tom pogledu.
- 556 U okviru šestog prigovora šestog dijela devetog tužbenog razloga, Republika Austrija tvrdi da je Komisija trebala dodatno obrazložiti zašto nije, suprotno svojoj praksi odlučivanja, smatrala da nepostojanje natječaja povećava učinke predmetnih mjera na tržišno natjecanje.
- 557 Komisija osporava te argumente.
- 558 U tom pogledu valja istaknuti, prvo, da je Komisija u točki 9.1. pobijane odluke navela razloge zbog kojih smatra da se na predmetne mjere ne primjenjuju Direktiva 2004/17/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 31. ožujka 2004. o usklađivanju postupaka nabave subjekata koji djeluju u sektoru vodnog gospodarstva, energetskom i prometnom sektoru te sektoru poštanskih usluga (SL 2004., L 134, str. 1.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 6., svezak 1., str. 43.), kako je izmijenjena, i Direktiva 2004/18/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 31. ožujka 2004. o usklađivanju postupaka za sklapanje ugovora o javnim radovima, ugovora o javnoj nabavi robe te ugovora o javnim uslugama (SL 2004., L 134, str. 114.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 6., svezak 1., str. 156.), kako je izmijenjena.
- 559 Drugo, Komisija je u uvodnim izjavama 359. do 364. pobijane odluke navela da se postupak odabira koji je upotrijebila Ujedinjena Kraljevina temelji na jasnom, transparentnom i nediskriminirajućem okviru koji se može smatrati istovjetnim natjecajnom postupku u smislu transparentnosti i nediskriminacije. U tom je kontekstu u uvodnoj izjavi 363. navedene odluke izričito istaknula da je Ujedinjena Kraljevina održala rasprave s novim poduzetnicima koji se bave proizvodnjom nuklearne energije, a koji nisu društvo NNBG.
- 560 Treće, valja utvrditi da razlozi zbog kojih je Komisija smatrala da predmetne mjere ne dovode do prekomjerne naknade dovoljno proizlaze iz točke 9.5. pobijane odluke.
- 561 S obzirom na te elemente, ovaj prigovor treba odbiti.

562 U okviru sedmog prigovora šestog dijela devetog tužbenog razloga, Republika Austrija tvrdi da je Komisija u uvodnoj izjavi 389. pobijane odluke utvrdila znatno povećanje opće dobrobiti i dobrobiti svih potrošača. Međutim, navedena institucija u tom kontekstu nije navela u kojoj su mjeri uzeti u obzir vanjski troškovi koje uzrokuju, na primjer, obrada i odlaganje nuklearnog otpada ili opasnosti od nesreća. Osim toga, obrazloženje navedeno u točki 9.4. navedene odluke, koje se odnosi na prikladnost instrumenata, nije razumljivo. Komisija se u tom kontekstu nije dovoljno izjasnila o učincima predmetnih mjera na tržište električne energije.

563 Komisija osporava te argumente.

564 U tom pogledu valja istaknuti da je Komisija u točki 9.3. pobijane odluke odlučila o pitanju je li intervencija Ujedinjene Kraljevine potrebna za postizanje cilja od javnog interesa koji nastoji postići, odnosno za stvaranje novih kapaciteta za proizvodnju nuklearne energije, i, u točki 9.4. navedene odluke, o pitanju mogu li se predmetne mjere, osobito Ugovor za razliku, smatrati odgovarajućim instrumentima za postizanje tog cilja. U tom je kontekstu Komisija uzela u obzir, među ostalim, činjenicu da se drugim tehnologijama na sličan način može pružiti potpora ugovorima za razliku i povremenu prirodu brojnih tehnologija za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora. Međutim, suprotno tvrdnjama Republike Austrije, Komisija u navedenim točkama nije provela potpuno odvagivanje svih relevantnih pozitivnih i negativnih učinaka tih mjera. Naime, takvo je odvagivanje provela u kasnijoj fazi svojeg ispitivanja, u okviru točke 9.6. te odluke.

565 Iz toga slijedi da Komisija u točkama 9.3. i 9.4. pobijane odluke nije bila dužna izjasniti se o svim pozitivnim i negativnim učincima predmetnih mjera ni provesti odvagivanje tih učinaka. Osim toga, u dijelu u kojem je u uvodnoj izjavi 389. navedene odluke istaknula poboljšanje dobrobiti društva kao cjeline i svih potrošača, ne radi se o zaključku koji proizlazi iz takvog odvagivanja. U navedenoj je uvodnoj izjavi samo utvrdila da je stvaranje novih kapaciteta za proizvodnju nuklearne energije pozitivan učinak tih mjera.

566 S obzirom na ta razmatranja, prigovor koji se temelji na nedovoljnom obrazloženju točaka 9.3. i 9.4. pobijane odluke također treba odbiti.

567 U okviru drugog prigovora trećeg dijela devetog tužbenog razloga, Republika Austrija tvrdi da je Komisija u točki 8.1.7. Odluke o pokretanju formalnog istražnog postupka na temelju izvješća, u kojem je donesen zaključak da bi predmetne mjere mogle dovesti do teškog narušavanja tržišnog natjecanja, imala ozbiljne sumnje u pogledu spojivosti tih mjera s unutarnjim tržištem. Međutim, Komisija u pobijanoj odluci nije objasnila razloge zbog kojih su te sumnje nestale.

568 Komisija osporava te argumente.

569 U tom pogledu prvo valja podsjetiti da su, kao što proizlazi iz članka 6. stavka 1. Uredbe br. 659/1999, Komisijina razmatranja u točki 8.1.7. Odluke o pokretanju formalnog istražnog postupka činila prethodnu ocjenu (vidjeti u tom smislu presudu od 1. srpnja 2009., ISD Poljska i dr./Komisija, T-273/06 i T-297/06, EU:T:2009:233, t. 126. i navedenu sudsku praksu). Stoga se obrazloženje pobijane odluke ne može smatrati nedovoljnim samo zbog toga što nije potpuno jednako obrazloženju iz Odluke o pokretanju formalnog istražnog postupka. Naime, Komisija nije dužna u odluci donesenoj nakon formalnog istražnog postupka iznijeti analizu koja obuhvaća sva razmatranja iz Odluke o pokretanju formalnog istražnog postupka.

570 Drugo, treba uzeti u obzir činjenicu da je Komisija u pobijanoj odluci navela razloge zbog kojih je nakon temeljitog ispitivanja učinaka predmetnih mjera na tržišno natjecanje i trgovinu među državama članicama smatrala da su te mjere spojive s unutarnjim tržištem. U tom kontekstu također valja istaknuti da su se Komisijine sumnje odnosile na mjere koje je prijavila Ujedinjena Kraljevina. Suprotno tomu, odobrenje iz navedene pobijane odluke odnosi se na mjere koje su izmijenjene kako bi se te sumnje uzele u obzir.

- 571 Treće, u dijelu u kojem Republika Austrija tvrdi da se izmjenama prijavljenih mjera ne mogu otkloniti prvotno iznesene sumnje, valja utvrditi da u tom pogledu ne ističe nijedan potkrijepljen argument.
- 572 Četvrto, u svakom slučaju, treba istaknuti da je Komisija u uvodnoj izjavi 402. Odluke o pokretanju formalnog istražnog postupka izričito navela da izvješće na koje se upućuje u točki 8.1.7. te odluke ne odražava nužno njezino stajalište.
- 573 S obzirom na ta razmatranja, valja zaključiti da, suprotno tvrdnjama Republike Austrije, sama činjenica da Komisija nije detaljno navela razloge zbog kojih se ne slaže sa sumnjama iznesenima u izvješću iz točke 8.1.7. Odluke o pokretanju formalnog istražnog postupka ne znači da je obrazloženje pobijane odluke nedovoljno.
- 574 Stoga drugi prigovor trećeg dijela devetog tužbenog razloga i šesti dio devetog tužbenog razloga treba odbiti.

G. Treći tužbeni razlog i prvi prigovor trećeg dijela devetog tužbenog razloga, koji se odnose na kvalifikaciju predmetnih mjera

- 575 Treći tužbeni razlog i prvi prigovor trećeg dijela devetog tužbenog razloga odnose se na uvodne izjave 344. do 347. pobijane odluke. Komisija je u navedenim uvodnim izjavama navela da mjere koje uključuju operativnu potporu u načelu nisu u skladu s člankom 107. stavkom 3. točkom (c) UFEU-a, ali da se predmetne mjere trebaju smatrati jednakovrijednima potpore za ulaganje jer trebaju omogućiti društvu NNBG ulaganje u izgradnju elektrane Hinkley Point C. U tom je kontekstu osobito smatrala da se, sa stajališta financijskog modeliranja, neto sadašnja vrijednost plaćanja izvršne cijene može smatrati jednakovrijednom plaćanju paušalnog iznosa koji društvu NNBG omogućuje pokrivanje troškova izgradnje.
- 576 Republika Austrija i Veliko Vojvodstvo Luksemburg smatraju da su ta razmatranja pogrešna. Kao prvo, tvrde da je Komisija trebala predmetne mjere kvalificirati kao operativne potpore koje nisu spojive s unutarnjim tržištem. Kao drugo, Republika Austrija tvrdi da pobijana odluka nije dovoljno obrazložena.

1. Argumenti koji se temelje na kvalifikaciji predmetnih mjera

- 577 Republika Austrija i Veliko Vojvodstvo Luksemburg tvrde da su predmetne mjere operativne potpore, koje nisu spojive s unutarnjim tržištem. U tom kontekstu također valja uzeti u obzir argument naveden u okviru četvrtog tužbenog razloga, koji se odnosi na kvalifikaciju predmetnih mjera kao potpora za ulaganje i koji je naveden u točki 125. ove presude.
- 578 Komisija, Češka Republika, Mađarska, Republika Poljska i Ujedinjena Kraljevina osporavaju te argumente.
- 579 U tom pogledu, kao prvo, valja podsjetiti da se, prema ustaljenoj sudskoj praksi, operativne potpore namijenjene održavanju statusa *quo* ili oslobađanju poduzetnika troškova koje bi u pravilu snosio u okviru svojeg redovnog upravljanja ili svojih normalnih aktivnosti ne mogu smatrati spojivima s unutarnjim tržištem (vidjeti u tom smislu presude od 5. listopada 2000., Njemačka/Komisija, C-288/96, EU:C:2000:537, t. 88. do 91.; od 19. rujna 2000., Njemačka/Komisija, C-156/98, EU:C:2000:467, t. 30. i od 21. srpnja 2011., Freistaat Sachsen i Land Sachsen-Anhalt/Komisija, C-459/10 P, neobjavljena, EU:C:2011:515, t. 33. do 36.).

- 580 Naime, takve potpore ne mogu ispuniti zahtjeve iz članka 107. stavka 3. točke (c) UFEU-a. Tako se operativnim potporama koje su ograničene na održavanje statusa *quo* ne može olakšati razvoj u smislu navedene odredbe. Što se pak tiče potpora koje su ograničene na smanjenje tekućih i uobičajenih operativnih troškova koje bi poduzetnik u svakom slučaju trebao snositi u okviru svoje normalne aktivnosti, ne može se smatrati da se njima nastoji postići cilj od javnog interesa u smislu te odredbe. Osim toga, potpore kojima se odobravaju prednosti poduzetnicima, a koje nisu namijenjene ostvarivanju cilja od javnog interesa koji nastoji postići država članica koja ih dodjeljuje, i koje ti poduzetnici stoga mogu upotrijebiti za snošenje troškova svojeg postojećeg i redovnog poslovanja, ne mogu se proglasiti spojivima s unutarnjim tržištem na temelju iste odredbe. Naime, takvim se potporama tim poduzetnicima daje prednost u odnosu na njihove konkurente, a da to nije opravdano ostvarivanjem cilja od javnog interesa.
- 581 Valja utvrditi da Komisija u pobijanoj odluci nije dovela u pitanje sudsku praksu navedenu u točki 579. ove presude. Naprotiv, u uvodnoj izjavi 344. navedene odluke uputila je na točku 8.1. prvi stavak Odluke o pokretanju formalnog istražnog postupka, u kojem je uputila na navedenu sudsku praksu.
- 582 Suprotno tomu, kao što proizlazi iz uvodnih izjava 344. do 347. pobijane odluke, Komisija je smatrala da se sudska praksa navedena u točki 579. ove presude ne primjenjuje na predmetne mjere zbog posebnosti projekta i činjenice da je cilj tih mjera omogućiti društvu NNBG ulaganje u izgradnju elektrane Hinkley Point C.
- 583 Suprotno onomu što tvrde Republika Austrija i Veliko Vojvodstvo Luksemburg, taj pristup nije pogrešan. Naime, ništa se ne protivi tomu da se mjera potpore kojom se nastoji postići cilj od javnog interesa, koja je prikladna i nužna za postizanje tog cilja, koja negativno ne utječe na trgovinske uvjete u mjeri u kojoj bi to bilo suprotno zajedničkom interesu i koja stoga ispunjava zahtjeve iz članka 107. stavka 3. točke (c) UFEU-a, proglasi spojivom s unutarnjim tržištem na temelju te odredbe, neovisno o pitanju treba li je kvalificirati kao potporu za ulaganje ili operativnu potporu. Najprije valja podsjetiti da se čak i operativnu potporu može proglasiti spojivom s unutarnjim tržištem ako su ti uvjeti ispunjeni (vidjeti u tom smislu presudu od 9. lipnja 2016., *Magic Mountain Kletterhallen* i dr./Komisija, T-162/13, neobjavljena, EU:T:2016:341, t. 116. i 117.).
- 584 Što se tiče predmetnih mjera, prvo valja podsjetiti, s jedne strane, da je Komisija u pobijanoj odluci utvrdila da se njima nastoji postići cilj od javnog interesa, odnosno stvaranje novih kapaciteta za proizvodnju nuklearne energije, koji se bez državne intervencije ne bi mogao pravodobno postići, i s druge strane, da Republika Austrija i Veliko Vojvodstvo Luksemburg nisu naveli argumente kojima bi se moglo dovesti u pitanje to utvrđenje. Stoga se navedene mjere ne mogu smatrati potporama koje su ograničene na održavanje statusa *quo*. Naprotiv, u skladu s Komisijinim utvrđenjima, bez njih se pravodobno ne bi ostvarilo nikakvo ulaganje u nove kapacitete za proizvodnju nuklearne energije.
- 585 Drugo, treba podsjetiti da su, u skladu s Komisijinim zaključcima, koji nisu dovedeni u pitanje argumentima Republike Austrije i Velikog Vojvodstva Luksemburga, predmetne mjere prikladne i nužne za postizanje tog cilja i ne utječu negativno na trgovinske uvjete u mjeri u kojoj bi to bilo suprotno zajedničkom interesu. U tim se okolnostima predmetne mjere ne mogu smatrati potporama koje su ograničene na smanjenje tekućih i uobičajenih operativnih troškova koje bi poduzetnik u svakom slučaju trebao snositi u okviru svoje normalne aktivnosti. Naprotiv, cilj je navedenih mjera bio stvoriti poticajni učinak za izgradnju novih kapaciteta za proizvodnju nuklearne energije smanjenjem rizika povezanih s ulaganjima kako bi se osigurala profitabilnost ulaganja.
- 586 Argumente Republike Austrije i Velikog Vojvodstva Luksemburga valja ispitati upravo s obzirom na ta razmatranja. Kao prvo, te države članice ističu argumente koji se odnose na Ugovor za razliku. Kao drugo, navode argumente koji se odnose na Sporazum ministarstva. Kao treće, navode argumente koji se odnose na predviđenu naknadu. Kao četvrto, tvrde da je Komisija u pobijanoj odluci trebala jasno razlikovati operativnu potporu i potporu za ulaganje.

a) Argumenti koji se odnose na Ugovor za razliku

- 587 Kao prvo, Republika Austrija i Veliko Vojvodstvo Luksemburg ističu argumente kojima se nastoji dokazati da je taj ugovor neodvojivo povezan s funkcioniranjem elektrane Hinkley Point C. U tom kontekstu tvrde da pokriva tekuće troškove društva NNBG i stoga nije ograničen samo na subvencioniranje izgradnje jedinice C navedene elektrane, nego se odnosi i na redovno poslovanje te da obujam potpore treba ovisiti izravno o proizvedenoj energiji.
- 588 U tom pogledu najprije valja podsjetiti da se mjeru potpore može proglasiti spojivom s unutarnjim tržištem ako ispunjava zahtjeve predviđene člankom 107. stavkom 3. točkom (c) UFEU-a, neovisno o tome je li kvalificirana kao operativna potpora ili potpora za ulaganje (vidjeti točku 583. ove presude).
- 589 Što se tiče argumenta Republike Austrije i Velikog Vojvodstva Luksemburga koji se temelji na tomu da nije moguće utvrditi vezu između plaćanja izvršenih na temelju Ugovora za razliku i ulaganja u nove kapacitete za proizvodnju nuklearne energije, dovoljno je istaknuti da se navedenim ugovorom nastoje osigurati stabilni prihodi za dovoljno dugo razdoblje kako bi predmetni poduzetnik imao poticaj ulagati sredstva potrebna za izgradnju takvih novih kapaciteta. Stoga se u biti radi o instrumentu zaštite od rizika u obliku stabilizatora cijena, nudeći stabilnost prihoda i sigurnost. Međutim, za razliku od bespovratne subvencije, koja se dodjeljuje unaprijed u cijelosti ili na temelju napretka izgradnje, Ugovor za razliku ima poticajni učinak za ulaganja zbog toga što jamči određenu i stabilnu razinu cijena.
- 590 U tom kontekstu prvo treba podsjetiti da će društvo NNBG na temelju Ugovora za razliku primiti plaćanje samo kada referentna cijena bude niža od izvršne cijene. Suprotno tomu, ako referentna cijena bude viša od izvršne cijene, društvo NNBG bit će dužno vratiti razliku između te dvije cijene (vidjeti točku 5. ove presude). Stoga, iako dodjela i iznos potpore ovise o okolnostima funkcioniranja elektrane Hinkley Point C i proizvodnji električne energije u navedenoj jedinici, postoji jasna veza između tog iznosa i cilja od javnog interesa koji se nastoji postići. Naime, tim se odredbama nastoji osigurati da iznos plaćanja dugovan na temelju Ugovora za razliku odgovara razini koju je potrebno postići za poticanje ulaganja u nove kapacitete za proizvodnju nuklearne energije.
- 591 Drugo, suprotno tvrdnjama Republike Austrije, činjenicom da društvo NNBG neće primiti potpore na temelju Ugovora za razliku ako se elektrana Hinkley Point C ne završi ne može se dovesti u pitanje veza između predmetnih mjera i cilja od javnog interesa koji se nastoji postići, odnosno stvaranja novih kapaciteta za proizvodnju nuklearne energije. Naime, valja utvrditi da se u tom slučaju ne bi postigao cilj od javnog interesa koji se nastoji postići. Međutim, članku 107. stavku 3. točki (c) UFEU-a nisu protivne odredbe o podjeli rizika kojima se tehnički rizik provedbe pripisuje poduzetniku korisniku potpore.
- 592 Treće, Republika Austrija tvrdi da se Ugovorom za razliku omogućuje ponovno pokretanje pregovora o izvršnoj cijeni i da će se u tom okviru uzeti u obzir ne samo troškovi ulaganja, nego i operativni troškovi.
- 593 U tom pogledu valja istaknuti da se za izvršnu cijenu koju je Komisija odobrila u pobijanoj odluci nije uzela u obzir samo cijena izgradnje elektrane Hinkley Point C, nego i operativni troškovi te jedinice. Naime, ti troškovi utječu na profitabilnost projekta te stoga imaju utjecaj na iznos koji izvršna cijena treba postići za donošenje odluke o ulaganju u nove kapacitete za proizvodnju nuklearne energije.
- 594 Iz toga slijedi da se činjenicom da se nakon 15 i 25 godina o izvršnoj cijeni može ponovno pregovarati i da će se u okviru tog ponovnog pokretanja pregovora (vidjeti točku 5. ove presude) uzeti u obzir elementi koji se odnose na operativne troškove ne može dovesti u pitanje veza između predmetnih mjera i cilja od javnog interesa koji se nastoji postići, odnosno stvaranja novih kapaciteta za proizvodnju nuklearne energije. Naime, s obzirom na činjenicu da se operativni troškovi na temelju kojih je izračunana izvršna cijena trebaju procijeniti *ex ante* i da će radni vijek elektrane Hinkley

Point C biti vrlo dug, mogućnošću takvog ponovnog pokretanja pregovora nastoje se ublažiti rizici povezani s dugotrajnim troškovima za obje strane kako bi se povećao ili smanjio iznos izvršne cijene zajamčene Ugovorom za razliku.

- 595 Iz toga slijedi da, iako se plaćanja koja će se izvršiti na temelju Ugovora za razliku odnose na funkcioniranje elektrane Hinkley Point C, kao i na njezinu proizvodnju i prodaju nuklearne energije, time se ne može dovesti u pitanje veza između tih plaćanja i početne odluke o ulaganju.
- 596 Stoga, čak i kad bi društvo NNBG dio plaćanja koja će dobiti na temelju Ugovora za razliku upotrijebilo za pokrivanje troškova redovnog poslovanja elektrane Hinkley Point C, time se ne bi mogla prekinuti veza koja postoji između predmetnih mjera i cilja od javnog interesa koji se nastoji postići, odnosno stvaranja novih kapaciteta za proizvodnju nuklearne energije.
- 597 Stoga se ne može prihvatiti argumentacija Republike Austrije i Velikog Vojvodstva Luksemburga kojom se nastoji dokazati da je taj ugovor neodvojivo povezan s funkcioniranjem elektrane Hinkley Point C.
- 598 Kao drugo, Republika Austrija tvrdi da su troškovi povezani s prekidom rada nuklearne elektrane, odlaganjem otpada ili pak odgovornošću za takvu elektranu i njezinim praćenjem izdaci koji uobičajeno proizlaze iz tekućeg poslovanja nuklearne elektrane. Snošenje troškova odlaganja radioaktivnog otpada treba se osobito smatrati operativnom potporom, a ne potporom za ulaganje.
- 599 Tu argumentaciju treba također odbiti. Naime, kao što je navedeno u točkama 593. i 594. ove presude, troškovi povezani s prekidom rada nuklearne elektrane, odlaganjem otpada ili pak odgovornošću za takvu elektranu i njezinim praćenjem, koje je Komisija uzela u obzir u pobijanoj odluci (vidjeti točke 354. do 359. ove presude), utjecali su na stopu povrata o kojoj ovisi odluka o ulaganju u izgradnju elektrane Hinkley Point C. Stoga se uzimanjem u obzir tih troškova u okviru određivanja izvršne cijene ne može dovesti u pitanje veza koja postoji između, s jedne strane, plaćanja izvršenih na temelju Ugovora za razliku i, s druge strane, cilja od javnog interesa koji Ujedinjena Kraljevina nastoji postići, odnosno stvaranja novih kapaciteta za proizvodnju nuklearne energije.
- 600 Kao treće, valja odbiti argument Republike Austrije koji se temelji na tomu da je sama Komisija u uvodnoj izjavi 358. pobijane odluke priznala da je Ugovor za razliku operativna potpora. U tom pogledu treba istaknuti da je Komisija u uvodnoj izjavi 358. pobijane odluke, koja je dio točke 9.1. navedene odluke, ispitala jesu li predmetne mjere spojive s postojećim tržišnim propisima te je navela da Ugovor za razliku elektrane Hinkley Point C ne ispunjava uvjete ugovora o javnoj nabavi ili nabave jer se njime samo utvrđuju uvjeti za obavljanje djelatnosti proizvodnje električne energije uporabom nuklearne tehnologije. Međutim, kao što je navedeno u točkama 577. do 600. ove presude, samom se činjenicom da će Ugovor za razliku utjecati na uvjete pod kojima će elektrana Hinkley Point C proizvoditi nuklearnu energiju ne može dovesti u pitanje njegova spojivost s unutarnjim tržištem.
- 601 Kao četvrto, u dijelu u kojem Republika Austrija tvrdi da će Ugovor za razliku biti poticaj društvu NNBG da proizvodi električnu energiju čak i kad cijene budu niže od graničnih troškova ili negativne, dovoljno je podsjetiti da je taj argument već ispitan i odbijen u okviru analize šestog tužbenog razloga (vidjeti točke 481. do 488. ove presude) i da se njime ne može dovesti u pitanje spojivost Ugovora za razliku s člankom 107. stavkom 3. točkom (c) UFEU-a.
- 602 Stoga valja odbiti sve argumente Velikog Vojvodstva Luksemburga i Republike Austrije koji se odnose na Ugovor za razliku.

b) Argumenti koji se odnose na Sporazum ministarstva

603 Što se tiče Sporazuma ministarstva, Republika Austrija samo tvrdi da bi, u slučaju prijevremenog zatvaranja nuklearne elektrane Hinkley Point, prijenos društva NNBG također podrazumijevao da javne vlasti preuzimaju sveukupnu odgovornost za gospodarenje ozračenim materijalima. U tom je pogledu dovoljno uputiti na točke 280. do 282. i 354. do 359. ove presude iz kojih proizlazi da Komisija u pobijanoj odluci ne odobrava državnu potporu koja se odnosi na slučaj u kojem bi javne vlasti preuzele sveukupnu odgovornost za gospodarenje ozračenim materijalima. Stoga taj argument također treba odbiti.

c) Argumenti koji se odnose na naknadu predviđenu u predmetnim mjerama

604 U prilog trećem tužbenom razlogu Republika Austrija i Veliko Vojvodstvo Luksemburg navode argumente koji se odnose na predviđenu naknadu.

605 Kao prvo, Veliko Vojvodstvo Luksemburg tvrdi da je iznos operative potpore najvjerojatnije prekomjeran. Vrlo je vjerojatno da će tržišna cijena električne energije i dalje padati i da potpora isplaćena na temelju Ugovora za razliku čini vrlo visoku subvenciju tijekom 35 godina proizvodnje energije, puno više nego što je to bilo predviđeno i procijenjeno prilikom uspostave mehanizma potpore.

606 U tom pogledu valja istaknuti da Veliko Vojvodstvo Luksemburg u potporu svojem argumentu, prema kojem je iznos potpore isplaćene na temelju Ugovora za razliku prekomjeran, samo navodi da će tržišna cijena električne energije vrlo vjerojatno i dalje padati. Međutim, samom se tom okolnošću ne može dokazati da su plaćanja prekomjerna. Naime, s obzirom na cilj od javnog interesa koji Ujedinjena Kraljevina nastoji postići, odnosno stvaranje novih kapaciteta za proizvodnju nuklearne energije, iznos potpore mogao bi se smatrati prekomjernim samo kad bi se dokazalo da bi manji iznos bio dovoljan za donošenje odluke o ulaganju u takve nove kapacitete. Suprotno tomu, postojanje prekomjerne naknade ne može se dokazati samom činjenicom da bi cijena plaćena na temelju Ugovora za razliku eventualno mogla biti niža od buduće tržišne cijene. U svakom slučaju, u tom kontekstu valja podsjetiti da postoje dva datuma predviđena za ponovno pokretanje pregovora o operativnim troškovima, pri čemu će prvi biti 15 godina, a drugi 25 godina nakon datuma pokretanja prvog reaktora. Tim će se ponovnim pregovorima omogućiti povećanje ili smanjenje izvršne cijene na temelju poznatih stvarnih operativnih troškova i revidiranih predviđanja tih troškova za određene stavke troškova utvrđene u Ugovoru za razliku (vidjeti uvodnu izjavu 31. pobijane odluke). Stoga taj argument treba odbiti.

607 Kao drugo, Republika Austrija tvrdi da se troškovi ulaganja mogu prihvatiti samo u iznosu koji je potreban za ostvarivanje zajedničkog interesa i da je na temelju supostojanja više različitih potpora moguće zaključiti da se predmetne mjere odnose na stvarno funkcioniranje elektrane Hinkley Point C, a ne na njezinu izgradnju.

608 U tom je pogledu dovoljno podsjetiti da su argumenti u pogledu postojanja prekomjerne naknade ispitani i odbijeni u točkama 392. do 398. ove presude i da Republika Austrija u ovom kontekstu ne navodi dodatne argumente kojima bi se navedeno postojanje moglo dokazati. Među ostalim, ta država članica ne navodi nijedan potkrijepljen argument kojim bi se moglo dokazati da će plaćanja koja će se izvršiti na temelju Ugovora za razliku premašiti razinu onoga što je nužno za poticanje ulaganja u nove kapacitete za proizvodnju nuklearne energije. U tom kontekstu također valja podsjetiti da će, ako referentna cijena bude viša od izvršne cijene, društvo NNBG biti dužno suugovaratelju platiti razliku između te dvije cijene.

609 Stoga također treba odbiti argumente koji se odnose na naknadu predviđenu u predmetnim mjerama.

d) Argument koji se temelji na tomu da je Komisija trebala jasno razlikovati operativnu potporu i potporu za ulaganje

- 610 Republika Austrija tvrdi da iz točke 77. presude od 26. rujna 2002., Španjolska/Komisija (C-351/98, EU:C:2002:530), proizlazi da je Komisija trebala jasno razlikovati operativnu potporu i potporu za ulaganje.
- 611 Taj argument također treba odbiti.
- 612 Naime, kao što jasno proizlazi iz točaka 76. i 77. presude od 26. rujna 2002., Španjolska/Komisija (C-351/98, EU:C:2002:530), u predmetu u kojem je donesena navedena presuda primjenjivale su se smjernice Zajednice o državnim potporama za zaštitu okoliša (SL 1994., C 72, str. 3.) te su se u tim smjernicama izričito razlikovale, s jedne strane, potpore za ulaganje i, s druge strane, operativne potpore. U tom je slučaju Komisija, koja je bila obvezana tim smjernicama, bila dužna predmetnu potporu kvalificirati s obzirom na kategorije predviđene tim smjernicama.
- 613 Iz presude od 26. rujna 2002., Španjolska/Komisija (C-351/98, EU:C:2002:530) ipak se ne može zaključiti da je Komisija dužna pozvati se na te kategorije izvan područja primjene smjernica Zajednice o državnim potporama za zaštitu okoliša.
- 614 Prema tomu, taj argument također treba odbiti, a stoga i sve argumente kojima se nastoji dokazati da predmetne mjere nisu spojive s unutarnjim tržištem jer se radi o operativnim potporama.

2. Obveza obrazlaganja

- 615 U okviru trećeg tužbenog razloga i prvog prigovora trećeg dijela devetog tužbenog razloga Republika Austrija tvrdi da pobijana odluka nije dovoljno obrazložena u pogledu kvalifikacije predmetnih mjera. Činjenica da se Komisija naglo udaljila od svoje prakse odlučivanja bez temeljitog obrazloženja čini povredu obveze obrazlaganja. Prema mišljenju Republike Austrije, ako je Komisija namjeravala izvršavati svoju diskrecijsku ovlast bitno drukčije, u tom je pogledu trebala pružiti detaljno obrazloženje. U tom kontekstu također tvrdi da Komisija nije dovoljno obrazložila zašto je, nakon što je navedene mjere kvalificirala kao operativne potpore u Odluci o pokretanju formalnog istražnog postupka, te mjere potom kvalificirala kao potporu za ulaganje u okviru pobijane odluke.
- 616 Komisija, Češka Republika, Mađarska, Republika Poljska i Ujedinjena Kraljevina osporavaju te argumente.
- 617 Kao prvo, valja podsjetiti da je točno da je Komisija u uvodnim izjavama 344. do 347. pobijane odluke utvrdila da operativne potpore u načelu ne ispunjavanju zahtjeve iz članka 107. stavka 3. točke (c) UFEU-a. Međutim, u tom je kontekstu uputila na točku 8.1. prvi stavak Odluke o pokretanju formalnog istražnog postupka u kojem je navela sudsku praksu iz točke 579. ove presude. Iz tog se razmatranja stoga ne može zaključiti da je smatrala da se potpora kojom se nastoji postići cilj od javnog interesa, koja je prikladna i nužna za postizanje tog cilja, koja negativno ne utječe na trgovinske uvjete u mjeri u kojoj bi to bilo suprotno zajedničkom interesu i koja stoga ispunjava zahtjeve predviđene navedenom odredbom, ne može proglasiti spojevom s unutarnjim tržištem na temelju te odredbe. Osim toga, Komisija je u navedenim uvodnim izjavama navela da je cilj predmetnih mjera omogućiti društvu NNBG ulaganje u izgradnju elektrane Hinkley Point C, uzimajući u obzir obilježja i profil rizika projekta te smanjujući na najnižu razinu potreban iznos potpore i dodatnih mjera nužnih za poticanje ulaganja. Također je navela da se, sa stajališta financijskog modeliranja, neto sadašnja vrijednost plaćanja izvršne cijene može smatrati jednakovrijednom plaćanju paušalnog iznosa koji društvu NNBG omogućuje pokrivanje troškova izgradnje.

- 618 Kao drugo, treba istaknuti da obrazloženje pobijane odluke u pogledu kvalifikacije predmetnih mjera nije ograničeno na uvodne izjave 344. do 347. navedene odluke i da je Komisija u točki 9. navedene odluke iznijela razloge zbog kojih su uvjeti iz članka 107. stavka 3. točke (c) ispunjeni, pri čemu je detaljno opisala cilj koji se nastoji postići predmetnim mjerama, odnosno stvaranje novih kapaciteta za proizvodnju nuklearne energije (vidjeti točku 9.2. te odluke), okolnosti zbog kojih je potrebna državna intervencija (vidjeti točku 9.3. iste odluke) i proporcionalnost navedenih mjera (vidjeti točke 9.5. i 9.6. predmetne odluke).
- 619 Stoga Komisija nije povrijedila svoju obvezu obrazlaganja u pogledu kvalifikacije predmetnih mjera.
- 620 Taj zaključak ne može se dovesti u pitanje nijednim argumentom Republike Austrije.
- 621 Kao prvo, Republika Austrija tvrdi da je, s obzirom na to je Komisija u Smjernicama o državnim potporama za zaštitu okoliša i energiju za razdoblje 2014.–2020. i prethodnoj praksi odlučivanja propisala načelo prema kojem operativne potpore nisu spojive s unutarnjim tržištem, navedena institucija trebala detaljnije navesti razloge zbog kojih se udaljila od tog načela.
- 622 U tom pogledu prvo valja podsjetiti da se iz sudske prakse ne može zaključiti da se potpore koje ispunjavaju zahtjeve iz članka 107. stavka 3. točke (c) UFEU-a ne mogu smatrati spojivima s unutarnjim tržištem, neovisno o tomu jesu li kvalificirane kao operativne potpore ili potpore za ulaganje (vidjeti točke 577. do 586. ove presude).
- 623 Drugo, valja odbiti argumente Republike Austrije koji se temelje na prethodnoj praksi Komisije.
- 624 S jedne strane, suprotno tvrdnjama Republike Austrije, njezin argument nema osnove u uvodnim izjavama 396. i 397. Odluke Komisije od 4. lipnja 2008. o državnoj potpori C 41/05 koju je Mađarska dodijelila u okviru sporazumâ o kupnji električne energije (SL 2009., L 225, str. 53.), koje su se uostalom odnosile na primjenu članka 107. stavka 3. točke (a) UFEU-a, a ne na primjenu članka 107. stavka 3. točke (c) UFEU-a. Točno je da je Komisija u uvodnoj izjavi 396. te odluke smatrala da su određene subvencije o kojima je bilo riječ u tom predmetu, koje su se isplatile tek nakon puštanja u rad nuklearne elektrane i koje su pokrivala tekuće troškove, bile operativne potpore koje nisu spojive s unutarnjim tržištem. Međutim, kao što proizlazi iz uvodne izjave 397. te odluke, radilo se o potporama za koje mađarska tijela i zainteresirane stranke nisu dokazale ni postojanje regionalnih ograničenja povezanih s konkretnim regijama, ni poštovanje načela proporcionalnosti.
- 625 S druge strane, u dijelu u kojem Republika Austrija tvrdi da je Komisija u Smjernicama o državnim potporama za zaštitu okoliša i energiju za razdoblje 2014.–2020. propisala načelo prema kojem operativne potpore nisu spojive s unutarnjim tržištem, dovoljno je istaknuti da, suprotno tvrdnjama te države članice, iz navedenih smjernica ne proizlazi da se potpore povezane s operativnim pitanjima ne mogu smatrati spojivima s unutarnjim tržištem. Naprotiv, iz točke 3.3.2.1. tih smjernica proizlazi da Komisija smatra da potpore koje su povezane s operativnim pitanjima u određenim uvjetima mogu biti u skladu s člankom 107. stavkom 3. točkom (c) UFEU-a. U svakom slučaju, valja podsjetiti da je Komisija u pobijanoj odluci uzela u obzir cilj promicanja nuklearne energije koji ne proizlazi iz ciljeva istih smjernica.
- 626 Kao drugo, Republika Austrija tvrdi da je Komisija u točki 8.1. svoje Odluke o pokretanju formalnog istražnog postupka smatrala da su predmetne mjere operativne potpore koje bi mogle biti nespojive s unutarnjim tržištem. Trebala je detaljnije navesti razloge zbog kojih više nije imala te sumnje u okviru pobijane odluke.
- 627 U tom pogledu najprije valja podsjetiti da, kao što proizlazi iz članka 6. stavka 1. Uredbe br. 659/1999, razmatranja koja je Komisija navela u točki 8.1. Odluke o pokretanju formalnog istražnog postupka čine prethodnu ocjenu. Stoga se obrazloženje pobijane odluke ne može smatrati nedovoljnim zbog toga što nije jednako obrazloženju iz Odluke o pokretanju formalnog istražnog postupka. Prema

tomu, Komisija u pobijanoj odluci, koja je donesena nakon formalnog istražnog postupka, nije bila dužna iznijeti analizu koja obuhvaća sva razmatranja iz Odluke o pokretanju formalnog istražnog postupka, na koju upućuje Republika Austrija (vidjeti točku 569. ove presude).

- 628 Osim toga, valja podsjetiti da je Komisija, kao što je navedeno u točki 618. ove presude i točki 8.1. Odluke o pokretanju formalnog istražnog postupka, samo uputila na sudsku praksu navedenu u točki 579. ove presude, koja se odnosi na operative potpore koje, iz razloga iznesenih u točki 580. ove presude, ne ispunjavaju zahtjeve iz članka 107. stavka 3. točke (c) UFEU-a. Naime, Komisija je u trenutku donošenja Odluke o pokretanju formalnog istražnog postupka imala sumnje u pogledu spojivosti predmetnih mjera s unutarnjim tržištem na temelju navedene odredbe. Međutim, nakon temeljitog ispitivanja i izmjena predmetnih mjera (prilagodba stope naknade za kreditno jamstvo i mehanizma podjele dobiti) Komisijine su sumnje nestale.
- 629 Prema tomu, argument koji se temelji na točki 8.1. Odluke o pokretanju formalnog istražnog postupka također treba odbiti, a stoga i sve argumente koji se temelje na povredi obveze obrazlaganja u pogledu kvalifikacije predmetnih mjera.
- 630 Iz toga slijedi da treći tužbeni razlog treba odbiti u cijelosti, kao i argument istaknut u okviru četvrtog tužbenog razloga, koji se temelji na tvrdnji da su predmetne mjere operative potpore koje nisu spojive s unutarnjim tržištem (vidjeti točku 125. ove presude), te prvi prigovor trećeg dijela devetog tužbenog razloga.

H. Sedmi tužbeni razlog, koji se osobito odnosi na Komisijina razmatranja o spojivosti predmetnih mjera s postojećim tržišnim propisima

- 631 Ovaj se tužbeni razlog odnosi na Komisijina razmatranja iz uvodnih izjava 348. do 365. pobijane odluke, u kojima je ispitala jesu li predmetne mjere spojive s postojećim tržišnim propisima.
- 632 Komisija je u uvodnim izjavama 350. do 358. pobijane odluke navela, među ostalim, da pravila o javnoj nabavi, uvedena Direktivom 2004/17 o usklađivanju postupaka nabave subjekata koji djeluju u sektoru vodnog gospodarstva, energetske i prometne sektoru te sektoru poštanskih usluga i Direktivom 2004/18 o usklađivanju postupaka za sklapanje ugovora o javnim radovima, ugovora o javnoj nabavi robe te ugovora o javnim uslugama, nisu primjenjiva na predmetne mjere jer one ne uključuju nikakvu nabavu robe, radova ni usluga. Na temelju dostupnih informacija nije bilo moguće zaključiti da se Ugovor za razliku odnosi na stjecanje ikakvih radova, usluga ili robe i da time ispunjava uvjete javnog ugovora ili koncesije. Prema Komisijinu mišljenju, tim ugovorom ne utvrđuju se nikakvi posebni zahtjevi koji se odnose na pružanje bilo kakve vrste usluga, robe ili radova za javnog naručitelja ili treće strane. Predmetnim se mjerama ne utvrđuju međusobno obvezujuće obveze koje bi bile provedive pred sudom. Usto, ne postoji selektivnost broja proizvođača električne energije iz nuklearnih izvora koji mogu sklapati ugovore za razliku osim onih koji proizlaze iz ograničenog broja lokacija koje su na raspolaganju za izgradnju nuklearnih elektrana.
- 633 Komisija je u uvodnim izjavama 359. do 364. pobijane odluke navela da nije povrijeđen članak 8. Direktive 2009/72/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 13. srpnja 2009. o zajedničkim pravilima za unutarnje tržište električne energije i stavljanju izvan snage Direktive 2003/54/EZ (SL 2009., L 211, str. 55.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 12., svezak 4., str. 29.). Tim člankom nije propisana uporaba natječajnog postupka, nego je utvrđena mogućnost uporabe istovjetnih postupaka u smislu transparentnosti i nediskriminacije, na temelju objavljenih kriterija. Postupak odabira koji je provodila Ujedinjena Kraljevina radi utvrđivanja ugovaratelja koji bi bio spreman uložiti u nove kapacitete za proizvodnju nuklearne energije i sklopiti Ugovor za razliku temelji se na jasnom, transparentnom i nediskriminirajućem okviru koji se može smatrati istovjetnim natječajnom postupku u smislu transparentnosti i nediskriminacije.

- 634 Republika Austrija smatra da su ta razmatranja pogrešna.
- 635 Kao prvo, valja ispitati argumente Republike Austrije koji se temelje na tomu da Ujedinjena Kraljevina nije raspisala javni natječaj za projekt elektrane Hinkley Point C. Kao drugo, ispitat će se argument Republike Austrije koji se temelji na tomu da je postupak koji je primijenila Ujedinjena Kraljevina bio diskriminirajući.

1. Argumenti kojima se nastoji dokazati da je Ujedinjena Kraljevina trebala raspisati javni natječaj za projekt elektrane Hinkley Point C

- 636 Republika Austrija tvrdi da je Ujedinjena Kraljevina na temelju direktiva 2004/17 i 2004/18, članka 8. Direktive 2009/72 i načela transparentnosti, jednakog postupanja i nediskriminacije koja su svojstvena UFEU-u, trebala pokrenuti postupak javne nabave za projekt elektrane Hinkley Point C. Ta su pravila neodvojivo povezana s predmetom mjera o kojima je riječ te je Opći sud zbog njihove povrede dužan poništiti pobijanu odluku.
- 637 Komisija, Mađarska i Ujedinjena Kraljevina osporavaju te argumente. Komisija u tom kontekstu osobito ističe da zakonitost predmetnih mjera ne ovisi o poštovanju odredbi o provedbi postupaka javne nabave.
- 638 Kao prvo, ispitat će se argumenti koji se temelje na povredi direktiva 2004/17 i 2004/18. Kao drugo, ispitat će se argumenti koji se temelje na povredi članka 8. Direktive 2009/72 i načela transparentnosti, jednakog postupanja i nediskriminacije koja su svojstvena UFEU-u.

a) Argumenti koji se temelje na povredi direktiva 2004/17 i 2004/18

- 639 Republika Austrija tvrdi da je Ujedinjena Kraljevina u okolnostima ovog slučaja na temelju direktiva 2004/17 i 2004/18 bila obvezna pokrenuti postupak nadmetanja za projekt elektrane Hinkley Point C. Predmetni projekt predstavlja ugovor o nabavi, ugovor o javnoj nabavi, ili barem koncesiju u smislu tih direktiva. Taj se projekt u cijelosti trebao ocijeniti uzimajući u obzir sve predviđene faze kao i njegovu svrhu. Takvo bi ispitivanje pokazalo da predmetne mjere čine međusobno obvezujuću obvezu u pogledu pružanja usluge. Izgradnja elektrane Hinkley Point C i unos električne energije u javnu mrežu koji bi uslijedio služili bi za ispunjavanje konkretne potrebe Ujedinjene Kraljevine kao javnog naručitelja. Naknada koju nudi Ujedinjena Kraljevina bila bi dogovorena potpora. Republika Austrija tvrdi da ne raspolaže dostatnim elementima kako bi ocijenila trebaju li se predmetne mjere kvalificirati kao ugovor o nabavi ili koncesija.
- 640 Komisija, Mađarska i Ujedinjena Kraljevina osporavaju te argumente. Komisija u tom kontekstu osobito tvrdi da navedena direktiva nije primjenjiva na predmetne mjere na temelju njezine Odluke 2006/211/EZ od 8. ožujka 2006. kojom se utvrđuje da se članak 30. stavak 1. Direktive 2004/17 primjenjuje na proizvodnju električne energije u Engleskoj, Škotskoj i Walesu (SL 2006., L 76, str. 6.).
- 641 Kao prvo, valja ispitati argumente kojima se nastoji dokazati postojanje ugovora o nabavi u smislu Direktive 2004/17 ili ugovora o javnoj nabavi u smislu Direktive 2004/18.
- 642 Najprije valja podsjetiti da su ugovori o nabavi robe, ugovori o radovima i ugovori o uslugama, na temelju članka 1. stavka 2. točke (a) Direktive 2004/17, naplatni ugovori sklopljeni u pisanom obliku između jednog ili više naručitelja i jednog ili više izvoditelja radova, dobavljača ili pružatelja usluge. Na temelju članka 1. stavka 2. točke (a) Direktive 2004/18, ugovori o javnoj nabavi su naplatni ugovori sklopljeni u pisanom obliku između jednog ili više gospodarskih subjekata i jednog ili više javnih naručitelja i čiji je predmet izvođenje radova, isporuka robe ili pružanje usluga.

- 643 U članku 1. stavku 2. točki (b) Direktive 2004/17 i članku 1. stavku 2. točki (b) Direktive 2004/18 pojašnjava se da su ugovori o radovima (Direktiva 2004/17) i ugovori o javnim radovima (Direktiva 2004/18) ugovori čiji je predmet ili izvođenje radova, ili projektiranje i izvođenje radova, koji se odnose na određene utvrđene djelatnosti, ili posao, ili realizacija bilo kakvim sredstvima posla koji odgovara zahtjevima koje je naveo naručitelj (Direktiva 2004/17) odnosno javni naručitelj (Direktiva 2004/18).
- 644 Na temelju članka 1. stavka 2. točke (c) prvog podstavka Direktive 2004/17 i članka 1. stavka 2. točke (c) prvog podstavka Direktive 2004/18, ugovori o nabavi robe (Direktiva 2004/17) i ugovori o javnoj nabavi robe (Direktiva 2004/18) ugovori su čiji je predmet kupnja, najam, zakup ili najam s pravom kupnje, sa ili bez opcije kupnje, proizvoda.
- 645 U članku 1. stavku 2. točki (d) prvom podstavku Direktive 2004/17 i članku 1. stavku 2. točki (d) prvom podstavku Direktive 2004/18 pojašnjava se da su ugovori o uslugama (Direktiva 2004/17) i ugovori o javnim uslugama (Direktiva 2004/18) ugovori koji nisu ugovori o radovima ili o nabavi robe (Direktiva 2004/17) ni ugovori o javnim radovima ili ugovori o javnoj nabavi robe (Direktiva 2004/18).
- 646 Upravo s obzirom na te odredbe valja ispitati argumente Republike Austrije kojima se nastoji dokazati da je predmetne mjere trebalo kvalificirati kao ugovor o nabavi u smislu Direktive 2004/17 ili kao ugovor o javnoj nabavi u smislu Direktive 2004/18.
- 647 U tom kontekstu, kao prvo, valja istaknuti da kreditno jamstvo i Sporazum ministarstva nisu ni ugovor o nabavi u smislu članka 1. stavka 2. točke (a) Direktive 2004/17 ni ugovor o javnoj nabavi u smislu članka 1. stavka 2. točke (a) Direktive 2004/18.
- 648 Kao drugo, treba ispitati je li Komisija trebala kvalificirati Ugovor za razliku kao ugovor o nabavi u smislu članka 1. stavka 2. točke (a) Direktive 2004/17 ili kao ugovor o javnoj nabavi u smislu članka 1. stavka 2. točke (a) Direktive 2004/18.
- 649 U tom pogledu valja istaknuti da, kao što osobito proizlazi iz uvodnih izjava 219., 312., 313. i 356. pobijane odluke, Ugovor za razliku ne omogućuje Ujedinjenoj Kraljevini da od društva NNBG zahtijeva da izgradi elektranu Hinkley Point C ni da osigura električnu energiju. Ugovorom za razliku ne utvrđuje se nijedan poseban zahtjev u pogledu radova koje društvo NNBG treba izvršiti ni u pogledu električne energije koju treba osigurati. U slučaju da društvo NNBG ne dovrši izgradnju navedene jedinice ili ne proizvodi električnu energiju, Ujedinjena Kraljevina također ne bi imala pravo na to da joj društvo NNBG plati naknadu štete i kamate. Ta će država članica ipak moći jednostrano raskinuti Ugovor za razliku ako se izgradnja ne dovrši do krajnjeg roka.
- 650 S obzirom na ta obilježja Ugovora za razliku, suprotno tvrdnjama Republike Austrije, ne može se smatrati da se njime nastoji ispuniti konkretna potreba Ujedinjene Kraljevine kao javnog naručitelja. Naprotiv, predmet Ugovora za razliku dodjela je subvencije te Ujedinjena Kraljevina tom subvencijom samo potiče društvo NNBG i njegove ulagače da ostvare cilj od javnog interesa koji želi postići ta država članica, odnosno stvaranje novih kapaciteta za proizvodnju nuklearne energije.
- 651 Iz toga slijedi da se Ugovorom za razliku ne predviđa obvezujuća obveza društva NNBG u pogledu izvršenja radova, isporuke proizvoda ili pružanja usluga u smislu Direktive 2004/17 ili Direktive 2004/18. Stoga valja odbiti argument Republike Austrije koji se temelji na tvrdnji da su predmetne mjere ugovor o nabavi u smislu članka 1. stavka 2. točke (a) Direktive 2004/17 ili ugovor o javnoj nabavi u smislu članka 1. stavka 2. točke (a) Direktive 2004/18.
- 652 Kao drugo, valja ispitati argument Republike Austrije koji se temelji na tomu da je Komisija zanemarila da predmetne mjere čine koncesiju za radove u smislu Direktive 2004/17 ili koncesiju za javne radove u smislu Direktive 2004/18.

- 653 U tom pogledu valja podsjetiti da su, na temelju članka 1. stavka 3. točke (a) Direktive 2004/17 i članka 1. stavka 3. Direktive 2004/18, koncesija za radove (Direktiva 2004/17) i koncesija za javne radove (Direktiva 2004/18) ugovori istoga tipa kao i ugovor o radovima (Direktiva 2004/17) ili ugovor o javnim radovima (Direktiva 2004/18), a razlikuju se samo u činjenici da se naknada za radove koji će se izvesti sastoji ili samo od prava na iskorištavanje radova, ili od tog prava zajedno s plaćanjem.
- 654 Na temelju članka 1. stavka 3. točke (b) Direktive 2004/17 i članka 1. stavka 4. Direktive 2004/18, koncesija za usluge ugovor je istoga tipa kao i ugovor o uslugama (Direktiva 2004/17) ili ugovor o javnim uslugama (Direktiva 2004/18), a razlikuje se samo u činjenici da se naknada za pružanje usluga sastoji ili samo od prava na iskorištavanje tih usluga, ili od tog prava zajedno s plaćanjem.
- 655 Upravo s obzirom na te odredbe valja ispitati argumente Republike Austrije kojima se nastoji dokazati da je predmetne mjere trebalo kvalificirati kao koncesiju za radove u smislu Direktive 2004/17 ili kao koncesiju za javne radove u smislu Direktive 2004/18.
- 656 U tom kontekstu, kao prvo, valja istaknuti da kreditno jamstvo i Sporazum ministarstva nisu ni koncesija za radove u smislu članka 1. stavka 3. točke (a) Direktive 2004/17 ni koncesija za javne radove u smislu članka 1. stavka 3. Direktive 2004/18.
- 657 Kao drugo, treba ispitati je li Komisija trebala kvalificirati Ugovor za razliku kao koncesiju za radove u smislu Direktive 2004/17 ili kao koncesiju za javne radove u smislu Direktive 2004/18.
- 658 Na temelju članka 1. stavka 3. točke (b) Direktive 2004/17 i članka 1. stavka 4. Direktive 2004/18, ugovori o nabavi i ugovori o javnoj nabavi s jedne strane te koncesije s druge strane razlikuju se samo u pogledu naknade koju treba platiti ponuditelju. Međutim, kao što proizlazi iz razmatranja navedenih u točkama 649. do 651. ove presude, Ugovor za razliku ne može se kvalificirati kao ugovor o nabavi ili ugovor o javnoj nabavi upravo zbog činjenice da se njime ne predviđa obveza društva NNBG da izvrši radove, isporuči proizvode ili pruža usluge. Iz toga slijedi da se navedeni ugovor isto tako ne može kvalificirati kao koncesija za radove u smislu Direktive 2004/17 ili kao koncesija za javne radove u smislu Direktive 2004/18.
- 659 To je tumačenje uostalom potvrđeno u uvodnoj izjavi 12. Direktive 2014/23/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 26. veljače 2014. o dodjeli ugovorâ o koncesiji (SL 2014., L 94, str. 1. i ispravci SL 2015., L 114, str. 24., SL 2018., L 82, str. 17. i SL 2018., L 181, str. 88.), iz koje proizlazi da samo financiranje djelatnosti, posebno dodjelom bespovratnih sredstava, nije koncesija u smislu te direktive.
- 660 Stoga valja zaključiti da Komisija nije počinila pogrešku time što je smatrala da predmetne mjere ne čine ni ugovor o nabavi ni koncesiju za radove u smislu Direktive 2004/17, ni ugovor o javnoj nabavi ni koncesiju za javne radove u smislu Direktive 2004/18.
- 661 Taj zaključak ne može se dovesti u pitanje nijednim argumentom Republike Austrije.
- 662 Kao prvo, Republika Austrija tvrdi da je Komisija u uvodnoj izjavi 312. pobijane odluke utvrdila postojanje ugovornih obveza društva NNBG i da su takve obveze tipični element ugovora o javnoj nabavi.
- 663 U tom pogledu valja istaknuti da je točno da je Komisija u uvodnoj izjavi 312. pobijane odluke istaknula da se „čini [...] da Ugovor za razliku pruža niz takvih strogih odredaba kojima se društvo NNBG potiče na provođenje svoje obveze u skladu s ugovorom”. Međutim, Komisija je u navedenoj uvodnoj izjavi i u uvodnoj izjavi 313. navedene odluke također utvrdila da društvo NNBG nije obvezno ni graditi elektranu Hinkley Point C ni osigurati električnu energiju. Stoga se ugovornim obvezama na koje Komisija upućuje u uvodnoj izjavi 312. te odluke ne može opravdati kvalifikacija Ugovora za razliku kao ugovora o nabavi ili koncesije za radove u smislu Direktive 2004/17 odnosno kao ugovora o javnoj nabavi ili koncesije za javne radove u smislu Direktive 2004/18.

- 664 Suprotno tvrdnjama Republike Austrije, iz Komisijinog razmatranja navedenog u uvodnoj izjavi 312. pobijane odluke, prema kojem su ugovorne odredbe predviđene u Ugovoru za razliku „tipične [...] ugovorne obveze koje bi svaka ugovorna strana pokušala uključiti u sličan dogovor”, isto se tako ne može zaključiti da se radi o obvezama kojima se može opravdati kvalifikacija Ugovora za razliku kao ugovora o nabavi ili koncesije za radove u smislu Direktive 2004/17 odnosno kao ugovora o javnoj nabavi ili koncesije za javne radove u smislu Direktive 2004/18. Naime, iz te uvodne izjave i njezina konteksta jasno proizlazi da Komisija upućivanjem na „sličan dogovor” nije uputila na sklapanje ugovora o nabavi, javnoj nabavi ili koncesiji, nego ugovora kojim se predviđa poticaj, u obliku subvencije, za ostvarivanje cilja od javnog interesa. Stoga se radi o obvezama koje se obično nalaze u sporazumima o bespovratnim sredstvima.
- 665 Stoga treba odbiti argument Republike Austrije koji se temelji na uvodnoj izjavi 312. pobijane odluke.
- 666 Kao drugo, Republika Austrija tvrdi da Komisija nije dovoljno uzela u obzir okolnost da bi društvu NNBG *de facto* bilo nemoguće povući se iz ugovora zbog potencijalnog iznosa izgubljenih troškova ulaganja. Na temelju teoretske mogućnosti jednostranog raskida ugovora ne može se u potpunosti isključiti primjena direktiva 2004/17 i 2004/18.
- 667 U tom pogledu valja istaknuti da se tim argumentom ne može dovesti u pitanje razmatranje navedeno u točki 650. ove presude prema kojem se u Ugovoru za razliku ne postavlja nikakav poseban zahtjev u pogledu radova koje društvo NNBG treba izvršiti ni u pogledu električne energije koju treba proizvesti ili osigurati. U tom kontekstu valja odbiti argument Republike Austrije koji se temelji na tvrdnji da se iz uvodne izjave 13. pobijane odluke može zaključiti da će društvo NNBG biti dužno održavati prethodno utvrđenu minimalnu razinu izvedbe i na tvrdnji da, čak i ako bi nepostizanje te minimalne razine dovelo samo do gubitka potpore, to bi, s obzirom na velike iznose koji su uloženi, bilo jednako obvezi izgradnje i iskorištavanja elektrane Hinkley Point C. Naime, iz te uvodne izjave i uvodne izjave 313. navedene odluke jasno proizlazi da društvo NNBG nije obvezno ostvariti prethodno utvrđenu razinu proizvodnje s obzirom na to da se tim uvodnim izjavama samo predviđa da, ako to društvo ne postigne taj 91-postotni čimbenik opterećenja, ono neće ostvariti prihode koje očekuje primiti od projekta. Stoga društvo NNBG nema nikakvu ugovornu obvezu poštovati taj čimbenik opterećenja.
- 668 Međutim, s obzirom na nepostojanje posebnih ugovornih zahtjeva u pogledu radova koje društvo NNBG treba izvršiti ni u pogledu električne energije koju treba proizvesti ili osigurati, primjena odredbi Direktive 2004/17 i Direktive 2004/18 nije opravdana.
- 669 U svakom slučaju, s obzirom na to da ne postoji ugovorna obveza izvršenja radova, isporuke proizvoda ili pružanja usluga u smislu Direktive 2004/17 ili Direktive 2004/18, ne može se isključiti da će društvo NNBG, unatoč gospodarskim poticajima kojima se nastoji osigurati da to društvo izgradi i iskorištava elektranu Hinkley Point C, odlučiti ne dovršiti ili ne iskorištavati tu elektranu iz gospodarskih razloga.
- 670 S obzirom na ta razmatranja, valja odbiti argument Republike Austrije koji se temelji na tvrdnji da je društvo NNBG *de facto* obvezno osigurati određenu razinu proizvodnje.
- 671 Kao treće, Republika Austrija tvrdi da se pravila o javnoj nabavi ne mogu ne primijeniti samo zbog okolnosti da je projekt izgradnje i iskorištavanja elektrane Hinkley Point C u velikoj mjeri osmislilo i definiralo društvo EDF.
- 672 Taj argument treba odbiti.
- 673 U tom je pogledu dovoljno podsjetiti da Komisija nije isključila primjenu direktiva 2004/17 i 2004/18 zbog toga što je projekt izgradnje i iskorištavanja elektrane Hinkley Point C u velikoj mjeri definiralo društvo EDF, nego ih je isključila zbog toga što se Ugovorom za razliku ne predviđa ugovorna obveza izvršenja radova, isporuke proizvoda ili pružanja usluga u smislu navedenih direktiva.

- 674 Kao četvrto, što se tiče tvrdnje Republike Austrije koja se temelji na tomu da ne raspolaže dostatnim informacijama kako bi utvrdila treba li predmetne mjere kvalificirati kao ugovor o nabavi, javnoj nabavi ili koncesiji, dovoljno je utvrditi da Republika Austrija raspolaže dostatnim informacijama kako bi odgovorila na pitanje predviđa li se Ugovorom za razliku obveza društva NNBG da izvrši radove, isporuči proizvode ili pruži usluge i da se, s obzirom na to da takva obveza ne postoji, iz razloga navedenih u točkama 640. do 661. ove presude, predmetne mjere u svakom slučaju ne mogu kvalificirati ni kao ugovor o nabavi ni kao koncesija za radove u smislu Direktive 2004/17, ni kao ugovor o javnoj nabavi ni kao koncesija za javne radove u smislu Direktive 2004/18.
- 675 Kao peto, Republika Austrija tvrdi da je Komisija trebala ispitati projekt kao cjelinu, uzimajući u obzir složenost ugovornih odredbi za izgradnju i iskorištavanje elektrane Hinkley Point C. Taj argument treba odbiti. Naime, s obzirom na to da ne postoji obveza društva NNBG da izvrši radove, isporuči proizvode ili pruži usluge, čak se ni na temelju pregleda svih predmetnih mjera ne bi moglo smatrati da ih je trebalo kvalificirati kao ugovor o nabavi, javnoj nabavi ili koncesiji u smislu Direktive 2004/17 ili Direktive 2004/18.
- 676 S obzirom na prethodna razmatranja, valja odbiti sve argumente Republike Austrije kojima se nastoji dokazati da je Komisija predmetne mjere trebala kvalificirati kao ugovor o nabavi ili koncesiju za radove u smislu Direktive 2004/17 odnosno kao ugovor o javnoj nabavi ili koncesiju za javne radove u smislu Direktive 2004/18, a da pritom nije potrebno odlučiti o Komisijinu argumentu prema kojem Direktiva 2004/17 na temelju Odluke 2006/211 nije primjenjiva na navedene mjere.

b) Argumenti koji se temelje na povredi članka 8. Direktive 2009/72 i načelima jednakog postupanja, nediskriminacije i transparentnosti koja su svojstvena UFEU-u

- 677 Republika Austrija tvrdi da je predmet usluge bila izgradnja i iskorištavanje elektrane Hinkley Point C, a naknada financijska potpora Ujedinjene Kraljevine. Stoga je Ujedinjena Kraljevina, na temelju članka 8. Direktive 2009/72 o zajedničkim pravilima za unutarnje tržište električne energije i načela jednakog postupanja, nediskriminacije i transparentnosti koja su svojstvena UFEU-u, trebala raspisati javni natječaj za projekt izgradnje i iskorištavanja elektrane Hinkley Point C, sastavljen jasno, precizno i nedvosmisleno, sa svim detaljnim informacijama o cjelokupnom odvijanju postupka kojim se jamči da svi ponuditelji imaju jednaku priliku. Budući da je postojao prekogranični interes, takav je postupak trebalo pokrenuti iako odobrenje za obavljanje djelatnosti ne obvezuje preuzimatelja na obavljanje prenesene djelatnosti. Nije uvjerljivo Komisijino razmatranje iz uvodne izjave 357. pobijane odluke prema kojem je sustav Ugovora za razliku dostupan svim potencijalnim zainteresiranim strankama te stoga nije selektivan. Izbor društva NNBG doveo je do isključivanja drugih operatora iz izgradnje i iskorištavanja elektrane Hinkley Point C.
- 678 Komisija, Mađarska i Ujedinjena Kraljevina osporavaju te argumente.
- 679 Najprije valja istaknuti da Republika Austrija tim argumentima ne osporava činjenicu da je proveden postupak odabira. Ona samo navodi da postupak koji je organizirala Ujedinjena Kraljevina (vidjeti točku 634. ove presude) nije bio dovoljan jer se nije radilo o javnom natječaju za izgradnju i iskorištavanje elektrane Hinkley Point C.
- 680 Kao prvo, valja ispitati argument Republike Austrije koji se temelji na povredi članka 8. Direktive 2009/72.
- 681 U tom pogledu valja podsjetiti da, na temelju prve rečenice članka 8. stavka 1. Direktive 2009/72, države članice trebaju osigurati mogućnost, u interesu sigurnosti opskrbe, osiguravanja mjera za nove kapacitete za proizvodnju energije ili energetske učinkovitost ili upravljanje potrošnjom putem natječajnog postupka ili bilo kojeg postupka istovjetnog u smislu transparentnosti i nediskriminacije, na temelju objavljenih kriterija.

- 682 Valja utvrditi da se prvom rečenicom članka 8. stavka 1. Direktive 2009/72 nužno ne zahtijeva da država članica pokrene natječajni postupak, nego joj se također omogućuje da primijeni drugi postupak ako se on provodi na temelju objavljenih kriterija i ako je istovjetan javnom natječaju u smislu transparentnosti i nediskriminacije. Tom se članku stoga ne protivi to da se država članica, umjesto pokretanja natječajnog postupka, odluči za instrument subvencije kojom se nastoji potaknuti poduzetnike da ostvare određeni cilj od javnog interesa.
- 683 Stoga, suprotno tvrdnjama Republike Austrije, prvom rečenicom članka 8. stavka 1. Direktive 2009/72 ne zahtijeva se da izgradnja i iskorištavanje elektrane Hinkley Point C nužno budu predmet natječajnog postupka.
- 684 Stoga treba odbiti argument Republike Austrije koji se temelji na povredi članka 8. Direktive 2009/72.
- 685 Kao drugo, valja ispitati argument Republike Austrije koji se temelji na povredi načela jednakog postupanja, nediskriminacije i transparentnosti koja su svojstvena UFEU-u.
- 686 U tom kontekstu valja podsjetiti da se načela jednakog postupanja, nediskriminacije i transparentnosti primjenjuju na ugovore o javnoj nabavi, koncesije, isključiva odobrenja i isključive licencije koje dodjeljuje tijelo javne vlasti i za koje zakonodavac Unije nije propisao posebna pravila. Naime, u okviru dodjele takvih ugovora ili takvih prava, načelima jednakog postupanja, transparentnosti i nediskriminacije zahtijeva se od država članica da osiguraju primjereni stupanj javnosti kako bi se omogućio postupak odabira koji je otvoren za tržišno natjecanje kao i nadzor nad nepristranošću postupaka dodjele (vidjeti u tom smislu presude od 7. prosinca 2000., *Telaustria i Telefonadress*, C-324/98, EU:C:2000:669, t. 62.; od 3. lipnja 2010., *Sporting Exchange*, C-203/08, EU:C:2010:307, t. 41. i od 14. studenoga 2013., *Belgacom*, C-221/12, EU:C:2013:736, t. 28.).
- 687 Međutim, u tom kontekstu valja podsjetiti da se načelima jednakog postupanja, nediskriminacije i transparentnosti nužno ne zahtijeva da se za određeni projekt raspiše javni natječaj (vidjeti u tom smislu presudu od 3. lipnja 2010., *Sporting Exchange*, C-203/08, EU:C:2010:307, t. 41.). Njima se stoga ne ograničava pravo države članice da odabere između ugovora o javnoj nabavi i dodjele subvencije kojom se nastoji potaknuti poduzetnike da ostvare određeni cilj od javnog interesa.
- 688 Stoga valja odbiti argument Republike Austrije koji se temelji na povredi načela jednakog postupanja, nediskriminacije i transparentnosti, a da pritom nije potrebno odlučiti o pitanju mogu li se predmetne mjere poistovjetiti s isključivim odobrenjem ili licencijom u smislu sudske prakse navedene u točki 687. ove presude.
- 689 Stoga valja odbiti sve argumente Republike Austrije kojima se nastoji dokazati da je Ujedinjena Kraljevina trebala pokrenuti natječajni postupak za projekt elektrane Hinkley Point C, a da pritom nije potrebno odlučiti o pitanju bi li se povredom direktiva 2004/17 i 2004/18, članka 8. Direktive 2009/72 ili načela transparentnosti, jednakog postupanja i nediskriminacije koja su svojstvena UFEU-u mogla dovesti u pitanje zakonitost pobijane odluke.

2. Argument koji se temelji na diskriminirajućoj prirodi Ugovora za razliku

- 690 U okviru sedmog tužbenog razloga Republika Austrija navodi argument koji se odnosi na uvodnu izjavu 549. pobijane odluke. Komisija je u navedenoj uvodnoj izjavi istaknula, u pogledu usklađenosti predmetnih mjera s člancima 30. i 110. UFEU-a, da se Ujedinjena Kraljevina obvezala da će, sve dok Ugovor za razliku nije dostupan proizvođačima električne energije koji se nalaze izvan Velike Britanije, prilagoditi način izračuna obveza dobavljača električne energije za plaćanja prema Ugovoru za razliku tako da se prihvatljiva električna energija iz nuklearnih elektrana proizvedena u Uniji, ali izvan Velike

Britanije i dostavljena potrošačima u Velikoj Britaniji ne uračunava u tržišne dijelove dobavljača. Komisija je u tom kontekstu istaknula da će Ujedinjena Kraljevina ukloniti tu iznimku nakon što proizvođači iz drugih država članica budu ispunjavali uvjete za podnošenje prijave za Ugovor za razliku.

691 Republika Austrija tvrdi da iz uvodne izjave 549. pobijane odluke proizlazi da je sustav ugovorâ za razliku diskriminirajući jer nije dostupan proizvođačima električne energije izvan Ujedinjene Kraljevine.

692 Komisija osporava taj argument.

693 U tom pogledu, kao prvo, valja podsjetiti da je, kao što proizlazi iz uvodnih izjava 359. do 364. pobijane odluke, postupak odabira koji je Ujedinjena Kraljevina primijenila radi utvrđivanja ugovaratelja koji bi bio spreman uložiti u nove nuklearne kapacitete bio dostupan poduzetnicima, proizvođačima i ulagačima iz drugih država članica. Stoga u tom pogledu nije postojala diskriminacija na temelju državljanstva.

694 Kao drugo, u dijelu u kojem Republika Austrija nastoji utvrditi da instrument Ugovora za razliku još nije bio dostupan proizvođačima električne energije izvan Velike Britanije, taj argument također valja odbiti. U tom pogledu treba podsjetiti da se izgradnja i iskorištavanje nuklearne elektrane odnose na proizvodnju bazne energije kako bi se osigurala sigurnost opskrbe. U tim se okolnostima Ujedinjenoj Kraljevini ne može prigovoriti to što zahtijeva da se takva elektrana izgradi u Velikoj Britaniji kako bi se izbjeglo da bude ograničena fizičkim kapacitetima međusobne povezanosti.

695 Stoga treba odbiti sve argumente navedene u okviru sedmog tužbenog razloga.

I. Deseti tužbeni razlog, koji se temelji na povredi prava na podnošenje primjedbi na temelju članka 108. stavka 2. UFEU-a i članka 6. stavka 1. Uredbe br. 659/1999

696 Republika Austrija tvrdi da je Komisija povrijedila članak 108. stavak 2. UFEU-a i članak 6. stavak 1. Uredbe br. 659/1999, kojima se Komisiji nalaže da zainteresiranim osobama pruži mogućnost podnošenja primjedbi. Države članice stoga raspolažu subjektivnim pravom na saslušanje u okviru formalnog istražnog postupka. One raspolažu pravom da budu uključene u upravni postupak u odgovarajućem opsegu koji uzima u obzir okolnosti konkretnog slučaja. Odluka o pokretanju postupka treba zainteresiranim strankama omogućiti da učinkovito sudjeluju u formalnom istražnom postupku, tijekom kojeg će moći iznijeti svoje argumente.

697 Republika Austrija tvrdi da se, s obzirom na činjenicu da u trenutku kad je mogla podnijeti primjedbe iznos potpore i njezine konkretne odredbe još nisu bili utvrđeni, nije mogla dostatno i prikladno izjasniti o različitim konkretno predviđenim mjerama. Prema njezinu mišljenju, da je raspolagala dodatnim i točnim informacijama o opsegu i odredbama predviđenih mjera, mogla je istaknuti dodatne i čvrste argumente u odnosu na sumnje koje je imala u pogledu navedenih mjera.

698 Komisija i Mađarska tvrde da te argumente treba odbiti. Komisija osobito tvrdi da je Republika Austrija uputila samo na pobijanu odluku, a ne na Odluku o pokretanju formalnog istražnog postupka.

699 U tom pogledu valja podsjetiti da je Komisija na temelju članka 108. stavka 2. prvog podstavka UFEU-a, ako odluči pokrenuti formalan istražni postupak, dužna pozvati zainteresirane osobe da podnesu svoje primjedbe.

- 700 Kao što proizlazi iz sudske prakse, cilj je članka 108. stavka 2. prvog podstavka UFEU-a, s jedne strane, obvezati Komisiju da poduzme korake da sve potencijalno zainteresirane osobe budu obaviještene i imaju priliku iznijeti svoje argumente kao i, s druge strane, omogućiti Komisiji da bude potpuno obaviještena o svim činjenicama predmeta prije nego što donese odluku (presuda od 25. lipnja 1998., *British Airways i dr./Komisija*, T-371/94 i T-394/94, EU:T:1998:140, t. 58.).
- 701 U tom kontekstu valja podsjetiti da sudska praksa zainteresiranim strankama u biti priznaje ulogu izvora informacija za Komisiju u okviru upravnog postupka pokrenutog na temelju članka 108. stavka 2. UFEU-a. Iz toga slijedi da zainteresirane osobe, koje se uopće ne mogu pozivati na prava obrane priznata osobama protiv kojih je pokrenut postupak, raspolažu samo pravom da budu uključene u upravni postupak u mjeri koja je potrebna s obzirom na okolnosti konkretnog slučaja (presude od 25. lipnja 1998., *British Airways i dr./Komisija*, T-371/94 i T-394/94, EU:T:1998:140, t. 59. i 60. i od 30. studenoga 2009., *Francuska i France Télécom/Komisija*, T-427/04 i T-17/05, EU:T:2009:474, t. 147.).
- 702 Naime, zainteresirane stranke u postupku nadzora državnih potpora imaju jedino mogućnost da Komisiji upute informacije kako bi joj razjasnile njezino buduće postupanje te one same ne mogu tražiti kontradiktornu raspravu s Komisijom, kao što je to omogućeno predmetnoj državi članici (presuda od 15. studenoga 2011., *Komisija i Španjolska/Gouvernement of Gibraltar i Ujedinjena Kraljevina*, C-106/09 P i C-107/09 P, EU:C:2011:732, t. 181.).
- 703 Usto, odlučeno je da Komisija nije dužna iznijeti gotovu analizu predmetne potpore u svojoj obavijesti o pokretanju formalnog istražnog postupka. Suprotno tomu, Komisija treba u dovoljnoj mjeri utvrditi okvir svojeg ispitivanja kako pravo zainteresiranih osoba da podnesu svoje primjedbe ne bi izgubilo smisao (presuda od 30. studenoga 2009., *Francuska i France Télécom/Komisija*, T-427/04 i T-17/05, EU:T:2009:474, t. 148.).
- 704 Člankom 6. stavkom 1. Uredbe br. 659/1999, naslovljenim „Formalni istražni postupak”, predviđa se pak da Odluka o pokretanju formalnog istražnog postupka sadržava sažeti prikaz svih bitnih činjeničnih i pravnih pitanja, obuhvaća prethodnu ocjenu predložene mjere koju je Komisija obavila kako bi utvrdila predstavlja li ona potporu, navodi moguće sumnje u pogledu njezine sukladnosti s načelima unutarnjeg tržišta te zahtijeva od dotične države članice i od drugih zainteresiranih stranaka da u propisanom roku iznesu primjedbe.
- 705 Odluka o pokretanju formalnog istražnog postupka stoga treba zainteresiranim strankama omogućiti da učinkovito sudjeluju u navedenom postupku tijekom kojeg će moći iznijeti svoje argumente. U tu svrhu, dovoljno je da su zainteresirane stranke upoznate s rasuđivanjem koje je Komisiju navelo na to da privremeno smatra da predmetna mjera može biti nova potpora koja nije spojiva s unutarnjim tržištem (presuda od 12. svibnja 2011., *Région Nord-Pas-de-Calais i Communauté d’agglomération du Douaisis/Komisija*, T-267/08 i T-279/08, EU:T:2011:209, t. 81.).
- 706 Međutim, pravo zainteresiranih osoba na pristup informacijama ne premašuje pravo na saslušanje pred Komisijom. Konkretno, izjašnjavanje o svim mogućim ključnim pitanjima koja su istaknuta tijekom formalnog istražnog postupka ne može postati opće pravo (presuda od 30. studenoga 2009., *Francuska i France Télécom/Komisija*, T-427/04 i T-17/05, EU:T:2009:474, t. 149.).
- 707 Upravo s obzirom na prethodno navedeno valja ispitati argumente Republike Austrije koji se temelje na tvrdnji da Komisija nije poštovala njezino pravo na podnošenje primjedbi zbog toga što u Odluci o pokretanju formalnog istražnog postupka nije dovoljno definirala predmetne mjere.
- 708 Najprije valja istaknuti da Republika Austrija u potporu ovom tužbenom razlogu upućuje na uvodne izjave 16., 73. i 551. pobijane odluke. Međutim, samim se upućivanjem na razmatranja navedena u pobijanoj odluci ne može dokazati da Komisija nije poštovala pravo Republike Austrije na podnošenje primjedbi. Naime, članak 108. stavak 2. UFEU-a i članak 6. stavak 1. Uredbe br. 659/1999 odnose se na

pravo zainteresiranih osoba na podnošenje primjedbi tijekom upravnog postupka te je stoga ključno pitanje u ovom kontekstu je li Odluka o pokretanju formalnog istražnog postupka sadržavala dovoljno elemenata. Suprotno tomu, pitanje sadržava li pobijana odluka, koja je donesena nakon upravnog postupka, dovoljno elemenata nije izravno relevantno u ovom kontekstu.

- 709 Međutim, iz argumenata Republike Austrije dovoljno jasno proizlazi da ta država članica u biti tvrdi da Odluka o pokretanju formalnog istražnog postupka nije sadržavala dovoljno elemenata na temelju kojih bi mogla ostvariti svoje pravo na korisno podnošenje primjedbi i da se taj nedostatak elemenata odražava i u pobijanoj odluci.
- 710 Kao prvo, Republika Austrija ističe argumente kojima se nastoji dokazati da Odluka o pokretanju formalnog istražnog postupka nije sadržavala dovoljno informacija na temelju kojih bi mogla ostvariti svoje pravo na djelotvorno podnošenje primjedbi.
- 711 Prvo, Republika Austrija tvrdi da su određena pitanja o Ugovoru za razliku ostala otvorena. Tako još nisu bili utvrđeni mehanizam Ugovora za razliku i, konkretno, kriteriji za izračun razlike, osobito izvršne cijene.
- 712 U tom pogledu najprije valja istaknuti da je Komisija opisala Ugovor za razliku u uvodnim izjavama 43. do 49. i 53. do 89. Odluke o pokretanju formalnog istražnog postupka. Kao što proizlazi iz uvodne izjave 67. navedene odluke, prije prijave predmetnih mjera Ujedinjena Kraljevina i društvo EDF dogovorili su se o ključnim elementima tog ugovora i, među ostalim, o izvršnoj cijeni, trajanju Ugovora i unutarnjoj stopi povrata. Ti su elementi priopćeni zainteresiranim strankama. Naime, iz uvodne izjave 70. te odluke proizlazi da će izvršna cijena koju je predvidjela Ujedinjena Kraljevina iznositi 92,50 GBP/MWh te iz uvodne izjave 78. iste odluke proizlazi da su plaćanja predviđena u trajanju od 35 godina. U uvodnoj izjavi 71. predmetne odluke navedeno je da unutarnja stopa povrata nakon oporezivanja, na temelju koje je izračunan manjak financijskih sredstava, odgovara stopi od 9,75 do 10,15 % te je, u okviru obavijesti o predmetnoj odluci u Službenom listu, pojašnjeno da iznosi 9,87 %. U uvodnoj izjavi 72. iste odluke navedeno je da je razlika između izvršne cijene i referentne cijene izračunana kako bi varirala između 3,5 i 9 milijardi funti, ovisno o cijeni ugljena u Ujedinjenoj Kraljevini. U tom kontekstu također treba uzeti u obzir uvodnu izjavu 361. predmetne odluke, iz koje proizlazi da ukupni iznos potpore ovisi o pretpostavkama u vezi s budućim veleprodajnim cijenama i diskontnom stopom te će iznositi, ovisno o različitim scenarijima, 4,78 milijardi funti, 11,17 milijardi funti ili 17,62 milijardi funti. U tom pogledu valja podsjetiti da ukupni iznos potpore ovisi o referentnoj cijeni, koja je tržišna cijena, čiji se iznos teško može predvidjeti za budućnost.
- 713 Nadalje, treba uzeti u obzir osobito uvodne izjave 126. do 145., kao i 163. do 178. Odluke o pokretanju formalnog istražnog postupka, koje se odnose na kvalifikaciju Ugovora za razliku kao državne potpore. U tom je okviru Komisija detaljno opisala funkcioniranje navedenog ugovora.
- 714 Naposljetku, valja istaknuti da je Komisija u uvodnim izjavama 349. do 362. Odluke o pokretanju formalnog istražnog postupka navela da na temelju informacija kojima raspolaže nije mogla zaključiti da je Ugovor za razliku proporcionalna mjera potpore. U tom je okviru detaljno navela čimbenike zbog kojih je teško odrediti prikladnu izvršnu cijenu i isplativost projekta elektrane Hinkley Point C.
- 715 S obzirom na te elemente, valja zaključiti da su, suprotno tvrdnjama Republike Austrije, navode iz Odluke o pokretanju formalnog istražnog postupka o iznosu elementa potpore iz Ugovora za razliku, odredbe tog ugovora i Komisijine sumnje bile dovoljne da Republika Austrija može ostvariti svoje pravo na podnošenje primjedbi.
- 716 Drugo, što se tiče kreditnog jamstva, Republika Austrija tvrdi da je navedeno jamstvo opisano iznimno nejasno i neodređeno jer je Komisija samo navela da je to jamstvo povezano s kreditom koji će društvo NNBG stvarno dobiti i da bi njegov ukupni iznos mogao dosegnuti 17,6 milijardi funti.

- 717 U tom pogledu valja istaknuti da je točno da je Komisija u opisu kreditnog jamstva u uvodnim izjavama 50. do 52. Odluke o pokretanju formalnog istražnog postupka samo navela da pojedini navedenog jamstva još nisu utvrđene, ali da će ono nesumnjivo biti povezano s iznosom kredita koji će društvo NNBG stvarno dobiti.
- 718 Međutim, u tom kontekstu također valja uzeti u obzir uvodne izjave 146., 147. i 179. do 187. Odluke o pokretanju formalnog istražnog postupka u kojima je Komisija odlučila o svojstvu te mjere kao državne potpore. Komisija je u tom kontekstu navela da, u skladu s tvrdnjama Ujedinjene Kraljevine, kreditno jamstvo nije državna potpora zbog toga što će navedeno jamstvo biti pruženo po tržišnim uvjetima i u skladu s Obavijesti o jamstvima, osobito u pogledu cijene. Također je navela da nije uvjerena da se metodom koju Ujedinjena Kraljevina predlaže za određivanje cijene tog jamstva može osigurati da ta cijena odgovara cijeni koju bi ponudio privatni ulagač. U tom je pogledu navela da određeni elementi predložene metode ne odgovaraju pristupu koji bi primijenio privatni ulagač. Osim toga, u uvodnim izjavama 342. do 348. navedene odluke navela je da, s obzirom na te elemente, ne može isključiti mogućnost da će dodjela predmetnog jamstva dovesti do prekomjerne naknade.
- 719 S obzirom na te elemente, valja zaključiti da su, suprotno tvrdnjama Republike Austrije, navodi u pogledu kreditnog jamstva iz Odluke o pokretanju formalnog istražnog postupka, bili dovoljno precizni da bi Republika Austrija mogla ostvariti svoje pravo na podnošenje primjedbi.
- 720 Treće, što se tiče naknade za prijevremeno zatvaranje nuklearne elektrane Hinkley Point, Republika Austrija tvrdi da iz navoda iz Odluke o pokretanju formalnog istražnog postupka samo proizlazi da vlasnici imaju pravo na naknadu, ali da se o iznosu i točnim okolnostima te naknade još pregovara te oni još nisu u cijelosti poznati.
- 721 U tom pogledu valja uzeti u obzir uvodne izjave 47. i 48. Odluke o pokretanju formalnog istražnog postupka, iz kojih proizlazi da se Sporazum ministarstva odnosi na eventualno zatvaranje nuklearne elektrane na temelju političke odluke. U njima se navodi da bi u tim okolnostima, s jedne strane, ulagači društva NNBG imali pravo na naknadu, čiji iznos i opseg još nisu utvrđeni, i da bi, s druge strane, imali pravo na prijenos društva NNBG na Ujedinjenu Kraljevinu, koja bi pak imala pravo zatražiti taj prijenos društva NNBG.
- 722 Osim toga, valja uzeti u obzir uvodne izjave 192. do 195. Odluke o pokretanju formalnog istražnog postupka, koje se odnose na kvalifikaciju takve naknade kao državne potpore. Komisija je u tom kontekstu navela da naknada za nadoknadu štete koju su prouzročila tijela javne vlasti nije državna potpora. Međutim, navela je da, prije nego što donese konačan zaključak u tom pogledu, treba više informacija o tomu temelji li se predviđena naknada na općem načelu te je li dostupna i drugim operatorima na tržištu koji se nalaze u sličnoj situaciji.
- 723 S obzirom na te elemente, valja istaknuti da je Odluka o pokretanju formalnog istražnog postupka sadržavala dovoljno informacija da bi Republika Austrija mogla ostvariti svoje pravo na podnošenje primjedbi. U tom kontekstu valja podsjetiti da je, kao što proizlazi iz točaka 275. do 282. ove presude, jedini element potpore koji je Komisija utvrdila u pobijanoj odluci u pogledu Sporazuma ministarstva bilo pravo na brzu i sigurnu isplatu. Suprotno tomu, Komisija u navedenoj odluci ne odobrava elemente potpore koji mogu proizaći iz načina izračuna naknade.
- 724 Četvrto, treba podsjetiti da je, kao što je navedeno u točkama 247. do 362. ove presude, Komisija imala pravo donijeti pobijanu odluku, iako još nije bila upoznata sa svim odredbama o financiranju elektrane Hinkley Point C s obzirom na to da te odredbe stranke još nisu dogovorile. Iz toga slijedi da, suprotno tvrdnjama Republike Austrije, njezino pravo na podnošenje primjedbi nije moglo izgubiti smisao na temelju činjenice da konkretne odredbe nisu bile poznate ni u fazi Odluke o pokretanju formalnog istražnog postupka.

- 725 S obzirom na prethodna razmatranja, valja odbiti argumente Republike Austrije koji se temelje na tvrdnji da Odluka o pokretanju formalnog istražnog postupka nije sadržavala dovoljno informacija da bi ta država mogla djelotvorno ostvariti svoje pravo da bude uključena u navedeni postupak.
- 726 Kao drugo, treba odbiti argument Republike Austrije koji se temelji na tvrdnji da je Komisija u određenim situacijama dužna ponovno obavijestiti zainteresirane osobe.
- 727 U tom kontekstu valja podsjetiti da formalni istražni postupak treba omogućiti produblјivanje i pojašnjavanje pitanja istaknutih u odluci o pokretanju tog postupka i da državi članici koja je prijavila projekt treba omogućiti prilagodbu tog projekta ovisno o eventualnim primjedbama Komisije. Stoga se ni za jednu razliku između te odluke i konačne odluke ne može smatrati da sama po sebi čini pogrešku koja utječe na zakonitost potonje odluke (presuda od 4. rujna 2009., Italija/Komisija, T-211/05, EU:T:2009:304, t. 55.). Stoga bi samo izmjena koja utječe na prirodu predmetnih mjera mogla dovesti do Komisijine obveze da ponovno obavijesti zainteresirane stranke.
- 728 Međutim, valja utvrditi da Republika Austrija ne navodi nijednu izmjenu, pa čak ni pojašnjenje koje je proizašlo iz formalnog istražnog postupka i koje bi moglo dovesti do takve obveze.
- 729 Kao treće, u svakom slučaju, čak i da Komisija nije poštovala pravo Republike Austrije na podnošenje primjedbi, ovaj se tužbeni razlog ne bi mogao prihvatiti. Naime, povreda tog prava mogla bi dovesti do poništenja samo kad bi, bez te nepravilnosti, postupak mogao imati drukčiji ishod (presuda od 12. svibnja 2011., Région Nord-Pas-de-Calais i Communauté d'agglomération du Douaisis/Komisija, T-267/08 i T-279/08, EU:T:2011:209, t. 85.). Međutim, valja utvrditi da Republika Austrija ne navodi nijedan element koji bi, da ga je Komisija uzela u obzir, mogao promijeniti zaključak do kojeg je Komisija došla u pobijanoj odluci.
- 730 S obzirom na prethodna razmatranja, deseti tužbeni razlog valja odbiti u cijelosti.

J. Deveti tužbeni razlog, koji se temelji na nedovoljnom obrazloženju

- 731 Deveti tužbeni razlog temelji se na povredi obveze obrazlaganja.
- 732 U tom kontekstu valja podsjetiti da deveti tužbeni razlog ima šest dijelova, koji se odnose na elemente pobijane odluke na koje se također odnose drugi tužbeni razlozi i koji su već ispitani zajedno s tim tužbenim razlozima (vidjeti, za prvi dio, točku 234. ove presude, za drugi dio, točke 153. do 157., za prvi i drugi prigovor trećeg dijela, točke 627. do 630. i točke 567. do 574., za četvrti dio, točke 363. do 366., za peti dio, točke 61. do 68., i za šesti dio, točke 532. do 566.).
- 733 Iz toga slijedi da deveti tužbeni razlog također treba odbiti u cijelosti.
- 734 S obzirom na sva prethodna razmatranja, tužbu treba odbiti.

Troškovi

- 735 U skladu s člankom 134. stavkom 1. Poslovnika, stranka koja ne uspije u postupku dužna je, na zahtjev protivne stranke, snositi troškove. Budući da Republika Austrija nije uspjela u postupku, treba joj naložiti snošenje troškova Komisije, sukladno njezinu zahtjevu.
- 736 Na temelju članka 138. stavka 1. Poslovnika, države članice koje su intervenirale u postupak snose vlastite troškove. Stoga će, s jedne strane, Veliko Vojvodstvo Luksemburg i, s druge strane, Češka Republika, Francuska Republika, Mađarska, Republika Poljska, Rumunjska, Slovačka Republika i Ujedinjena Kraljevina snositi vlastite troškove.

Slijedom navedenog,

OPĆI SUD (peto vijeće)

proglašava i presuđuje:

- 1. Tužba se odbija.**
- 2. Republika Austrija snosi vlastite troškove kao i troškove Europske komisije.**
- 3. Češka Republika, Francuska Republika, Veliko Vojvodstvo Luksemburg, Mađarska, Republika Poljska, Rumunjska, Slovačka Republika te Ujedinjena Kraljevina Velike Britanije i Sjeverne Irske snose vlastite troškove.**

Gratsias

Dittrich

Xuereb

Objavljeno na javnoj raspravi u Luxembourg, 12. srpnja 2018.

Potpisi

Sadržaj

I. Okolnosti spora	2
II. Postupak pred Općim sudom i zahtjevi stranaka	4
III. Pravo	6
A. Argumenti koji se temelje na nedopuštenosti intervencijskog podneska koji je podnijela Mađarska	7
B. Četvrti tužbeni razlog, koji se temelji na tvrdnji da promicanje nuklearne energije nije cilj od „zajedničkog” interesa, i peti dio devetog tužbenog razloga, koji se temelji na nedovoljnom obrazloženju pobijane odluke	8
1. Peti dio devetog razloga, koji se temelji na nedovoljnom obrazloženju pobijane odluke	8
2. Četvrti tužbeni razlog, koji se temelji na osnovanosti Komisijinih razmatranja	9
a) Primjena članka 107. UFEU-a na mjere u području nuklearne energije i uzimanje u obzir ciljeva Ugovora o Euroatomu u okviru primjene te odredbe	10
b) Argumenti kojima se dovodi u pitanje Komisijin zaključak da je promicanje nuklearne energije cilj od „zajedničkog” interesa	11
C. Drugi tužbeni razlog, koji se temelji na navodno pogrešnom Komisijinom utvrđenju da je tehnologija koja se upotrebljava u elektrani Hinkley Point C nova	16
D. Prvi tužbeni razlog te prvi i drugi dio devetog tužbenog razloga, koji se odnose na provedenu definiciju tržišta, kao i na Komisijina razmatranja koja se temelje na postojanju tržišnih nedostataka	18
1. Argumenti kojima se dovodi u pitanje Komisijin zaključak u pogledu potrebe za intervencijom Ujedinjene Kraljevine	18
a) Prigovor koji se temelji na nedovoljnom obrazloženju u pogledu posebnosti ulaganjâ u elektranu Hinkley Point C	19
b) Prigovor kojim se nastoji dokazati postojanje materijalnih i formalnih pogrešaka kojima su zahvaćena Komisijina razmatranja navedena u točki 9.3. pobijane odluke	20
c) Prigovor koji se temelji na tvrdnji da se ciljevi sigurnosti opskrbe i dekarbonizacije mogu postići bez državnih potpora	27
d) Prigovor koji se temelji na tvrdnji da Komisija nije dovoljno objasnila u kojoj će se mjeri u elektrani Hinkley Point C upotrebljavati nove tehnologije	28
2. Argumenti koji se odnose na definiciju tržišta koju je utvrdila Komisija	28
3. Argument koji se temelji na pristranosti u korist nuklearne energije	28
E. Peti i osmi tužbeni razlog, koji se temelje na nedovoljnoj definiciji elemenata potpore i na povredi Obavijesti o jamstvima, te četvrti dio devetog tužbenog razloga, koji se temelji na povredi obveze obrazlaganja u tom pogledu	29

1. Pitanje je li Komisija, i u kojoj mjeri, dužna kvantificirati novčanu protuvrijednost mjere potpore	30
2. Argumenti kojima se nastoji dokazati da elementi potpore sadržani u predmetnim mjerama nisu dovoljno definirani	32
a) Argument koji se temelji na tomu da u trenutku donošenja pobijane odluke još nisu bile definirane sve odredbe predmetnih mjera	32
b) Argumenti koji se temelje na nedovoljnoj definiciji elemenata potpore sadržanih u predmetnim mjerama	33
1) Ugovor za razliku	33
2) Prednosti koje se dodjeljuju u slučaju prijevremenog zatvaranja	34
3) Kreditno jamstvo	35
i) Argument koji se temelji na tvrdnji da Komisija nije trebala utvrditi da je projekt izgradnje i iskorištavanja elektrane Hinkley Point C dobar projekt s relativno malom vjerojatnošću neuspjeha	36
ii) Argument koji se temelji na tvrdnji da je Komisija trebala ocijeniti kategoriju rizika kreditnog jamstva ne uzimajući u obzir druge predmetne mjere	36
iii) Argumenti koji se temelje na tomu da Komisija nije dovoljno uzela u obzir kriterije predviđene Obaviješću o jamstvima	37
– Trajanje jamstva	38
– Iznos koji je pokriven zajmom	39
– Postojanje financijskih teškoća društva EDF	39
– Argument koji se temelji na tomu da je stopu naknade trebalo povećati na najmanje 400 baznih bodova	43
4) Zbroj predmetnih mjera	44
c) Troškovi koji se odnose na gospodarenje nuklearnim otpadom i njegovo odlaganje	44
d) Eventualna dodjela budućih državnih potpora	45
3. Argumenti koji se odnose na povredu obveze obrazlaganja	45
F. Šesti tužbeni razlog, drugi prigovor trećeg dijela i šesti dio devetog tužbenog razloga, koji se odnose na nadzor proporcionalnosti predmetnih mjera	45
1. Šesti tužbeni razlog, koji se odnosi na nadzor proporcionalnosti predmetnih mjera	46
a) Prikladnost predmetnih mjera	46
b) Nužnost predmetnih mjera	47
c) Odvagivanje pozitivnih i negativnih učinaka predmetnih mjera	50
1) Pozitivni učinci predmetnih mjera koje je utvrdila Komisija	51

i) Argumenti kojima se dovodi u pitanje postojanje budućih niskih razina kapaciteta za proizvodnju energije	52
ii) Argumenti koji se temelje na zastarjelosti koncepta velikog baznog opterećenja	52
iii) Argumenti koji se odnose na opskrbu uranijem	54
iv) Argument koji se temelji na osjetljivosti nuklearnih elektrana na visoke temperature	55
v) Argument koji se temelji na mogućim posljedicama kvarova	56
vi) Kvalifikacija nuklearne energije kao energije niskih emisija ugljičnog dioksida	56
vii) Argument koji se temelji na tvrdnji da elektrana Hinkley Point C neće biti pravodobno završena	57
2) Negativni učinci koje je Komisija uzela u obzir	58
3) Provedeno odvagivanje	63
4) Argument koji se temelji na tomu da Komisija nije uzela u obzir relevantne elemente ...	65
2. Drugi prigovor trećeg dijela devetog tužbenog razloga i šesti dio devetog tužbenog razloga, koji se temelje, među ostalim, na nedovoljnom obrazloženju	67
G. Treći tužbeni razlog i prvi prigovor trećeg dijela devetog tužbenog razloga, koji se odnose na kvalifikaciju predmetnih mjera	71
1. Argumenti koji se temelje na kvalifikaciji predmetnih mjera	71
a) Argumenti koji se odnose na Ugovor za razliku	73
b) Argumenti koji se odnose na Sporazum ministarstva	75
c) Argumenti koji se odnose na naknadu predviđenu u predmetnim mjerama	75
d) Argument koji se temelji na tomu da je Komisija trebala jasno razlikovati operativnu potporu i potporu za ulaganje	76
2. Obveza obrazlaganja	76
H. Sedmi tužbeni razlog, koji se osobito odnosi na Komisijina razmatranja o spojivosti predmetnih mjera s postojećim tržišnim propisima	78
1. Argumenti kojima se nastoji dokazati da je Ujedinjena Kraljevina trebala raspisati javni natječaj za projekt elektrane Hinkley Point C	79
a) Argumenti koji se temelje na povredi direktiva 2004/17 i 2004/18	79
b) Argumenti koji se temelje na povredi članka 8. Direktive 2009/72 i načelima jednakog postupanja, nediskriminacije i transparentnosti koja su svojstvena UFEU-u	83
2. Argument koji se temelji na diskriminirajućoj prirodi Ugovora za razliku	84
I. Deseti tužbeni razlog, koji se temelji na povredi prava na podnošenje primjedbi na temelju članka 108. stavka 2. UFEU-a i članka 6. stavka 1. Uredbe br. 659/1999	85

J. Deveti tužbeni razlog, koji se temelji na nedovoljnom obrazloženju	89
Troškovi	89